

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)

ปริญญา

จิตวิทยาชุมชน

จิตวิทยา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์
ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

Functional Aspects of Social Networks, Self Esteem and Honesty of Youth
in Hintang Sub District, Ban Phai District, Khon Kaen Province

นามผู้วิจัย นางสาวปัทมา โพธิ์วงษ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์สุภาณี สนธิรัตน์, Ed.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วัลย์ สุรินยา, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วัลย์ สุรินยา, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์
ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

Functional Aspects of Social Networks, Self Esteem and Honesty of Youth
in Hintang Sub District, Ban Phai District, Khon Kaen Province

โดย

นางสาวปัทมา โพธิ์วงษ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)
พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปฏิมา โพธิ์วงษ์ 2555: การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน) สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุภาณี สนธิรัตน์, Ed.D. 179 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ระดับของการเห็นคุณค่าในตนเอง และระดับความซื่อสัตย์ ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 5) ศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 279 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่า t-test, ค่า F-test, การทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนอยู่ในระดับสูง และความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง 2) เยาวชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรส แตกต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .05, .05 และ .01 3) การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ของเยาวชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจสามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชน ได้ร้อยละ 28.6

Patima Poewong 2012: Functional Aspects of Social Networks, Self Esteem and Honesty of Youth in Hintang Sub District, Ban Phai District, Khon Kaen Province. Master of Science (Community Psychology), Major Field: Community Psychology, Department of Psychology. Thesis Advisor: Associate Professor Supanee Sontirat, Ed.D. 179 pages.

The objectives of this study were as follows 1) to study the level of functional aspects of social networks, self esteem and honesty of youth 2) to compare honesty of youth by personal characteristics 3) to investigate relationship between functional aspects of social networks and honesty of youth 4) to study relationship between self esteem and honesty of youth 5) to study the predictive variables that could predict honesty of youth.

The samples were consisted 279 youth at Hintang sub district, Ban Phai district, Khon Kaen province. Data were collected by using questionnaires and analyzed by using package computer program. Statistical procedures in this study were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, multiple comparison (LSD), Pearson's Coefficient and Stepwise Multiple Regression. Statistical significant was set at 0.05. Results found were as follows 1) functional aspects of social networks and self esteem of youth were at high level while honesty was at moderate level. 2) gender, level of education and marital status were affected on honesty with statistical significant difference at 0.05, 0.05 and 0.01, respectively 3) functional aspects of social networks and self esteem had positive correlation with honesty at 0.001 4) component of self esteem; significance, component of functional aspects of social networks; material support, component of functional aspects of social networks; information and component of self esteem; power were the most important predictive efficiency for honesty of youth and could predict honesty up to 28.6 percent.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุปัทม์ สนธิรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วัลย์ สุรินยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ บัณฑิต สว่างโสมภักดิ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.อารี เพชรผุด ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ และสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณศศิภรณ์ ละออง ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ให้คำแนะนำต่างๆ และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้ให้ความรู้และให้คำปรึกษาที่มีค่าแก่ผู้วิจัย จนสามารถนำความรู้มาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และการทำงานในอนาคตต่อไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหินตั้ง ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือ

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัว ที่เป็นกำลังใจช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่างๆ ตลอดจนทุกท่านที่ช่วยเหลือในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกถึงเสมอ

ปฐิมา โพธิ์วงษ์

เมษายน 2555

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	10
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	20
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม	31
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความซื่อสัตย์	54
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
กรอบแนวคิดการวิจัย	69
สมมติฐานการวิจัย	70
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	71
ประชากร	71
กลุ่มตัวอย่าง	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	75
การทดสอบเครื่องมือ	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	83

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	85
ผลการวิจัย	85
ข้อวิจารณ์	129
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	136
สรุปผลการวิจัย	136
ข้อเสนอแนะ	141
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	144
ภาคผนวก	153
ภาคผนวก ก ข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชน	154
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	162
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	171
ภาคผนวก ง รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม	177
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	179

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน	74
2	จำนวนและร้อยละของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	86
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	87
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	92
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความซื่อสัตย์ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง	96
6	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ	100
7	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา	102
8	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามระดับการศึกษา	103
9	การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ	108
11	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ	110
12	การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)	111
13	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพสมรส	113
14	จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้	115
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้	116
16	ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมรายด้านและโดยรวม กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น	117
17	ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองรายด้านและโดยรวม กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรรายด้านที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) และทดสอบการมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น	126
19	การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) ที่สามารถทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอ บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น	127
20	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	141
ตารางผนวกที่		
1	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	172
2	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง	174
3	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความซื่อสัตย์	175

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1 แหล่งที่มาของคำนิยาม

41

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

สภาพปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ตามกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ความเจริญทางด้านวัตถุเพิ่มมากขึ้นแต่คุณธรรมจริยธรรมทางด้านจิตใจของมนุษย์ลดน้อยลงสังคมจึงมีปัญหามากขึ้นเพราะขาดคุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะการประพฤติปฏิบัติตนที่ขาดความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นปัญหาวิกฤตที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ และพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน (พิสมัย เทียนทอง, 2553: 1) ดังพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระราชทานเนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ปี 2531 เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ดังนี้ “...ความซื่อสัตย์ สุจริตเป็นพื้นฐานของความ ดีทุกอย่าง เด็กๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาดที่เจริญมั่นคง...”

จากพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราชข้างต้นทำให้เห็นว่า การพัฒนาคนในชาติต้องเริ่มที่กลุ่มเด็กและเยาวชนก่อน ต้องเข้าใจและยอมรับว่า เด็กและเยาวชนเป็นเมล็ดพันธุ์ที่จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กและเยาวชนจึงต้องให้ความสำคัญในทุกๆ ด้านพร้อมๆ กัน ทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพใจ ควบคู่ไปกับด้านสติปัญญา การเรียนรู้ และศีลธรรมอันดีงาม (สมชัย โกวิทเจริญกุล, 2542: 65) การพัฒนาเยาวชนจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของประเทศ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญโดยการประกาศนโยบายเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2545-2554 ซึ่งนอกจากมีเนื้อหาเน้นการสนับสนุนให้เยาวชนสามารถใช้ความรู้ด้านวิทยาการสมัยใหม่ ตลอดจนรู้จักการวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิด ความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ มีเหตุผล และเน้นคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลง ได้อย่างมีความสุข (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ และผู้สูงอายุ, 2545)

การสร้างคุณธรรมและจริยธรรมนั้นเกิดจากการที่บุคคลเริ่มเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว คุณธรรมและจริยธรรมบางอย่างจัดเป็นค่านิยม เช่น ความซื่อสัตย์ เยาวชนจะเริ่มแสวงหาความ

เข้าใจในค่านิยมและเตรียมสร้างเอกลักษณ์ของตนตั้งแต่ยังเด็ก โดยครอบครัว สังคม สิ่งแวดล้อม และโรงเรียน มีส่วนผลักดันให้เยาวชนต้องเริ่มตัดสินใจเลือกค่านิยมของตนเพื่อการดำรงวิถีชีวิตในอนาคต (วัชร ฐวธรรม, 2525: 1) ซึ่งการอบรมขัดเกลา การเลี้ยงดูของครอบครัว และสังคม ดังกล่าวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะสร้างคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อส่วนรวม อันจะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มี “คน” เป็นศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง

ค่านิยมมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในฐานะที่เป็นตัวตัดสินใจ กำหนด หรือ ผลักดันให้มีพฤติกรรมโน้มเอียงไปในทางใดทางหนึ่ง การเกิดค่านิยมใหม่จะเป็นค่านิยมที่เกิดหลัง การเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม โดยปกติบุคคลจะยึดถือค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ของตน ค่านิยมนั้นจะเป็นตัวจิตสำนึกหรือเป็นสิ่งที่น่าปรารถนาหรือเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการ ซึ่งจะ ชี้แนะแนวทางให้การกระทำพฤติกรรมที่สนองตอบต่อค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอในทุกสถานการณ์ เช่น บุคคลมีค่านิยมของความซื่อสัตย์ บุคคลนั้นจะไม่โกหก แม้การพูดความจริงอาจทำให้เขาต้อง ถูกลงโทษในสถานหนักก็ตาม หรือบุคคลนั้นจะไม่ลักขโมยของของผู้อื่น แม้จะไม่มีใครจับได้ หรือว่าตนจะยากจนเพียงใดก็ตาม (สิริอร วิชชาวุธ, 2549: 205)

การที่บุคคลมีค่านิยมด้านความซื่อสัตย์สูงเรียกได้ว่าเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมสูงจะมีความรู้สึกว่าตนมีความพิเศษจากผู้อื่น ความเป็นผู้มีคุณธรรมสูงทำให้บุคคลมีความรู้สึกว่า ตนเองเป็นคนดี ตนเองเป็นคนมีคุณค่า แม้จะไม่มีคุณพิเศษในด้านอื่น เช่น เรียนดี กีฬาเก่งหรือ ร่ำรวย เป็นต้น ดังนั้นพ่อแม่ และครูที่ต้องการจะฝึกให้เยาวชนมีความรู้สึกลึกซึ้งพิเศษจากผู้อื่น จำเป็นต้องฝึกอบรมให้เยาวชนเป็นผู้มีคุณธรรม เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา ไม่อิจฉาริษยา เป็นต้น การสอนให้เยาวชนมีคุณธรรม เช่น ความรู้สึกว่าตนเป็นคนดีมีความ ซื่อสัตย์ จึงเป็นการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้อีกทางหนึ่ง (สุรพงษ์ อำพันวงษ์, 2550)

บุคคลที่มีทัศนคติต่อการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ก็จะมีการพัฒนาตนเองอย่างรวดเร็ว เพราะส่งผลต่อความคิด ความปรารถนา และอารมณ์ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมของบุคคล โดยบุคคลที่ มีการเห็นคุณค่าในตนเองจะมีจิตใจที่เข้มแข็งมั่นคง เชื่อมมั่นในตนเอง มีความรู้สึกว่าตนเองมี ความสามารถ ตลอดจนมีความชื่นชม พึงพอใจในตนเอง และสามารถใช้ศักยภาพของตนเองได้ อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม (ชนิดา ราธิ, 2543: 2) ซึ่งสามารถช่วยในการ ส่งเสริมและพัฒนาความซื่อสัตย์ของเยาวชน

จากสิ่งที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชน ในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งยังคงความเป็นชุมชนชนบทที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน มีเครือข่ายทางสังคมที่เหนียวแน่นดังจะเห็นได้จากการร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ และเครือข่ายที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งยังได้รับการสนับสนุนจาก อบต. หินตั้ง ในการจัดตั้งเครือข่ายต่างๆ และการทำกิจกรรมร่วมกันภายในตำบล ซึ่งเป็นหนึ่งในวิสัยทัศน์ของ อบต. หินตั้ง (องค์การบริหารส่วนตำบลหินตั้ง, 2554) ทั้งความซื่อสัตย์ยังเป็นค่านิยมที่ควรปลูกฝัง และเสริมสร้างให้เกิดขึ้นแก่เยาวชน ดังนั้นการศึกษาความซื่อสัตย์จะเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงความซื่อสัตย์ของเยาวชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมความซื่อสัตย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ระดับของการเห็นคุณค่าในตนเอง และระดับความซื่อสัตย์ ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
5. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ระดับของการเห็นคุณค่าในตนเอง และระดับความซื่อสัตย์ ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
2. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
3. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
4. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
5. ทำให้ทราบตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
6. สามารถนำผลวิจัยที่ได้ใช้เป็นข้อเสนอแนะกับครอบครัว เครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้นแก่เยาวชน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 917 คน ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2554 จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน (จปฐ.)
2. ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) ปัจจัยส่วนบุคคล

1.1 เพศ

1.2 ระดับการศึกษา

1.3 อาชีพ

1.4 สถานภาพสมรส

1.5 รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว

2) การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม โดยใช้แนวคิดของ Scileppi, Teed, and Torres (1999) ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลย้อนกลับของสังคม

2.2 การเข้าถึงข่าวสาร

2.3 ความเป็นเพื่อน

2.4 การสนับสนุนทางอารมณ์

2.5 การระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤต

2.6 การสนับสนุนทางวัตถุ

3) การเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้แนวคิดของ Coopersmith (1981) ประกอบด้วย

3.1 ความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ

3.2 ความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ

3.3 ความรู้สึกว่าคุณมีความดี

3.4 ความรู้สึกว่าคุณมีอำนาจ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1) ความซื่อสัตย์ โดยใช้ความหมายของ Scott (1965) และราชบัณฑิตยสถาน (2552) ประกอบด้วย

1.1 การพูดความจริง

1.2 ความจริงใจ

1.3 การไม่คิดคดทรยศ

1.4 การไม่หลอกลวง

1.5 การไม่คดโกง

นิยามศัพท์

เยาวชน หมายถึง ผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี ที่อาศัยอยู่ในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว

เพศ หมายถึง เยาวชนเพศหญิงหรือเพศชาย

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของเยาวชน แบ่งเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือต่ำกว่า มัธยมศึกษาปลาย / ปวช. อนุปริญญา / ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง ลักษณะอาชีพของเยาวชน แบ่งเป็น ไม่ได้ประกอบอาชีพ เกษตรกร รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้างทั่วไป ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพการครองคู่ของเยาวชนที่เป็นจริงตามพหุدينัย แบ่งเป็น โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง แยกกันอยู่

รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว หมายถึง รายได้โดยเฉลี่ยของสมาชิกทั้งครอบครัวต่อเดือนของเยาวชน

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม หมายถึง ความช่วยเหลือที่เยาวชนได้รับจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ กลุ่มบุคคลนั้น ได้แก่ บิดามารดา บุตร คู่ครอง เพื่อนสนิท บุคคลสำคัญอื่นๆ ญาติหรือบุคคลในครอบครัว มิตรสหาย เพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมงาน พระบุคคลในวิชาชีพ องค์กรที่ให้บริการทั้งของรัฐและเอกชน กลุ่มให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และกลุ่มอื่นๆ ตามแนวคิดของ Scileppi, Teed, and Torres (1999) การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมประกอบไปด้วย

1. ข้อมูลย้อนกลับของสังคม หมายถึง การที่เยาวชนได้รับข้อมูลย้อนกลับรวมถึงความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรม จากสมาชิกของเครือข่ายทำให้เยาวชนมีการรับรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมในการทำหน้าที่ และสามารถช่วยประเมินในสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดและการตอบสนองของเยาวชนต่อเหตุการณ์นั้น
2. การเข้าถึงข่าวสาร หมายถึง การที่เยาวชนได้รับคำแนะนำ ข้อมูล และข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์จากสมาชิกในเครือข่าย
3. ความเป็นเพื่อน หมายถึง การใช้เวลาและการมีปฏิสัมพันธ์กับเยาวชนของสมาชิกในเครือข่าย

4. การสนับสนุนทางอารมณ์ หมายถึง การแสดงความรู้สึกของสมาชิกในเครือข่าย ทำให้เยาวชน รับรู้ถึงความเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย รวมทั้งการสนับสนุนทางอารมณ์ที่ช่วยให้เยาวชน สามารถแสดงอารมณ์ และพฤติกรรมต่อบุคคลใกล้ชิดได้อย่างเหมาะสม

5. การระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤต หมายถึง เครือข่ายรวบรวมทรัพยากรเพื่อช่วยลดความเครียดหรือปัญหาของเยาวชนให้น้อยที่สุด รวมถึงการทำให้เยาวชน มั่นใจว่าตนมีเพื่อน ได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์ ความเคารพนับถือ และการสนับสนุน ทางด้านข่าวสาร ข้อมูลย้อนกลับของสังคม และวัตถุสิ่งของต่างๆ

6. การสนับสนุนทางวัตถุ หมายถึง การที่เยาวชนได้รับการสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ สิ่งของที่จำเป็น หรือการให้บริการจากเครือข่าย

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินตนเองของเยาวชนเกี่ยวกับการยอมรับ หรือไม่ยอมรับตนเอง หรือความเชื่อที่มีต่อตนเองว่ามีความสามารถ มีความสำคัญ ประสบ ความสำเร็จและมีคุณค่าในตนเองหรือการเห็นคุณค่าในตนเอง ตามแนวคิดของ Coopersmith (1981) ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ หมายถึง เยาวชนมีความรู้สึกที่ตนเองได้รับการ ยอมรับ ความสนใจ ความรักจากบุคคลอื่น ตลอดจนได้รับการสนับสนุนเมื่อต้องการความ ช่วยเหลือ

2. ความรู้สึกที่ตนมีความสามารถ หมายถึง เยาวชนมีความรู้สึกที่ตนเองสามารถกระทำ สิ่งต่างๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย สามารถเผชิญอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจ ปรับตัวได้ดี และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้สึกที่ตนมีคุณความดี หมายถึง เยาวชนมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นผู้ยึดมั่นใน ศีลธรรม จริยธรรมและศาสนา มีทัศนคติทางบวกต่อตนเอง มีความซื่อสัตย์ เคารพบุคคลที่ควร เคารพและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

4. ความรู้สึกว่าคุณมีอำนาจ หมายถึง เยาวชนมีความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถต่อการควบคุมการกระทำของตนเองและผู้อื่น เชื่อกันว่าคุณมีอำนาจว่าสามารถกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุความสำเร็จตามที่ต้องการได้

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การที่เยาวชนประพฤติอย่างเหมาะสมโดยการพูดความจริงเสมอ จริ่งใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่หลอกลวงใคร ไม่เคยคดโกงหรือโกหก แม้ว่าจะทำให้สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่ายขึ้น ตามความหมายของ Scott (1965) และราชบัณฑิตยสถาน (2552) อันได้แก่

1. การพูดความจริง หมายถึง การที่เยาวชนพูดโดยยึดถือสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ปรากฏอยู่จริง หรือมีอยู่จริง

2. ความจริงใจ หมายถึง การที่เยาวชนมีความบริสุทธิ์ใจ แสดงพฤติกรรม ความรู้สึก ออกมาตรงตามความคิด

3. การไม่คิดคดทรยศ หมายถึง การที่เยาวชนไม่กระทำการที่เป็นการมุ่งร้าย หักหลังต่อบุคคลอื่น

4. การไม่หลอกลวง หมายถึง การที่เยาวชนแสดงความจริง พูดความจริงโดยไม่ปกปิด ไม่ใช้เล่ห์อุบายหลอกลวงเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจผิด

5. การไม่คดโกง หมายถึง การที่เยาวชนมีการกระทำที่ตรงไปตรงมา ไม่กระทำการทุจริต เพื่อแสวงหาผลประโยชน์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง ที่ส่งผลต่อความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อการตรวจเอกสารไว้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความซื่อสัตย์
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

ความหมายของเครือข่ายทางสังคม

พิมพัลย์ ปรีดาสวัสดิ์ (2530: 151) ได้อธิบายเครือข่ายทางสังคมในเชิงของรูปธรรมไว้ว่า เครือข่ายสังคมของบุคคลหนึ่ง ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางสังคมทั้งหมดของบุคคลนั้นในสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ซึ่งรวมถึงบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันและกันของบุคคลต่างๆ ที่อยู่ในเครือข่ายนั้น เป็นความสัมพันธ์ในทุกๆ ด้าน ที่บุคคลทั้งหมดในสังคมมีต่อกันและกัน นับตั้งแต่อดีตไปจนถึงอนาคต

พระมหาสุทิตย์ อาภากรโ (2547: 6) ให้ความหมายว่าเครือข่ายทางสังคมหมายถึง ความสัมพันธ์ในสังคมมนุษย์ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ปัจเจกบุคคลกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม และกลุ่มกับเครือข่าย โดยเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่หลากหลาย โดยเครือข่ายทางสังคมของมนุษย์นั้นมีการกระจายตัวไปตามหน่วยย่อยหรือปัจเจกบุคคลในสังคม มีการเกิดขึ้น ตั้งอยู่และเปลี่ยนไป ซึ่งสามารถมองเห็นได้ทั้งในมิติแห่งความสัมพันธ์ที่ปัจเจกบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย และ

เครือข่ายมีความสัมพันธ์กับแบบแผนหรือเส้นทางของปัจเจกบุคคลและกลุ่มคน โดยเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และความสัมพันธ์อันใกล้ชิด

วันทนี วาสิกะสิน และคณะ (2553: 104) ให้ความหมายว่าเครือข่ายทางสังคม เป็นการศึกษาสิ่งแวดล้อมของบุคคลให้มองเห็นความสัมพันธ์ทั้งหมดของบุคคลภายใต้สังคมที่เขาอยู่ ซึ่งหมายรวมถึงบุคคลในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันและกันของบุคคลภายในเครือข่ายทางสังคมนี้ นับว่าเป็นเสมือนการสนับสนุนทางสังคม

Mitchell (1969 อ้างใน พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์, 2530: 151) ให้ความหมายว่าเครือข่ายทางสังคมหมายถึง กลุ่มของความสัมพันธ์ทางสังคมที่บุคคลหนึ่งมีต่อกันและกัน และลักษณะของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวสามารถนำมาอธิบายพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลเหล่านั้นได้

Brandt and Weinert (1981: 228) ให้ความหมายว่าเครือข่ายทางสังคมหมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งมีทั้งบุคคลภายในครอบครัวและภายนอกครอบครัว เพื่อให้ความช่วยเหลือบุคคลหนึ่งในสถานการณ์ปัญหาต่างๆที่กำลังเผชิญอยู่

Schaefer, Coyne and Lazarus (1981: 383) ให้ความหมายว่าเครือข่ายทางสังคมหมายถึง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มบุคคล ซึ่งจะมีการติดต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือระหว่างบุคคลกับกลุ่มบุคคล หรือระหว่างกลุ่มบุคคลกับกลุ่มบุคคล

Jennings (1987: 65) ให้ความหมายว่าเครือข่ายทางสังคมหมายถึง กลุ่มบุคคล ได้แก่ สมาชิกครอบครัว เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์และการติดต่อกันในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เครือข่ายทางสังคม คือ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลต่างๆ ที่อยู่ภายในสังคมหรือเครือข่ายนั้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคม

พิมพัลย์ ปรีดาสวัสดิ์ (2530: 156-159) ได้กล่าวถึงแนวคิดของเครือข่ายทางสังคมว่า เป็นการอธิบายถึง ความสัมพันธ์ของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลต่างๆ ทฤษฎีที่สามารถนำมา อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆ ในเครือข่ายทางสังคมมีดังนี้

1. ทฤษฎีสัญญลักษณ์การ

นักสังคมวิทยาในกลุ่มสัญญลักษณ์การมีความเห็นว่า สังคมถูกสร้างขึ้นจากการมี ปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์มากกว่าสถาบันทางสังคมต่างๆ อธิบายได้ว่า สังคมมนุษย์ประกอบด้วย สายใยของความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคมที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้งกัน สังคมจะอยู่ได้โดยการมี ปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จึงทำให้สังคมประกอบด้วยเครือข่ายของการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลต่างๆ ในสังคม หรือในชุมชนของตน เช่น การที่บุคคลคนหนึ่งป่วย เพื่อนและคน รู้จักจะไปเยี่ยมเยียนสอบถามอาการและแนะนำวิธีการปฏิบัติตัว ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ถ้าต้องการ เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเครือข่ายทางสังคมของเขาด้วย เพราะพฤติกรรม ของบุคคลออกมาในลักษณะเชื่อมโยงกับแบบแผนของเครือข่ายทางสังคม พฤติกรรมของบุคคลจึง เป็นผลจากการประสานกิจกรรมของทุกฝ่ายที่อยู่ในสังคมเข้าด้วยกัน

2. ทฤษฎีบทบาท

เครือข่ายทางสังคมนั้นสามารถวิเคราะห์และอธิบายได้ด้วยทฤษฎีบทบาท กล่าวคือใน ระบบสังคมหรือเครือข่ายทางสังคมหนึ่งๆ จะประกอบไปด้วยบุคคลต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกัน และกันตามบทบาทของแต่ละคน บุคคลหนึ่งๆ ไม่ได้มีเพียงบทบาทเดียว ในเวลาเดียวกันขณะอยู่ ในสังคม แต่จะมีบทบาทที่ต้องแสดงหลายบทบาทด้วยกันในชีวิตประจำวัน เช่น บทบาทของบิดา บทบาทของนายจ้าง บทบาทของเพื่อน บทบาทของลูก เป็นต้น เครือข่ายทางสังคมจึง ประกอบด้วยบุคคลที่มีจำนวนมากมาย ซึ่งเกิดจากการสร้างสมความสัมพันธ์ในสังคมของบุคคล ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ดังนั้นการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมจึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิด ตามทฤษฎีบทบาท

3. ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน

หากพิจารณาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเครือข่ายทางสังคมจะพบว่า ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนสามารถให้คำอธิบายในประเด็นนี้ได้ กล่าวคือบุคคลไม่ใช่เพียงแค่ปฏิบัติตามบทบาทที่คาดหวังไว้ในสังคมหรือตามแบบที่ได้รับการอบรมถ่ายทอดมาเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอยู่บนพื้นฐานการตัดสินใจในการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันระหว่างคู่ที่มีความสัมพันธ์ ทั้งในด้านวัตถุและที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น ความช่วยเหลือ ความผูกพันทางใจ หนี้บุญคุณ ดังนั้นการที่บุคคลหนึ่งมีความสัมพันธ์กับอีกบุคคลหนึ่ง ย่อมหมายถึงการได้รับประโยชน์ตอบแทนจากความสัมพันธ์ดังกล่าว เช่น การตอบแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณ และการเลือกไม่คบหาสมาคมกับบุคคลที่ไม่ให้ความช่วยเหลือ กระบวนการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลต่อบุคคลจึงเป็นหัวใจสำคัญของเครือข่ายทางสังคม นั่นคือทฤษฎีการแลกเปลี่ยนสามารถวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมได้อย่างชัดเจน จากแนวคิดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันได้แสดงให้เห็นว่า การแลกเปลี่ยนทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่อบุคคล ซึ่งจะออกมาในรูปของการติดต่อสื่อสาร การเศรษฐกิจ การสังคมในรูปแบบอื่นๆ

4. ทฤษฎีการกระทำ

เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มและสัญลักษณ์ของกลุ่ม โดยมองว่าวิถีทางทางสังคมของบุคคลเปรียบเหมือนการเล่นเกม โดยประกอบไปด้วยการต่อสู้และกระบวนการตัดสินใจ นักทฤษฎีสนใจเกี่ยวกับลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความสัมพันธ์ทางสังคมของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตนเองตั้งไว้ในที่สุด ทฤษฎีนี้จึงเป็นทฤษฎีหนึ่งที่จะเสริมการมองพฤติกรรมของบุคคลในเครือข่ายทางสังคมนอกเหนือจากทฤษฎีการแลกเปลี่ยนที่กล่าวมา การศึกษาแนวความคิดของเครือข่ายทางสังคมบนพื้นฐานทฤษฎีการกระทำทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าในทางปฏิบัติบุคคลและกลุ่มจะเปลี่ยนแปลงบทบาทต่างๆ ในลักษณะที่คล้อยตามกันหรือขัดแย้งกัน

Boissevain (1974 อ้างใน พชรินทร์ สิริสุนทร และ จิรวัดน์ พิระสันต์, 2550: 147-149) ได้เสนอแนวคิดว่า ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมที่นำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ 4 ลักษณะคือ

1. ความสัมพันธ์ที่หลากหลายหรือความสัมพันธ์เชิงซ้อน (Diversity of linkage: Multiplexity)

เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่อธิบายได้ด้วยทฤษฎีบทบาท (Role theory) เพราะเครือข่ายทางสังคมที่พบในชุมชนมักประกอบด้วย บุคคลที่มีความสัมพันธ์กันตามบทบาทหน้าที่ และการที่บุคคลหนึ่งมีหลายบทบาท ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอาจมีทั้งความสัมพันธ์เชิงเดี่ยว (Uniplex or Single-stranded) และความสัมพันธ์เชิงซ้อน (Multiplex or Multi-stranded) โดยแต่ละบทบาทของบุคคลจะมีบรรทัดฐานและความคาดหวัง เป็นตัวชี้แนะทางพฤติกรรมที่บุคคลจะปฏิบัติต่อกัน

2. ความสัมพันธ์บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยน (Transactional contact)

นักจิตวิทยาการแลกเปลี่ยน (Exchange theory) มีความคิดว่าบุคคลไม่เพียงแต่กระทำตามบทบาท หน้าที่ การขัดเกลาทางสังคม และความคาดหวังทางสังคมเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ของบุคคลจะขึ้นอยู่กับพื้นฐานของการรับรู้และการตัดสินใจในการแลกเปลี่ยนระหว่างคู่สัมพันธ์ด้วย โดยรูปแบบของการแลกเปลี่ยนที่พบในชุมชนจะมีทั้งการแลกเปลี่ยนด้านวัตถุและด้านจิตใจ มีทั้งการแลกเปลี่ยนสิ่งของที่จับต้องได้หรือเป็นรูปธรรม และการแลกเปลี่ยนในเชิงสัญลักษณ์หรือนามธรรม

3. ความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมและไม่เท่าเทียมกัน (Directional flow)

ความหลากหลายของรูปแบบความสัมพันธ์ในชุมชน ทำให้ความสัมพันธ์ที่พบประกอบไปด้วยความสัมพันธ์ที่อยู่ในลักษณะของการร่วมมือกัน การแข่งขันกัน ดังนั้น การแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นในระบบความสัมพันธ์ของคนในชุมชนจึงมีทั้งการแลกเปลี่ยนที่มีความสมดุล (Balance reciprocity) และที่ไม่สมดุลกัน (Negative reciprocity)

4. ความถี่และระยะเวลาของความสัมพันธ์ (Frequency and duration of relationship)

ความถี่และระยะเวลานับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสัมพันธ์เชิงซ้อนของคนในชุมชน โดยความผูกพันและความมีอิทธิพลต่อกันในด้านพฤติกรรมของบุคคล จะขึ้นอยู่กับความถี่

หรือความบ่อยครั้งของการพบปะสัมพันธ์กัน ช่วงระยะเวลาของความสัมพันธ์ และความยาวนานของความสัมพันธ์

ทั้งนี้ นอกจากเกณฑ์ในการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมข้างต้น Boissevain (1974) ยังเสนอว่า ปัจจัยสำคัญในการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมในชุมชนประกอบด้วย ขนาดของเครือข่าย ความหนาแน่นของเครือข่าย ความเกี่ยวพันกันภายในเครือข่าย ตำแหน่งของบุคคลภายในเครือข่าย กลุ่มของความสัมพันธ์ของบุคคลในเครือข่าย ประเภทของบุคคลในเครือข่าย และจำนวนบุคคลในเครือข่ายอีกประการหนึ่งด้วย

ประเภทของเครือข่ายทางสังคม

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543: 491-492) ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายทางสังคม โดยพิจารณาจากการก่อตัวของเครือข่ายในสังคมไทยสามารถจำแนกได้ 3 ด้าน ได้แก่

1. เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการตั้งและการสนับสนุนของภาคส่วนต่างๆ มีที่มาจากฐานความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจ โดยรัฐเข้าไปส่งเสริมหรือจัดตั้ง เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาหรือนโยบายของรัฐ และเพิ่มศักยภาพให้กับชุมชนในการพึ่งตนเอง โดยลักษณะกิจกรรมและกระบวนการทำงานจะเป็นทางการ มีระบบระเบียบ และมีโครงสร้างความสัมพันธ์ในแนวดิ่งที่เป็นไปตามกระแสของแหล่งทุนและนโยบายของหน่วยงานนั้น
2. เครือข่ายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ เครือข่ายที่เกิดจากความสมานฉันท์ ความร่วมแรงร่วมใจของฝ่ายต่างๆ ที่มองเห็นความจำเป็นในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกันจึงมาร่วมตัวกับเป็นเครือข่าย มีแนวทางในการดำเนินงานที่เป็นอิสระจากการครอบงำของฝ่ายต่างๆ มีกระบวนการที่ประสานสอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการอย่างแท้จริงของสมาชิก โครงสร้างความสัมพันธ์จะเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ซับซ้อนอยู่ในแนวราบ บนพื้นฐานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพึ่งพาอาศัย มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทที่เกิดขึ้นในสังคม
3. เครือข่ายที่เกิดขึ้นโดยสถานการณ์เป็นตัวกำหนด ได้แก่ เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์และประเด็นปัญหา ที่ทุกฝ่ายเห็นว่าจำเป็นต้องใช้ความเป็นเครือข่ายแก้ไขปัญหา และสร้างพลังในการเรียนรู้หรือการต่อรอง เครือข่ายลักษณะนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสถานการณ์นั้นสุด

งมอย่างเต็มที่และมีผู้ประสานงานเพื่อให้เครือข่ายมีความต่อเนื่อง โครงสร้างความสัมพันธ์ของเครือข่ายลักษณะนี้จะมีการรวมพลังอย่างแน่นหนาบนพื้นฐานของการต่อสู้และการเรียกร้องเพื่อปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเองในการพัฒนาเป็นกระบวนการเรียนรู้จากสถานการณ์และบริบททางสังคม

Boissevain (1974 อ้างใน วันทนีษ์ วาสิกะสิน และคณะ, 2553: 104) ได้จำแนกเครือข่ายทางสังคมตามความหนาแน่นออกเป็น โซน (Zones) ที่สำคัญ 3 โซน คือ

1. เครือข่ายหลัก (Intimate network) ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งมีความใกล้ชิดมากที่สุด
2. เครือข่ายรอง (Effective network) ประกอบด้วยบุคคลต่างๆ ซึ่งบุคคลที่เป็นศูนย์กลางรู้จักคุ้นเคยน้อยกว่ากลุ่มแรก สามารถคาดหวังจากเครือข่ายนี้ได้น้อยกว่าเครือข่ายแบบแรก กลุ่มนี้มักได้แก่ญาติพี่น้องที่ห่างๆ ออกไป เพื่อนฝูงและคนที่รู้จักคุ้นเคยอื่นๆ
3. เครือข่ายขยาย (Ego's extended network) ได้แก่กลุ่มคนที่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางไม่รู้จักโดยตรง แต่สามารถติดต่อสัมพันธ์ด้วยได้ถ้าต้องการ โดยผ่านเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

Brandt and Weinert (1981) แบ่งประเภทของเครือข่ายทางสังคมออกเป็น 11 กลุ่ม ดังนี้

1. บิดา มารดา
2. บุตร
3. คู่ครอง เพื่อนสนิท และบุคคลสำคัญอื่นๆ
4. ญาติหรือบุคคลในครอบครัว
5. มิตรสหาย

6. เพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมงาน

7. พระหรือนักบวช

8. บุคคลในวิชาชีพ เช่น พยาบาล ผู้ให้คำปรึกษา

9. หน่วยบริการที่จัดให้โดยชุมชน

10. กลุ่มให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

11. กลุ่มอื่นๆ เช่น หัวหน้างาน ลูกจ้าง

Specht (1988: 174) ได้จำแนกเครือข่ายทางสังคมจากคุณภาพของความหนาแน่นได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. เครือข่ายที่มีความหนาแน่นน้อย (Loose-knit network) ได้แก่ เครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างน้อย สมาชิกในเครือข่ายมีความผูกพันระหว่างกันน้อยกว่า การติดต่อระหว่างกันและกันมีอยู่ในอัตราความถี่ที่น้อย ซึ่งมีผลให้บุคคลในเครือข่ายมีความคิดเห็นและการกระทำที่แตกต่างกันออกไปมาก และมีอิทธิพลต่อกันและกันน้อย

2. เครือข่ายที่มีความหนาแน่นสูง (Dense network) ได้แก่ ลักษณะของเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นและใกล้ชิด มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หรือมีกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์อยู่ในอัตราความถี่ที่สูง ทำให้มีลักษณะความคล้ายคลึงกันค่อนข้างมาก และมีอิทธิพลต่อกันและกันมาก

หน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

Barrera and Ainlay (1983: 135) ได้กล่าวว่าเครือข่ายทางสังคมมีหน้าที่ 6 ประการ คือ

1. ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลด้านการเงิน วัตถุอื่นๆ ที่อยู่อาศัย และการให้ปัจจัยที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต

2. ให้ความช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพ

3. ให้การประคองและสนับสนุนด้านจิตใจ ทำให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม มีความอบอุ่น รู้สึกมีคนอื่นห่วงใยและเอาใจใส่

4. ให้คำแนะนำ ข้อมูล และข่าวสารต่างๆ ที่เป็นประโยชน์

5. ให้ข้อมูลย้อนกลับในสิ่งที่ได้กระทำ เพื่อให้บุคคลได้ปรับปรุง แก้ไขหรือได้รับกำลังใจในสิ่งที่ทำได้แล้ว

6. เสริมสร้างโอกาสให้บุคคลมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ

Brandt and Weinert (1981) ได้กล่าวว่า เครือข่ายทางสังคมมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ต้องการความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย 10 สถานการณ์ ดังนี้

1. สถานการณ์ความช่วยเหลือรีบด่วน

2. สถานการณ์ความช่วยเหลือเมื่อมีความเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้

3. สถานการณ์ ปัญหาสัมพันธภาพ

4. สถานการณ์ ปัญหาเศรษฐกิจ

5. สถานการณ์ ปัญหาความรู้สึกโดดเดี่ยว

6. ความช่วยเหลือหรือคำแนะนำในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัวหรือเพื่อนฝูง

7. ปัญหาเมื่อผู้ดูแลเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำกิจกรรมได้ตามปกติ

8. เมื่อมีปัญหาชีวิตจนเกิดความคับข้องใจ

9. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับงานบ้านหรืออาชีพ

10. เมื่อมีปัญหาส่วนตัวในชีวิตประจำวัน

Scileppi, Teed, and Torres (1999: 103-104) ได้กล่าวถึงการทำหน้าที่ของเครือข่ายว่าประกอบด้วย

1. ข้อมูลย้อนกลับของสังคม เป็นการตอบสนองของบุคคล คือ สมาชิกของเครือข่ายให้การตอบสนองรวมถึงการแสดงความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรม เป็นการ “การตรวจสอบความจริง” ที่จัดเตรียมให้โดยครอบครัว เพื่อน เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ เพื่อให้บุคคลมีการรับรู้ในการทำหน้าที่ที่ถูกต้องเหมาะสม ข้อมูลย้อนกลับของสังคมสามารถเป็นได้ทั้งแง่บวกหรือแง่ลบ และสามารถช่วยให้บุคคลประเมินสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดและการตอบสนองของเขาต่อเหตุการณ์นั้น

2. การเข้าถึงข่าวสาร ซึ่งบุคคลได้รับจากสมาชิกของเครือข่าย เช่น คำแนะนำด้านกลยุทธ์ที่สมาชิกของเครือข่ายใช้ การแลกเปลี่ยนคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยเครือข่ายจะช่วยเหลือบุคคลให้สามารถจัดการกับสถานการณ์ได้

3. ความเป็นเพื่อนรวมทั้งมิตรภาพ การใช้เวลากับสมาชิก และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การลดความรู้สึกโดดเดี่ยวของสมาชิก

4. การสนับสนุนทางอารมณ์ คือ การแสดงความรู้สึกของสมาชิกในเครือข่าย ช่วยทำให้บุคคลเชื่อว่ามิบุคคลอื่นเกี่ยวข้องกับความสุขของตน การสนับสนุนชนิดนี้จะส่งเสริมความภาคภูมิใจในตนเองโดยทำให้ความรู้สึกของบุคคลถูกต้องต่อสถานการณ์หรือปัญหาของบุคคลที่อาจถูกประทับตราว่าไม่ดี รวมทั้งการสนับสนุนทางอารมณ์มีประโยชน์โดยให้ประสบการณ์แก่สมาชิกในการแสดงออกของอารมณ์ที่สัมพันธ์กับบุคคลที่รัก

5. การระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤต คือ การรวมทรัพยากรเพื่อช่วยให้บุคคลลดความเครียดหรือปัญหาให้น้อยที่สุด รวมถึงการทำให้มั่นใจว่าสมาชิกมีเพื่อน การสนับสนุนทางอารมณ์ ความเคารพนับถือ และการสนับสนุนทางด้านข่าวสาร ข้อมูลย้อนกลับของสังคม และวัตถุหรือการสนับสนุนที่รับรู้ได้

6. การสนับสนุนทางวัตถุ บางครั้งเกี่ยวข้องกับสิ่งที่รับรู้ได้หรือการสนับสนุนทางด้านเครื่องมือ สิ่งของที่จำเพาะ หรือการให้บริการแก่บุคคล ตัวอย่างของการบริการโดยการสนับสนุนด้านเครื่องมือ การดูแลเด็กและรับส่ง ตัวอย่างการสนับสนุนทางวัตถุ คือ ยืมเครื่องตัดหญ้าจากเพื่อนบ้าน ให้ที่นั่งแก่หญิงที่ตั้งครรภ์ในรถ นำอาหารมาให้เพื่อนที่ป่วย หรือให้ความช่วยเหลือด้านการเงินกับการสอนแก่นักเรียน

จากการค้นคว้าเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายทางสังคม ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการทำหน้าที่ของเครือข่ายของ Scileppi, Teed, and Torres (1999) เป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย (1) ข้อมูลย้อนกลับของสังคม (2) การเข้าถึงข่าวสาร (3) ความเป็นเพื่อน (4) การสนับสนุนทางอารมณ์ (5) การระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤต (6) การสนับสนุนทางวัตถุ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้มีผู้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

อนูรักษ์ บัณฑิตยชาติ (2542: 78) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง โดยการประเมินคุณค่าของตนจากลักษณะทางกายภาพ จิตใจ ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ความสามารถทางสติปัญญา และความสามารถในด้านต่างๆ นอกจากนี้ ความตระหนักในคุณค่าของตนเอง ยังเกิดจากการยอมรับของบุคคลรอบข้าง การรู้สึกว่ามีความรัก การได้รับการยกย่องหรือประสบความสำเร็จ บุคคลที่ประเมินตนในด้านดีจะเห็นคุณค่าของตนเอง

แต่ถ้าประเมินตนออกมาในด้านลบจะเกิดความรู้สึกว่าตนไร้คุณค่า ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกัน

เกียรติกุล อมาตยกุล (2543: 87) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจในความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งความรู้สึกนี้ทำให้คนเรามีความมั่นใจในการกระทำต่างๆ ของชีวิตได้โดยไม่ต้องรอพึ่งผู้อื่นหรือสิ่งอื่น

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2543: 12) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความคิดของบุคคลเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นคนที่มีคุณค่า มีความหมายและมีประสิทธิภาพเพียงใด

ธีระ ชัยยุทธธรรมรงค์ (2544: 20) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองในทางที่ดี มีความเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง มีอำนาจในการควบคุมตนเอง มีความรู้สึกที่ตนเองมีความสามารถ มีคุณค่า ทำอะไรให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตนได้

James (1950: 310-311) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่มีอยู่ในตนเอง ซึ่งเป็นอัตราส่วนของคุณภาพที่เป็นจริงระหว่างความสำเร็จกับความคาดหวัง

Maslow (1970: 45-46) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับการต้องการความรัก และการเป็นเจ้าของ ความต้องการนี้ประกอบด้วย การนับถือตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง มีความสามารถและได้รับการนับถือ เห็นคุณค่า และหากได้รับการพัฒนาการรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองขึ้นไปอีกก็จะเข้าสู่ขั้นสัจการแห่งตน (Self-actualization)

Rosenberg (1979: 30) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกทางบวกหรือลบต่อตนเอง การที่บุคคลหนึ่งมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง หมายถึงบุคคลเหล่านั้นมีความเคารพและให้การยอมรับตนเอง คิดว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่าเข้าใจในข้อบกพร่องของตนเอง และคาดหวังจะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

Coopersmith (1981: 4-5) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การประเมินตนแต่ละบุคคล โดยแสดงทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับหรือไม่ยอมรับตนเอง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเชื่อที่มีต่อตนเองว่ามีความสามารถ มีความสำคัญ ประสบความสำเร็จและมีคุณค่าในตนเองหรือการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการตัดสินความมีคุณค่าโดยการแสดงทัศนคติต่อตนเอง ซึ่งผู้อื่นสามารถรับรู้ได้จากคำพูดและพฤติกรรมที่แสดงออกมา

Lilian (1988: 5) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การยกย่องตนเองซึ่งมีผลมาจากการประเมินของตนเองและจากผู้อื่น หรือคนที่อยู่รอบข้าง ทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกเป็นที่รักเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น โดยการเห็นคุณค่าในตนเองไม่สามารถเกิดขึ้นได้ทันทีทันใด แต่เกิดจากการสะสม การเห็นคุณค่ามากขึ้นเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมขณะนั้น

Bandura (1997 อ้างใน พรณราย ทรัพย์ประภา, 2548: 293) ให้ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อตนเองว่ามีความสำคัญ มีความสามารถ มีความสำเร็จ มีความนับถือตนเอง เชื่อมั่นในตนเอง และภาคภูมิใจในตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง คือ การที่บุคคลประเมินตนเองและยอมรับตนเองทั้งในทางบวกและทางลบ รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถ ยอมรับในข้อบกพร่องของตนเองและพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ James (1950)

James (1950: 310-311) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องของการเห็นคุณค่าในตนเอง ไว้เป็นสูตรดังนี้

$$\text{การเห็นคุณค่าในตนเอง} = \frac{\text{ความสำเร็จ}}{\text{ความหวัง}}$$

ตามสูตรนี้ James ได้ให้ความหมายว่า ความสำเร็จ (Success) หมายถึง การประสบ ความสำเร็จที่แท้จริงตามเป้าหมายของบุคคล ความคาดหวัง (Expectations) หมายถึง สิ่งที่เรา คาดคิดว่าจะเป็นเช่นนั้น หรือเป้าหมายต่างๆ ที่บุคคลตั้งไว้ เพราะฉะนั้น การเห็นคุณค่าในตนเอง ของบุคคลก็คืออัตราส่วนระหว่างความสำเร็จที่แท้จริงกับความคาดหวังในความสำเร็จของบุคคล นั้น

การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Maslow (1970)

Maslow (1970: 45-46) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ พบว่า มนุษย์ทุกคนใน สังคมมีปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จด้วยตัวของตัวเอง มีการประเมินค่าความสำเร็จของงานไว้ สูง ทั้งยังมีการเห็นคุณค่าในตนเอง ต้องการที่จะให้ผู้อื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตน ถ้า ความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจนพอใจจะทำให้บุคคลนั้นมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มี ความสามารถ และมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวางจะทำให้เกิดความรู้สึกว่ามี ปมด้อยเสียหน้าหรือเสียการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง การยอมรับนับถือ และการประเมินค่า ของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ความต้องการความเข้มแข็ง (Strength) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความสามารถที่เพียงพอสำหรับการกระทำสิ่งต่างๆ (Adequacy) ความเชี่ยวชาญและ ความสามารถ (Mastery and competence) ความเชื่อมั่น (Confidence) ความมีอิสระและความเป็น ไทแก่ตนเอง (Independence and freedom)
2. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการได้รับการเห็นคุณค่าจากผู้อื่น เป็นความต้องการมีชื่อเสียง หรือเกียรติยศ ตำแหน่ง ความรุ่งเรือง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ได้รับการยอมรับและความสนใจมี ความสำคัญ มีศักดิ์ศรีหรือเป็นที่น่าชมเชยของผู้อื่น

การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Rosenberg (1979)

Rosenberg (1979: 54) การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Rosenberg ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างอัตมโนทัศน์ (Self concept) โดยทั้งสองสิ่งไม่ใช่สิ่งเดียวกัน การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นเพียงมิติหนึ่งของโครงสร้างอัตมโนทัศน์ ซึ่งแยกออกเป็น 2 มิติดังนี้

1. การตระหนักรู้ด้วยตนเอง (Cognitive self) เป็นเรื่องราวของความรู้ ความเข้าใจที่บุคคลมีต่อตนเองจากการที่บุคคลเป็นเจ้าของตำแหน่ง สถานภาพ ภายในโครงสร้างสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือเป็นสมาชิกอยู่ ทำให้บุคคลแต่ละคนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น เป็นพ่อ แม่ เพื่อน ครู เอกลักษณ์ที่บุคคลได้รับจากสังคมทำให้บุคคลรู้ว่าเขาเป็นใคร คนอื่นเป็นใคร การรับรู้นำไปสู่อัตมโนทัศน์ของบุคคล ซึ่งไม่เกี่ยวกับการประเมินของบุคคล

2. การประเมินตนเอง (Evaluative self) เป็นการอธิบายตนเองของบุคคลซึ่งเกิดจากการที่บุคคลนำตนเองไปประเมินกับสิ่งอื่นหรือคนอื่น เพื่อที่จะให้บุคคลรู้ว่าเขามีคุณค่า หรือมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงต่ำเพียงไร การประเมินตนเองของบุคคลในแนวสังคมวิทยาส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยพบว่า การที่บุคคลรู้สึกต่อตนเองในเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองอย่างไรก็จะนำไปสู่พฤติกรรมเช่นนั้น

โดยปกติแล้วถ้าบุคคลมีการเห็นคุณค่าในตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว จะส่งผลให้บุคคลมองตนเองในภาพรวมว่ามีคุณค่า ในทางตรงกันข้ามถ้าเขามองตนเองว่าด้อยค่า หรือลดการเห็นคุณค่าในตนเองด้านใดด้านหนึ่ง การประเมินคุณค่าของตนเองในด้านรวมก็จะต่ำลงด้วย

Rosenberg (1979: 603-604) อธิบายกระบวนการการรับรู้ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้แต่ละบุคคลเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน 3 ประการ

1. หลักการประเมินแบบสะท้อนกลับ (The principle of reflected appraisal) การที่บุคคลจะประเมินตนเองว่ามีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูงหรือต่ำ มาจากการรับรู้การตอบสนองของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง แล้วก่อให้เกิดอัตมโนภาพต่อตน โดยทั่วไปจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเอง ได้แก่ บิดา มารดา ผู้บังคับบัญชา หรือเพื่อน

2. หลักการเปรียบเทียบกับสังคม (The principle of social comparison) การที่บุคคลจะประเมินตนเอง ตามแนวทางการประเมินทางสังคม ต้องมีพื้นฐานของการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่น การประเมินตนเองทางสังคมทั้งด้านบวก เป็นกลางและด้านลบเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ค่านิยม หรือความเชื่อโดยรวม ที่บุคคลในสังคมนั้นๆ ยึดถือ และอาจตัดสินตนเองโดยเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มคนในอาชีพเดียวกัน หรือกลุ่มคนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป การที่บุคคลนำตนเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่น ผลการเปรียบเทียบจะนำไปสู่การมองตนในแง่บวกหรือลบ ซึ่งจะมีผลต่อระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลนั้นๆ

3. หลักคุณสมบัติของบุคคล (The principle of self attribution) Rosenberg อธิบายว่าการประเมินคุณสมบัติของบุคคล เป็นกระบวนการวิเคราะห์ภายในจากผลของการกระทำในอดีต เช่น หากบุคคลประเมินว่าในอดีตที่ผ่านมา ตนเองเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ได้รับความไว้วางใจหรือเชื่อถือจากผู้ร่วมงานมาโดยตลอดก็จะส่งผลให้บุคคลเหล่านั้นเห็นคุณค่าในตนเองสูง ในทางตรงกันข้าม หากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาบุคคลมีความผิดพลาดหรือบกพร่องในหน้าที่การงานบ่อยครั้ง ไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน จะสรุปว่าตนเป็นบุคคลที่ล้มเหลวในการทำงาน และส่งผลให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองลดต่ำลงด้วย

การเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของ Coopersmith (1981)

Coopersmith (1981: 236) กล่าวว่า จากการมีมีโนภาพต่อตนเอง บุคคลจะประเมินมีโนภาพแห่งตนออกมาเป็นการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งกระบวนการตัดสินคุณค่าจากการตรวจสอบตนเอง ด้วยผลงานตามความสามารถ และคุณลักษณะต่างๆ นำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐานและค่านิยม ส่วนบุคคลแล้วตัดสินออกมาเป็นคุณค่าของตน ความรู้สึกต่อตนเอง อาจเป็นไปได้โดยรู้ตัว หรือไม่รู้ตัวก็ได้ แต่จะแสดงให้เห็นได้ด้วยลักษณะท่าทางหรือการแสดงออกทางพฤติกรรมภายนอก การเห็นคุณค่าในตนเองจะเกิดขึ้นจากการมีประสบการณ์ในเรื่องความสำเร็จ และการกระทำสิ่งต่างๆ ได้บรรลุตามเป้าหมายส่งผลให้ได้รับคำชมเชยจากพ่อแม่ หรือคนอื่นๆ เป็นการสะสมความพึงพอใจต่อตนเองขึ้นมาทีละน้อยกลายเป็นความรู้สึกเชื่อถึงความสามารถที่จะก้าวไปให้ถึงคุณค่าที่ได้ตั้งไว้ ถ้าทำได้สำเร็จก็จะเกิดความภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเองในที่สุด ซึ่งนอกจากนี้ Coopersmith (1981: 5) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. การเห็นคุณค่าในตนเองเน้นที่การประมาณค่าตนเองของแต่ละบุคคลซึ่งจะมีความแตกต่าง และการคงอยู่ในสิ่งที่ตนเองประเมินนั้นก็จะแตกต่าง และการคงอยู่ในสิ่งที่ตนเองประเมินนั้นก็จะแตกต่างกันไปด้วย

2. การเห็นคุณค่าในตนเองตามขอบเขตของประสบการณ์มีความสอดคล้องกับเพศ อายุ และบทบาทของบุคคลนั้น

3. การเห็นคุณค่าในตนเองเน้นที่กระบวนการตัดสินใจของแต่ละบุคคล ในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ความสามารถที่สอดคล้องกับมาตรฐานของแต่ละบุคคล ค่านิยมและคุณค่าของตนเอง

จากลักษณะสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองดังกล่าวนี้ Coopersmith (1981: 2-4) ยังได้กล่าวถึงคุณลักษณะพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งบุคคลใช้ป็นสิ่งตัดสินว่าตนประสบความสำเร็จมีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

1. ความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ (Significance) เป็นวิถีทางที่บุคคลรู้สึกเกี่ยวกับการถูกยอมรับการมีคุณค่าอย่างเหมาะสม ตนยังเป็นที่รักของบุคคลอื่น มีประโยชน์และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวและสังคม

2. ความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ (Competence) เป็นวิธีการพิจารณาถึงความสำคัญโดยการกระทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย สามารถเผชิญอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตด้วยความมั่นใจ ปรับตัวได้ดี ใช้กลไกการป้องกันตนเองน้อย และสามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้สึกว่าคุณมีความดี (Virtue) เป็นการปฏิบัติตัวสอดคล้องกับศีลธรรม จริยธรรม ค่านิยม และวัฒนธรรมประเพณี สามารถรับรู้คุณค่าของตนตามความเป็นจริง มองโลกในแง่ดี พอใจในชีวิตที่เป็นอยู่ มีการแสดงออกของความคิดที่ดี และถูกต้องเหมาะสมตามทํานองคลองธรรม

4. ความรู้สึกว่ามีอำนาจในตัว (Power) เป็นอิทธิพลที่บุคคลมีต่อชีวิตตนเอง และต่อเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัว มีความเชื่อมั่นในอำนาจการกระทำของตนว่าจะก่อให้เกิดผลตามที่ต้องการ และมีความสามารถเพียงพอในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

องค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเอง

Maslow (1970: 45-46) ได้แบ่งการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง การยอมรับนับถือ และการประเมินค่าตนเอง ประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ คือ ความต้องการความเข้มแข็ง (Strength) ผลสัมฤทธิ์ (Achievement) ความสามารถที่เพียงพอในการกระทำสิ่งต่างๆ (Adequacy) ความเชี่ยวชาญและความสามารถ (Mastery and Competence) ความเชื่อมั่น (Confidence) ความมีอิสระและเป็นไทแก่ตนเอง (Independence and Freedom)

2. ประเภทที่เกี่ยวข้องกับการได้รับเห็นคุณค่าจากผู้อื่น เป็นความต้องการมีชื่อเสียงหรือเกียรติยศ ตำแหน่ง ความรุ่งเรือง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ได้รับการยอมรับและความสนใจ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรีหรือเป็นที่น่าชมเชยของผู้อื่น

Makay and Gaw (1975) ได้แบ่งองค์ประกอบของการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การยอมรับนับถือตนเอง เป็นการเห็นคุณค่าที่ได้รับจากการมีความเชื่อมั่นในตนเอง และส่งผลให้เกิดความเชื่อว่าเป็นคนมีความสามารถ ดังนั้นชีวิตจึงเป็นสิ่งที่มีความหมาย

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผลรวมจากการประเมินแต่ละบุคคลที่สามารถเผชิญและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

Coopersmith (1981: 118-148) ได้แบ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ลักษณะเฉพาะบุคคลซึ่งเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านต่างๆ และองค์ประกอบภายนอกซึ่งเกี่ยวกับการได้รับความเห็นคุณค่าจากผู้อื่น มีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบภายใน ได้แก่

1.1 ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น ความมีเสน่ห์ ด้านรูปร่าง ความแข็งแรงของร่างกาย ความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว บุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดีจะมีความพึงพอใจ และมีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มีลักษณะทางกายภาพที่ด้อยกว่าลักษณะทางกายภาพจะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองเพียงใดนั้นอาจขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมนั้นๆ อีกด้วย

1.2 ความสามารถทั่วไป สมรรถภาพและการกระทำจะมีความสัมพันธ์และช่วยส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าตนเองโดยใช้สติปัญญาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียน การประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.3 ภาวะทางอารมณ์หรือความรู้สึกของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งเกิดจากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแล้วเกิดการเปรียบเทียบและประเมินตนเอง โดยที่บุคคลอาจประเมินตนเองในด้านบวก ซึ่งเป็นการมองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถประสบความสำเร็จเกิดความรู้สึกชื่นชมตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความสุข อันเป็นการส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น แต่หากบุคคลประเมินตนเองในด้านลบและไม่สามารถประสบความสำเร็จในอนาคตจะส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองลดต่ำลง

1.4 ปัญหาทางด้านสุขภาพทำให้ความเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง อีกทั้งยังทำให้เกิดปัญหา มีความกังวลใจ และไม่มีมีความสุข ส่วนคนที่มีความทุกข์ทางสุขภาพน้อยก็มีความเห็นคุณค่าในตนเองสูง

1.5 ค่านิยมส่วนบุคคล ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลจะแปรผันตามค่านิยม และการให้คุณค่าตลอดทั้งความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งต่างๆ ซึ่งเขาให้ความสำคัญแตกต่างกัน เช่น คนที่ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากประสบความสำเร็จจะเกิดความพอใจ และมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง นอกจากนี้การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเองจะทำให้บุคคลนั้นมีการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้นด้วย

1.6 ระดับความมั่งหวัง การประเมินตนเองมีพื้นฐานมาจากการเปรียบเทียบผลงานและความสามารถของตนกับมาตรฐานส่วนที่ตัวเองตั้งเกณฑ์ไว้ ถ้าบุคคลมีผลงานหรือความสามารถตรงตามเกณฑ์หรือดีกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บุคคลจะเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองที่ดี แต่หากไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ บุคคลนั้นจะมีความรู้สึกว่าตนเองล้มเหลวส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง

2. องค์ประกอบภายนอก ได้แก่

2.1 ความสัมพันธ์ในครอบครัว เป็นความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และลูก เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลอย่างมาก ดังนั้นประสบการณ์ที่บุคคลได้รับจากความสัมพันธ์ในครอบครัวจึงเป็นรากฐานที่สำคัญในชีวิต เด็กที่ได้รับความรัก ความอบอุ่น การสนับสนุน ให้กำลังใจ ให้สิทธิเสรีภาพในการกระทำของเด็ก กำหนดระเบียบกฎเกณฑ์และการจัดการดูแลให้เด็กมีอิสระในขอบเขตที่กำหนดสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้เด็กสามารถพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองได้

2.2 โรงเรียนและสถานศึกษา เป็นสถานที่พัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองต่อบ้าน โรงเรียนมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในทักษะ ความสามารถและการเห็นคุณค่าในตนเอง เมื่ออยู่ในชั้นเรียน เช่น ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทำกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างอิสระไม่ขัดต่อกฎระเบียบ ให้กำลังใจและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง

2.3 สถานภาพทางสังคม เป็นการเปรียบเทียบตนเองกับผู้อื่นโดยพิจารณาจากอาชีพ ตำแหน่งงาน บทบาททางสังคม สถานะทางเศรษฐกิจ วงศ์ตระกูล เป็นต้น บุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมสูง จะได้รับการปฏิบัติที่ทำให้เขารู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่าบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมระดับปานกลางหรือต่ำ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า สถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเองไม่เด่นชัดนัก เพราะบุคคลที่มาจากสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำ ก็อาจไม่ใช่บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ดังที่ Coopersmith (1981) ศึกษาพบว่า ยิวเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับต่ำ แต่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าโปแตสแตนท์และคาทอลิก ซึ่งเป็นพวกที่มีสถานภาพทางสังคมในระดับสูง

2.4 สังคมและกลุ่มเพื่อน การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและเพื่อนจะช่วยพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง หากบุคคลไม่ได้รับการยอมรับไม่อยู่ในความสนใจและไม่เป็นที่ประทับใจในกลุ่มเพื่อนจะทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ดังนั้นการเป็นสมาชิกของกลุ่มและการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนจึงส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง

ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำ

Coopersmith (1981: 5) กล่าวว่า บุคคลจะแสดงถึงการเห็นคุณค่าในตนเองจากลักษณะท่าทางน้ำเสียง คำพูด และการกระทำ ซึ่งอาจแสดงออกมาโดยรู้ตัวก็ได้ บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง สามารถรับรู้คุณค่าของตนเองตามความเป็นจริง รู้ถึงศักยภาพของตนเอง และแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม มีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ ส่วนบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะรู้สึกว่าคุณค่าตัวเองไร้ค่า ไม่พยายามที่จะทำงานที่ยากลำบากให้สำเร็จลักษณะของผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ค่อยเครียดหรือวิตกกังวล มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยสูง มองตนเองว่าเป็นบุคคลที่มีค่า มีความสำคัญแก่การเคารพนับถือ ไม่ถูกกระทบกระเทือนจากการตัดสินใจ การวิจารณ์หรือการตำหนิของบุคคลอื่นได้ง่าย ใช้กลไกในการป้องกันตนเองน้อย ยอมรับความจริง มีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ไม่ท้อแท้ง่าย มีความสุขกับชีวิตของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ มีความ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Coopersmith (1981) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยใช้องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การมีความสำคัญ (Significance) (2) การมีความสามารถ (Competence) (3) การมีคุณค่า (Virtue) (4) การมีอำนาจ (Power)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับค่านิยม

ความหมายของค่านิยม

จากการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมไว้หลายท่าน ดังนี้

พัทธา สายหู (2516: 51-52) ให้ความหมายค่านิยม คือสิ่งที่นิยมนิยมยึดถือประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือกสรรที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำ มนุษย์ต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่ทำจนเคยชินเป็นนิสัย ฉะนั้นมนุษย์จะเลือกทำอะไรก็ต้องอาศัยคุณค่าที่ตนยึดถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น

ก่อ สวัสดิพานิช (2518: 46) ให้ความหมายค่านิยม คือความคิด พฤติกรรม และสิ่งอื่นที่บุคคลในสังคมใดสังคมหนึ่งเห็นว่ามีความค่า จึงยอมรับมาปฏิบัติตามและหวงแหนไว้ในระยะหนึ่ง ค่านิยมมักเปลี่ยนไปตามกาลสมัยและความคิดของบุคคลในสังคม

ไพฑูรย์ เครือแก้ว (2518: 88) ให้ความหมายค่านิยม คือสิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟังได้เป็นเจ้าของ

สุนทรี โคมิน และ สนิท สมักรการ (2522: 14) ให้ความหมายค่านิยม คือความเชื่ออย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะถาวร เชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตนเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ และสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิถีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น

พนัส หันนาคินทร์ (2523: 20) ให้ความหมายค่านิยม คือความโน้มเอียงหรือแนวทางที่คนจะประพฤติไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งที่ตัวเองได้พิจารณาได้ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับตนหรือสังคมยอมรับนับถือและปฏิบัติตามแนวทางนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ

อมรา พงศาพิชญ์ (2534: 79) ให้ความหมายค่านิยม คือคุณค่าที่สังคมเห็นดีเห็นชอบ หรือการกระทำบางอย่างว่าเป็นสิ่งที่ควรทำ

ณัฐพันธ์ เชนนันท์ (2551: 42) ให้ความหมายค่านิยม คือรูปแบบของความรู้สึกและความประพฤติที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเห็นว่าเหมาะสม และพอใจจะยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับความถูกต้อง ดี-เลว และคุณค่าในประเด็นต่างๆ

กันตยา เพิ่มผล (2552: 178) ให้ความหมายค่านิยม คือสิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายมาเป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนบูชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็น ได้ฟังได้เป็นเจ้าของ

ราชบัณฑิตยสถาน (2552: 238) ให้ความหมายค่านิยม คือกระแสนิยมของบุคคลหรือกลุ่มคนในสังคมต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อความคิดและการกระทำ

Kluckhohn (1962: 189) ให้ความหมายค่านิยม คือความปรารถนาต่างๆ ที่เป็นการต้องการซึ่งมีความรู้สึกว่าถูกต้อง และเป็นความต้องการเพื่อตนเองหรือผู้อื่น

Scott (1965: 3) ให้ความหมายค่านิยม คือ อุดมคติของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ต่อความคิด ซึ่งใช้ในการประเมินสิ่งที่ดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิดที่มีความสัมพันธ์ในปัจจุบัน ซึ่งสามารถสังเกตเห็นหรือพิจารณาได้

Hault (1969: 120) ให้ความหมายค่านิยม คือสิ่งที่กลุ่มสังคมหนึ่งๆ เห็นว่าเป็นสิ่งที่มีค่าควรแก่การกระทำ น่ายกย่องหรือเห็นว่าถูกต้อง

Rokeach (1973: 22) กล่าวว่า ค่านิยมว่าเป็นความเชื่อรูปแบบหนึ่งที่มีความยั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติหรือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เป็นสิ่งที่บุคคลหรือสังคมเห็นสมควรที่จะปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น

Schwartz (1994 cited in Cheng and Fleischmann, 2010: 2) ให้ความหมายค่านิยม หมายถึงความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายที่ปรารถนาหรือแนวทางในการปฏิบัติในสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง เป็นหลักเกณฑ์การเลือกหรือการประเมินผลพฤติกรรมของบุคคล และเหตุการณ์ และเป็นการเรียงลำดับตามความสำคัญกับค่านิยมอื่นๆ จากระบบลำดับความสำคัญของค่านิยม

Schermerhorn, Hunt and Osborn (1994: 57) ให้ความหมายค่านิยมหมายถึง คุณค่า ความชอบเกี่ยวกับวิถีทางที่เหมาะสมในการกระทำ หรือผลลัพธ์ คุณค่าสะท้อนให้เห็นถึงความ สำคัญว่าถูก หรือผิด ควรเป็นเช่นนั้น เช่นนี้ ค่านิยมหรือคุณค่านั้นก็มีอิทธิพลต่อทัศนคติ และ พฤติกรรม

Friedman, Kahn and Borning (2006 cited in Cheng and Fleischmann, 2010: 2) ให้ความหมายค่านิยมหมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลพิจารณาว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในชีวิต

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ค่านิยม คือ สิ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเห็นว่าสมควรและยึดถือไว้เป็น แนวทางในการปฏิบัติ และเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการตัดสินใจเลือก

ประเภทของค่านิยม

พัทยา สายหู (2516: 101) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 3 ประเภท คือ

1. ค่านิยมส่วนตัวหรือเฉพาะบุคคล (Personal value) เช่น การพึ่งตนเอง การถือประโยชน์ ส่วนตัว
2. ค่านิยมกลุ่มหรือเฉพาะกลุ่ม (Group value) เช่น การประสานประโยชน์กับกลุ่ม การเคารพในกลุ่ม
3. ค่านิยมของคนในสังคมหรือค่านิยมรวม (Social value) เช่น การรักษาระเบียบวินัย การเคารพผู้อื่น ความซื่อสัตย์

พนัส หันนาคินทร์ (2523: 29) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 2 ประเภท คือ

1. มีคุณค่าในการใช้สอย หรือเป็นเครื่องมือ (Instrumental values) หมายถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการที่เราจะใช้เพื่อให้เกิดผลอย่างอื่นสืบต่อมา

2. คุณค่าภายใน (Intrinsic values) หมายถึงคุณค่าที่มีอยู่ในตัวเองของสิ่งต่างๆ ค่านิยมนั้นๆ มีอยู่ในตัวเอง ไม่ได้พึ่งสิ่งอื่น และมีลักษณะโดยเฉพาะ หรืออาจเรียกว่าคุณค่าที่เป็นจุดหมายปลายทาง (Terminal values)

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2530: 7) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 2 รูปแบบ และแต่ละรูปแบบแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. รูปแบบที่ 1 แบ่งค่านิยมออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1.1 ค่านิยมเกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ ค่านิยมการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ ค่านิยมการประหยัดอดออม

1.2 ค่านิยมเกี่ยวกับสังคม ได้แก่ ค่านิยมการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย กับค่านิยมการปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

1.3 ค่านิยมเกี่ยวกับชาติ ได้แก่ ค่านิยมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. รูปแบบที่ 2 แบ่งค่านิยมออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 ค่านิยมด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ค่านิยมการพึ่งตนเอง ขยันหมั่นเพียรและมีความรับผิดชอบ กับค่านิยมการประหยัดอดออม

2.2 ค่านิยมด้านสังคม ได้แก่ ค่านิยมการมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย กับค่านิยมปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา

2.3 ค่านิยมด้านการเมืองและการปกครอง ได้แก่ ค่านิยมความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ณรงค์ เส้งประชา (2539: 81) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 2 ประเภท ดังนี้

1. ค่านิยมที่เป็นวัตถุ เช่น ความนิยมในเครื่องประดับ
2. ค่านิยมที่ไม่ใช่วัตถุ เช่น การตรงต่อเวลา ความกตัญญู

กรณีการ อักษรกุล (2541: 149) ได้แบ่งประเภทของค่านิยมไว้ดังนี้

1. ค่านิยมที่อยู่ภายใน (Internalized value) เป็นค่านิยมที่รวมอยู่ในตัวบุคคล หรือค่านิยมที่บุคคลได้เรียนรู้จากการขัดเกลาทางสังคมจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ค่านิยมนี้ไม่สามารถแยกออกจากบุคคลได้ เพราะได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลผู้นั้น หรือมโนธรรม
2. ค่านิยมเด่น (Dominant value) เป็นค่านิยมสำคัญที่สมาชิกในสังคมมีร่วมกัน ถึงแม้ว่าค่านิยมอื่นๆ เฉพาะกลุ่มจะแตกต่างกัน เช่น ค่านิยมที่อยู่ในกลุ่มจารีตประเพณี ขนบธรรมเนียม และกฎหมาย

Allport *et al.* (1939 อ้างใน ฉัฏฐพันธ์ เขจรนันท์, 2551: 40-41) ได้จำแนกค่านิยมออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ค่านิยมตามแนวทฤษฎี (Theoretical) หมายถึง ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการหาความจริง (Truth) ที่สามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้ตามหลักเหตุผล และการคิดอย่างเป็นระบบ
2. ค่านิยมตามแนวเศรษฐกิจ (Economic) หมายถึง ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับการใช้งานและผลประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมักจะเป็นผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจหรือการสร้างความมั่นคง
3. ค่านิยมตามแนวความงาม (Aesthetic) หมายถึง ค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับศิลปะ ความงาม รูปแบบ และการแสดงออกที่สอดคล้องกับสถานการณ์
4. ค่านิยมตามแนวสังคม (Social) หมายถึง ค่านิยมที่ให้ความสำคัญต่อความผูกพัน มนุษยสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกันของส่วนรวม

5. ค่านิยมตามแนวการเมือง (Political) หมายถึง ค่านิยมที่ให้ความสำคัญต่อการได้มา การธำรงรักษา และการใช้อำนาจเหนือบุคคลอื่น ยกย่องความมีอิทธิพลและอำนาจ ไม่ว่าจะได้มา โดยชอบธรรมหรือไม่ก็ตาม

6. ค่านิยมตามแนวศาสนา (Religious) หมายถึง ค่านิยมที่ให้ความสำคัญต่อคุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อ และศรัทธาของบุคคล ตลอดจนการศึกษาและประสบการณ์ เพื่อทำความเข้าใจและเป็นเอกภาพกับระบบธรรมชาติ

Scott (1965: 24) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 12 ประเภท คือ

1. สถิติปัญญา มีสติปัญญาดีและสนใจในวัฒนธรรม พยายามเรียนรู้แม้ความรู้นั้นอาจไม่ได้ใช้ประโยชน์
2. ความใจดี มีความสนใจผู้อื่น ทำสิ่งที่ดีเพื่อผู้อื่นและพยายามทำให้อื่นมีความสุข
3. ทักษะทางสังคม มีเสน่ห์ เป็นที่นิยม มีมารยาดีและเป็นมิตรกับทุกคน
4. ความภักดี มีความจงรักภักดี ห่วงเทเพื่อสมาชิกในกลุ่ม ไม่วิพากษ์วิจารณ์กลุ่มให้บุคคลภายนอกรับรู้และทำงานหนักเพื่อให้กลุ่มก้าวหน้า
5. ความสำเร็จในการศึกษา เรียนดีและทำงานหนักเพื่อให้ได้เกรดดี
6. พัฒนาการทางร่างกาย มีการพัฒนาทางด้านร่างกายที่ดี สนุกกับกิจกรรมทางด้านการร่างกาย
7. สถานภาพ มีความเป็นผู้นำ ได้รับความเคารพจากผู้อื่น และได้รับการยอมรับจากความสำเร็จ
8. ความซื่อสัตย์ พுகความจริงเสมอและมีความซื่อสัตย์ ไม่เคยคดโกงหรือโกหก แม้ว่าจะทำให้สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่ายขึ้น

9. ศาสนา เป็นผู้ที่เคร่งศาสนา มีทั้งความเชื่อและการปฏิบัติ เข้าโบสถ์อย่างสม่ำเสมอ และปฏิบัติตามคำสอนในไบเบิล (Bible)

10. การควบคุมตนเอง มีความอดทนและควบคุมตนเองได้ ไม่อารมณ์เสียกับสิ่งชั่ว

11. ความคิดสร้างสรรค์ ช่างคิด และคิดในสิ่งที่แตกต่างอยู่เสมอ

12. อิสระภาพ มีอิสระ เปิดเผย คิดแบบอิสระ และไม่ถูกขัดขวางจากขอบเขตของประเพณี หรือข้อกำหนดของสังคม

Rokeach (1973 cited in John R. Schermerhorn, Jr. *et al.*, 1997: 57-58) ได้แบ่งค่านิยมไว้ 2 ประเภท คือ

1. Terminal values หมายถึงการเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ตนปรารถนาในชีวิต เปรียบเสมือน เป้าหมายที่บุคคลอยากได้ในชีวิต ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมดังต่อไปนี้

1.1 ความสะดวกสบายในชีวิต

1.2 ความตื่นเต้นของชีวิต

1.3 ความรู้สึกสำเร็จ

1.4 สันติสุขของโลก (ปราศจากสงคราม และความขัดแย้ง)

1.5 ความสวยงามของโลก (ความงามของธรรมชาติ และศิลปะ)

1.6 ความเสมอภาค (มีโอกาสเท่าเทียมกัน)

1.7 ครอบครัวที่ปลอดภัยมั่นคง (ดูแลบุตรอันเป็นที่รัก)

1.8 อิสระ (มีอิสระในการเลือก)

1.9 ความสุข (ความสุขเกษมสำราญใจ)

1.10 ความกลมกลืนภายใน (ปลอดจากความขัดแย้งภายใน)

1.11 ความรักที่สมบูรณ์

1.12 ความมั่นคงของประเทศ

1.13 ความบันเทิงในชีวิต (สนุกกับชีวิต มีเวลาว่าง)

1.14 การได้ช่วยเหลือ (ความปลอดภัย เป็นอมตะ)

1.15 การเคารพตนเอง (การเห็นคุณค่าในตนเอง)

1.16 การได้รับการยอมรับนับถือในสังคม

1.17 มิตรภาพที่แท้จริง (การเป็นเพื่อนแท้)

1.18 สติปัญญา (ความเข้าใจในชีวิต)

2. Instrumental values หมายถึงครรลองของพฤติกรรมที่นำไปสู่สิ่งที่ปรารถนาในชีวิต ซึ่งประกอบด้วยค่านิยมดังต่อไปนี้

2.1 ความมุ่งมั่น (ทำงานหนัก และมีแรงบันดาลใจ)

2.2 การเปิดใจกว้าง

2.3 ความสามารถ (สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ)

2.4 ความร่าเริง (ชื่นบาน สนุกกับชีวิต)

2.5 ความสะอาด (เรียบร้อย)

2.6 ความกล้า (ยืนหยัดเพื่อความเชื่อของตน)

2.7 การให้อภัย

2.8 การให้ความช่วยเหลือ (การทำงานเพื่อความสุขสบายของผู้อื่น)

2.9 ความซื่อสัตย์ (มีความจริงใจ)

2.10 การมีจินตนาการ (สร้างสรรค์)

2.11 ความเป็นอิสระ (พึ่งตนเอง)

2.12 ความเฉลียวฉลาด (การไตร่ตรอง)

2.13 ความเป็นธรรม (มีเหตุผล)

2.14 ความรัก (อย่างรักใคร่)

2.15 การอยู่ในโอวาท (เชื่อฟัง ด้วยความยำเกรง)

2.16 ความสุภาพ (อ่อนน้อม มีมารยาท)

2.17 ความรับผิดชอบ

2.18 การควบคุมตนเอง (มีวินัยในตนเอง)

การเกิดค่านิยม

พนัส หันนาคินทร์ (2523: 18-19) กล่าวถึงการเกิดค่านิยมว่า ค่านิยมเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วของแต่ละบุคคล และเนื่องจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไปถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม

ชม ภูมิภาค (2525: 49-50) กล่าวถึงการเกิดค่านิยมว่า ค่านิยมเกิดจากการเรียนรู้และการปฏิบัติ การเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งในสังคม ครอบครัว และสถานศึกษา ผู้เรียนรู้ค่านิยมนั้นได้เห็นตัวอย่าง เกิดความนิยม เกิดความเข้าใจและปฏิบัติตาม ซึ่งกระบวนการเรียนรู้แบบนี้อาจใช้เวลานาน แต่หากดำเนินการสอนในโรงเรียนอาจย่นย่อเวลาได้ การเรียนรู้ค่านิยมต่างๆ นั้นแหล่งของการเรียนมี 2 แหล่ง คือ แหล่งนอกโรงเรียนกับแหล่งภายในโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญพอๆ กัน

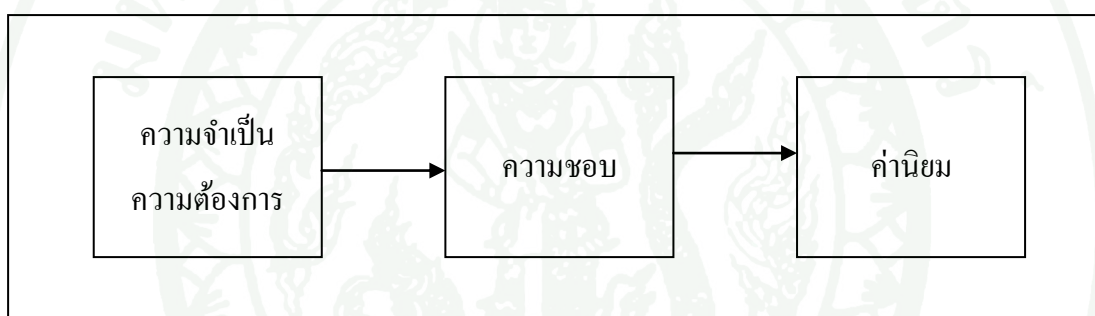
ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2534: 234-235) กล่าวถึงการเกิดค่านิยมว่า เกิดจากประสบการณ์และการประเมินค่าของบุคคล และขณะเดียวกันก็มาจากการเชื่อและทัศนคติ การเกิดค่านิยมจะมีพฤติกรรม 3 อย่าง คือ

1. การยอมรับค่านิยม พฤติกรรมในขั้นแรกนี้จะเป็นการตัดสินใจว่าเหตุการณ์ สิ่งของ การกระทำเป็นสิ่งที่มีความค่า บุคคลจะมีความเชื่อซึ่งจะมากน้อยต่างกันไป ความเชื่อนี้จะกลายเป็นการยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งและพร้อมที่จะประเมินสิ่งนั้น
2. ความชอบในค่านิยม ความชอบนี้จะแทรกอยู่ระหว่างการยอมรับค่านิยม และความรู้สึกผูกมัดอยู่กับค่านิยมนั้น ความชอบนี้จะประเมินจากทั้งตนเองและบุคคลอื่นด้วยว่าเรามีค่านิยมในสิ่งนั้น
3. การผูกมัด เป็นขั้นที่มีความเชื่อมั่นว่าจะยอมรับค่านิยมนั้น เช่น การเคารพในผู้ใหญ่ การแสดงความอ่อนน้อม ซึ่งจะแสดงว่าเรามีค่านิยมในสิ่งนั้น

วิเชียร วิทยาอุดม (2547: 48-49) กล่าวว่า ค่านิยมของแต่ละบุคคลเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับการตรวจสอบและประเมินค่าอย่างรอบคอบว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าที่บุคคลควรแก่การกระทำ

จึงเกิดการยอมรับและนำมาปฏิบัติตามประสบการณ์ที่แตกต่างกันของบุคคล จึงทำให้ค่านิยมของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน แม้ว่าจะอยู่ในวัฒนธรรมหรือสังคมเดียวกันก็ตาม เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์ที่เพิ่มพูนมากขึ้น จะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงค่านิยมเดิมของตน ค่านิยมใหม่จะสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในขณะนั้น ค่านิยมจึงมีลักษณะที่ไม่คงที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนไป และการเปลี่ยนแปลงของค่านิยมยังขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงและวุฒิภาวะของประสบการณ์ของบุคคลนั้นๆ ด้วย

ค่านิยมเริ่มต้นมาจากความจำเป็น (Need) หรือความต้องการ (Desire) แล้วจึงเปลี่ยนเป็นความชอบ (Preference) หรือความสนใจ ความชอบย่อมถูกกระตุ้นให้เกิดความนิยมหรือเชื่อในคุณค่าของสิ่งนั้นๆ จนกลายเป็นค่านิยม (Value) ขึ้นมา ดังโมเดล

ภาพที่ 1 แหล่งที่มาของค่านิยม

ที่มา: วิเชียร วิทยาอุดม (2547: 48)

ค่านิยมมาจากส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มาจากพันธุกรรม และส่วนที่มาจากปัจจัยแวดล้อมอย่างวัฒนธรรม

ส่วนที่มาจากพันธุกรรม เป็นส่วนสำคัญที่บุคคลยึดถือในวัยเด็ก ได้รับอิทธิพลมาจากพ่อแม่ ครู เพื่อน และบุคคลอื่นๆ ความคิดที่เกี่ยวข้องกับความถูกผิดถูกกำหนดขึ้นมาจากทัศนคติที่แสดงออกมาโดยพ่อแม่

ส่วนที่มาจากปัจจัยแวดล้อมอย่างวัฒนธรรม ในทุกวัฒนธรรมค่านิยมหนึ่งๆ จะมีการพัฒนาและได้รับการเสริมแรงอย่างต่อเนื่อง ค่านิยมที่มาจากปัจจัยแวดล้อมอย่างวัฒนธรรมนี้ไม่ตายตัว เพียงแต่มีการเปลี่ยนแปลงที่ช้ามากเท่านั้น

สิริอร วิชาวุธ (2549: 205-206) กล่าวถึงการเกิดค่านิยมว่า มนุษย์แต่ละคนไม่ได้เกิดมาพร้อมกับค่านิยม แต่ละบุคคลเรียนรู้ค่านิยมจากสังคม เป้าหมายเริ่มแรกของการร่วมกันอยู่เป็นกลุ่มของมนุษย์เพื่อได้รับการตอบสนองความต้องการด้านต่างๆ ซึ่งในการอยู่ร่วมกันจำเป็นต้องมีการกำหนดพฤติกรรมที่จะช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข จึงได้กำหนดกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปของกฎหมายและศาสนา ทำให้เกิดค่านิยมตามมา ค่านิยมจึงเป็นแนวคิดของสังคมว่าพฤติกรรมใดถูก ควรทำ หรือพฤติกรรมใดผิด ไม่ควรทำ และมีการถ่ายทอดปลูกฝังจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งโดยการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนผ่านทางการขัดเกลาทางสังคมภายในครอบครัว ผ่านระบบการศึกษาและศาสนา การรวมกิจกรรมกลุ่มในชุมชน และทำงานร่วมกันในองค์กร บุคคลจะเรียนรู้ค่านิยมจากหลักการเรียนรู้เงื่อนไขสิ่งเร้า การเรียนรู้เงื่อนไขผลกระทบ การเรียนรู้ทางการรู้คิด และการเลียนแบบจากตัวแบบ

ความสำคัญของค่านิยม

อานนท์ อาภาภิรม (2514: 54) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมว่า เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า สังคมจะเจริญก้าวหน้า (หรือเสื่อม) ไปในทิศทางใด ย่อมขึ้นอยู่กับ “ค่านิยม” ของสังคมนั้นๆ เพราะฉะนั้น “ค่านิยม” จึงมีความสำคัญต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคมนั้นๆ

ทัศนีย์ ทองสว่าง (2537: 63) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมไว้ 3 ประการคือ

1. ค่านิยม เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคม สังคมจะเจริญก้าวหน้าหรือเสื่อม นั้นขึ้นอยู่กับค่านิยมของคนในสังคมนั้นๆ ด้วยเหตุนี้การสร้างค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในทุกสังคม ผู้นำในการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องในสังคมไทย ได้แก่ ครอบครัว ผู้บริหารประเทศ ผู้นำทางศาสนา เป็นต้น

2. ค่านิยมมีผลกระทบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม ตลอดจนความมั่นคงของชาติ กล่าวคือสังคมที่มีค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ ความสามัคคี ฯลฯ สังคมนั้นย่อมมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่วนสังคมที่มีค่านิยมที่ไม่เหมาะสมสังคมนั้นจะด้อยเสื่อมลงและเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศชาติได้

3. ค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะค่านิยมบางอย่างได้สร้างแกนของวัฒนธรรม เช่น ค่านิยมความรักอิสรภาพของคนไทยซึ่งมีมาแต่สมัยโบราณ ทำให้ชาติไทยรักษาความเป็นเอกราชมาได้จนถึงปัจจุบัน ความเป็นอิสระจึงเป็นแกนของวัฒนธรรมไทย

4. ค่านิยมบางอย่างขึ้นอยู่กับลักษณะและสภาพแวดล้อมทางสังคม เมื่อสภาพของสังคมเปลี่ยนแปลงไปค่านิยมจะเปลี่ยนไปด้วย

กรณีการ อักษรกุล (2541: 151) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมได้ดังนี้

1. ค่านิยมเป็นทัศนคติ ความเชื่อในชีวิตของบุคคล และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทุกด้าน จากพฤติกรรมที่ง่ายและธรรมดาที่สุด เช่น การแต่งกายหรือการเลือกอ่านหนังสือ จนถึงพฤติกรรมที่ยากและซับซ้อน เช่น ความคิด การเลือกคู่ครอง การยึดถืออุดมคติและการปฏิบัติตน ค่านิยมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นไปได้ตั้งแต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น การชอบสีแดง สีขาวของเพศหญิง ไปจนถึงเรื่องใหญ่ที่เป็นของต้องห้ามหรือผิดศีลธรรมในสังคม

2. ค่านิยมจึงเป็นรากฐานในการที่จะทำให้บุคคลตีค่าของสิ่งต่างๆ ตามค่านิยมของตนเอง ขณะเดียวกันบุคคลก็ได้รับการตีค่าจากผู้อื่นด้วย ค่านิยมมีโครงสร้างที่ซับซ้อนและถูกกำหนดโดยกระบวนการที่บุคคลรู้สึกตัวและไม่รู้สึกตัวก็ได้

3. ค่านิยมเป็นสิ่งที่ทำให้ชีวิตมีความหมาย ค่านิยมจะช่วยบุคคลในการเลือก และจัดแบบสิ่งที่ให้เลือก ซึ่งบุคคลต้องเผชิญในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิต ด้วยเหตุที่แต่ละคนมีค่านิยมมากกว่าหนึ่งอย่าง และมีบ่อยครั้งที่ค่านิยมเหล่านั้นส่งเสริมและเหนี่ยวรั้งซึ่งกันและกัน แต่ละบุคคลจะต้องจัดค่านิยมของตนเป็นระบบใดระบบหนึ่งอาจจัดรวมอย่างคร่าวๆ หรือจัดอย่างแน่นนอนจากสูงสุดไปต่ำสุด (Hierarchy) เมื่อบุคคลได้สร้างระเบียบค่านิยมของตนขึ้นแล้ว ก็จะมีความพร้อมมากขึ้นว่าจะเผชิญกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกซึ่งต้องตัดสินใจ รวมไปถึงจุดมุ่งหมายต่างๆ ด้วย

วิเชียร วิทยาอุดม (2547: 49-50) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมไว้ 2 ประการคือ ค่านิยมเป็นพื้นฐานของความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนคติและแรงจูงใจ และค่านิยมมีอิทธิพลต่อการรับรู้

ค่านิยมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทัศนคติและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออก ค่านิยมเป็นกระบวนการทางความคิดของบุคคลที่เป็นตัวกำหนด ตัดสิน ซึ่งนำไปสู่การปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ค่านิยมจะทำหน้าที่เป็นมาตรฐานที่จะนำทางหรือเป็นแนวทางให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ และทำหน้าที่กระตุ้นเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติตลอดจนช่วยเสริมทัศนคติ ความสนใจและความตั้งใจ ซึ่งนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับค่านิยม

บุคคลแต่ละคนมีค่านิยมของตนเอง ซึ่งอาจแตกต่างหรือคล้ายคลึงกับค่านิยมของบุคคลอื่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่ทำให้ประสบการณ์ของแต่ละบุคคลแตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกัน ค่านิยมจึงเป็นมาตรฐานซึ่งใช้เป็นกรอบกำหนดทางเลือกของบุคคลจากทางเลือกต่างๆ และเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกระทำหรือการแสดงออกของแต่ละบุคคล

สิริอร วิชชาวุธ (2549: 205) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมว่า เมื่อบุคคลยึดถือค่านิยมที่สำคัญที่สุดของเขา ค่านิยมนั้นจะเป็นตัวตัดสินหรือเป็นสิ่งที่น่าปรารถนาหรือเป็นสิ่งที่บุคคลต้องการ ซึ่งจะมีความสำคัญ ดังนี้

1. ชี้แนะแนวทางให้การกระทำพฤติกรรมที่สนองตอบต่อค่านิยมนั้นอย่างสม่ำเสมอในทุกสถานการณ์
2. เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลในอันที่จะเลือกกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งบุคคลจะนำเอาค่านิยมมาใช้ตัดสินใจในการเลือกกระทำสิ่งต่าง ๆ
3. เป็นมาตรฐานในการประเมินและตัดสินการกระทำของผู้อื่นว่าถูกหรือผิด
4. มีอิทธิพลต่อการรับรู้เป้าหมายของบุคคล และวิธีการของบุคคลว่าเป็นสิ่งที่ดีที่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง
5. เป็นตัวทำให้เกิดความขัดแย้งกันระหว่างบุคคลสองฝ่ายได้ส่งผลต่อกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

กันตยา เพิ่มผล (2552: 178) กล่าวถึงความสำคัญของค่านิยมว่า ค่านิยมเป็นสิ่งที่สำคัญ และทำหน้าที่มากมายหลายอย่างกับชีวิตที่สำคัญ คือ

1. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐาน หรือมาตรฐานของพฤติกรรมทั้งหลาย กล่าวคือ ค่านิยมจะเป็นตัวกำหนดการแสดงออก ช่วยกำหนดจุดยืนในเรื่องราวต่างๆ และช่วยทำหน้าที่ ประเมินการปฏิบัติการต่างๆ ทั้งของตนเองและผู้อื่น
2. ค่านิยมทำหน้าที่เป็นแบบแผนสำหรับการตัดสินใจ และแก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ ในบางกรณีบุคคลต้องเผชิญกับสถานการณ์บางอย่างที่ขัดแย้งกัน ทำให้ต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง ซึ่งบุคคลจะเลือกทางใดนั้น ค่านิยมที่บุคคลมีอยู่จะช่วยกำหนดทางเลือก
3. ค่านิยมเป็นแรงจูงใจ หรือผลักดันของบุคคล เช่น บุคคลที่มีค่านิยมเกี่ยวกับวัตถุนิยมสูงมักจะมีความขยันขันแข็ง และเพียรพยายามในการทำงาน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทองหรือสิ่งของที่ตนพึงปรารถนา เป็นต้น

ค่านิยมของสังคมไทย

อานนท์ อาภาภิรม (2514: 51-54) กล่าวถึงค่านิยมของสังคมไทยไว้ว่า ค่านิยมของสังคมไทยได้รับอิทธิพลมาจากระบบศักดินา (Feudal system) ในอดีต จากคำสอนของพระพุทธศาสนา และระบบเกษตรกรรม อาจสรุปค่านิยมของสังคมไทยตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เงิน นับตั้งแต่มนุษย์ได้รู้จักวิธีการใช้เงินเป็นตัวกลางของการแลกเปลี่ยน เงินได้กลายมาเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับและทุกคนปรารถนาจะได้มาเป็นเจ้าของ เพราะเงินสามารถนำไปใช้แลกเปลี่ยนกับสิ่งของได้ เงินเป็นค่านิยมที่สำคัญยิ่งของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่สังคมปัจจุบันกำลังชื่นชมในวัตถุนิยม (Materialism) ทำให้เงินมีอิทธิพลที่จะบันดาลสิ่งอันเป็นที่พึงปรารถนาของบุคคล กล่าวได้ว่าบุคคลส่วนใหญ่กำลังหลงใหลในอำนาจของเงิน ดังคำพังเพยว่า “เห็นเงินแล้วมัน”

2. อำนาจ ทุกสังคมยกย่องอำนาจ อาจกล่าวได้ว่า การต่อสู้ทางการเมืองเป็นการต่อสู้เพื่ออำนาจอย่างแท้จริง (Struggling for power) สังคมไทยซึ่งมีอดีตผูกพันกับระบบศักดินาย่อมจะยก

ข่องอำนาจ เพราะอำนาจเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการควบคุมสังคมในระบบดังกล่าว ในปัจจุบัน อำนาจยังคงเป็นค่านิยมที่สังคมไทยยอมรับเพราะอำนาจอาจบันดาลให้ได้มาซึ่ง เงิน เกียรติ ฯลฯ อำนาจจึงเป็นค่านิยมที่คนส่วนใหญ่ในสังคมปรารถนาจะได้

3. ความเป็นเจ้าคนนายคน อาจกล่าวได้ว่าค่านิยมในเรื่องนี้ได้รับอิทธิพลโดยตรงจากระบบศักดินาในสมัยก่อน ความเป็นเจ้าคนนายคน หมายความว่า คุณสมบัติอันสำคัญยิ่งที่แสดงออกให้ทราบถึงตำแหน่งและอำนาจของผู้มีบุญบารมี ผู้มีอำนาจวาสนาหรือผู้บังคับบัญชา ค่านิยมเรื่องนี้ได้รับการยกย่องมาจนถึงปัจจุบันนี้ ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อผู้ใหญ่ช่วยชี้ให้พรแก่ลูกหลาน ก็มักจะกล่าวประโยคนี้อยู่เสมอ คือ “โตขึ้นขอให้เจ้าคนนายคน”

4. ความสนุกสนาน สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์มาตั้งแต่โบราณกาล ดังปรากฏหลักฐานในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตที่สมบูรณ์พูนสุข ประกอบกับสภาพของงานและชีวิตในระบบเกษตรกรรมมีส่วนสนับสนุนให้สมาชิกของสังคมในละแวกเดียวกันมีความผูกพันและความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดในรูปแบบปฐมภูมิ (Primary relationships) กล่าวคือ กิจกรรมต่างๆ ได้รับความสนใจและความร่วมมือจากสมาชิกของกลุ่ม (Primary group) เป็นอย่างดี และในการดำเนินกิจกรรมนั้นมักตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสนุกสนาน หรือแฝงไว้ซึ่งความสนุกสนานอยู่ด้วยเสมอ เช่น การลงแขกในการดำนาเกี่ยวข้าว บุคคลที่มาร่วมงานต่างร้องรำทำเพลงกันสนุกสนาน นอกจากนั้น การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาก็นิยมมีการละเล่นและการรื่นเริงสนุกสนานประกอบด้วยอยู่เสมอ ความสนุกสนานจึงเป็นค่านิยมของสังคมไทยสืบมาจนปัจจุบัน เช่น การรับน้องใหม่ การฉลองรับปริญญา การนัดพบเพื่อนร่วมรุ่น การเลี้ยงฉลองวันคล้ายวันเกิด การเลี้ยงฉลองขึ้นบ้านใหม่ การเลี้ยงฉลองเลื่อนยศ ฯลฯ กิจกรรมดังกล่าวแสดงออกซึ่งความสนุกสนานทั้งสิ้น

5. ความกตัญญู คนไทยส่วนใหญ่ยกย่องคนที่มีความกตัญญูรู้จักบุญคุณของผู้มีพระคุณ ความกตัญญูเป็นส่วนหนึ่งในคำสอนของพระพุทธศาสนา บุคคลที่มีความกตัญญูได้รับการสรรเสริญจากสังคมว่า “เป็นผู้รู้จักบุญคุณของข้าวแดงแกงร้อน” เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นเป็นผู้น่ารักหาสมาคมด้วย เพราะเป็นคนที่มีความกตัญญู

6. ตัวใครตัวมัน ความรู้สึกคิดของคนไทยจำนวนไม่น้อยในปัจจุบันนี้ ก็คือ ตัวใครตัวมัน ทั้งนี้อาจเป็นผลเสียสืบเนื่องมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจอันฝืดเคือง และสิ่งแวดล้อมอันสับสน ทำ

ให้คนไทยส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกว่าถ้ามันไปคิดถึงผู้อื่นอยู่ตนเองก็จะแย่ มีคำพังเพยของสังคมไทยที่สนับสนุนความคิดนี้อยู่บ้าง เช่น “อย่าเอามือไปชุกหีบ” ซึ่งคำนิยมนี้นี้มีผลกระทบให้บุคคลส่วนใหญ่เอาตัวรอดไว้ก่อนแบบ “รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี”

7. ความเป็นไท คำนิยามที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสังคมไทย คือ ความเป็นไท อธิบายได้ว่าคนไทยรักหรือนิยมความเป็นไท (ดังปรากฏหลักฐานในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงว่า “ใครใคร่ค้าม้า ค้า” คือมีอิสระหรือเสรีภาพนั่นเอง) เพราะฉะนั้น วิถีชีวิตของคนไทยจึงมักแสดงออกถึงอิสระภาพ หรือความเป็นตัวของตัวเองมาโดยตลอด

8. การจัดงานพิธี คนไทยส่วนใหญ่นิยมการจัดงานพิธีในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของวงจรชีวิต (Life circle) เช่น การบวช การแต่งงาน การตาย และการฉลองวันคล้ายวันเกิด เป็นต้น

9. ความหุรหุรา คนไทยมักนิยมการปฏิบัติที่แสดงออกถึง ความหุรหุรา เพื่อบอกถึงสถานภาพทางสังคมของตนว่า เป็นคนชั้นสูง เป็นคนมีเงิน หรือมีสถานภาพพิเศษทางสังคม เช่น การแต่งการหุรหุรา การจัดงานพิธีใหญ่โต เหล่านี้เป็นต้น (ซึ่งบางครั้งก็ต้องไปกู้ยืมมา)

10. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา สังคมไทยยกย่องความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา หรือที่เรียกกันง่ายๆ ว่า “จิตใจนักเลง” กล่าวคือ การพูดกันซึ่งๆ หน้า รู้จักแพ้ รู้จักชนะ และมีความเป็นสุภาพบุรุษ บุคคลที่มีความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาจะได้รับการยกย่องเป็นอย่างดีในสังคมไทย

11. ความรักพวกรักพ้อง สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม เพราะฉะนั้นสมาชิกของสังคมจึงมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด คนไทยจึงมีความรู้สึกว่าเป็น “พวกเรา” (In-group) โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่อาศัยอยู่ในละแวกเดียวกันความรักพวกรักพ้องจะมีมากขึ้น

12. ความมีอาวุโส สังคมไทยยกย่องผู้มีอาวุโส เพราะถือว่าเป็นผู้ที่ “อาบน้ำร้อน” มาก่อนย่อมจะมีประสบการณ์ของชีวิตเป็นอย่างดี ดังคำกล่าวที่ว่า “เดินตามหลังผู้ใหญ่ หมาไม่กัด”

13. ความเป็นผู้มีความรู้ สังคมไทยยกย่องผู้ที่มีความรู้มาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล กล่าวคือในสมัยก่อนนั้นผู้ที่มีความรู้ในวิชาการสาขาใดสาขาหนึ่งจะได้รับการยกย่องนับถือและเรียกกันติด

ปากว่า “ครู” หรือ “อาจารย์” เช่น บุคคลที่มีความรู้เรื่องการดนตรี จะเรียกว่า ครูดนตรี ทั้งนี้ เพราะบุคคลที่มีความรู้ในวิชาต่างๆ ย่อมสามารถช่วยเหลือขจัดปัดเป่าความทุกข์ของผู้อื่นได้ ปัจจุบันผู้มีความรู้ได้รับการยกย่องจากสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่สามารถจบการศึกษาในขั้นสูงจะนั้นเพราะ “ปริญญาบัตร” จึงเป็นที่ปรารถนาของบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมไทย

บุญมี แท่นแก้ว และคณะ (2520: 5-6) ได้กล่าวถึงค่านิยมทั่วไป ดังนี้

1. รักพระมหากษัตริย์ เพราะพระมหากษัตริย์ในปัจจุบันมีบทบาทต่างไปจากเดิม ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติทรงเป็นนักสังคมสงเคราะห์ มีความใกล้ชิดกับประชาชนทั่วไป
2. นับถือพุทธศาสนา ส่วนใหญ่คนไทยนับถือศาสนาพุทธโดยเฉพาะในชนบทจะมีความศรัทธายึดมั่นในศาสนาทั้งในคำพูดและการปฏิบัติ
3. เงิน เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด สมัยก่อนถือว่าเกียรติสำคัญกว่าเงินแต่ปัจจุบันถือว่าเงินและวัตถุเป็นสิ่งสำคัญทำให้ได้มาซึ่งอำนาจและตำแหน่ง ความมีหน้ามีตา ความเคารพ ฯลฯ
4. ยกย่องอำนาจ อำนาจขึ้นกับขั้นหรือตำแหน่ง ยังมีตำแหน่งสูงยังมีอำนาจมากและอำนาจสามารถบันดาลให้มีทรัพย์สิน บริวาร ตำแหน่ง ความเกรงใจ ฯลฯ
5. นิยมเจ้านาย และยศถาบรรดาศักดิ์ สมัยก่อนการเป็นเจ้านายปรากฏในรูปของยศถาบรรดาศักดิ์ แต่ปัจจุบันได้สั่นคลอนไปจึงปรากฏในวงการข้าราชการ โดยเฉพาะผู้ที่มีตำแหน่งสูงจะมีบริวารรายล้อม
6. เคารพผู้มีอาวุโส ผู้อาวุโสคือผู้ที่มีตำแหน่งสูง อาจเป็นผู้มีอายุมากหรือมีประสบการณ์ความรู้มาก และมักเป็นผู้ได้รับเกียรติ ได้รับการยกย่องในสังคม
7. รักความสนุกสนาน ทำตนตามความสบาย ไม่เคร่งครัดกับระเบียบแบบแผนหรือพิธีรีตอง
8. ความมีใจนักเลง ใจคอกว้างขวาง รักพวกพ้อง กล้าได้กล้าเสีย

9. เชื่อถือโชคกลาง เชื่อในผีสาวเทวดา เครื่องรางของขลัง ฯลฯ ไม่เชื่อตนเองมักหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ เพื่อความสบายใจหรือเพราะความกลัวในสิ่งลึกลับ

10. ขอบงานพิธี เป็นการทำให้เกียรติ ต้องการตำแหน่ง การยกย่องในสังคม มีการทำพิธีใหญ่โตซึ่งบางครั้งอาจมีการกู้ยืมมา

รัชนีกร เสริมโร (2523: 113-119) ได้กล่าวถึงค่านิยมที่สำคัญและเด่นชัดของคนไทย ดังนี้

1. ความมั่งคั่ง สังคมไทยปัจจุบันเน้นเรื่องวัตถุ (Material) มากกว่าเรื่องอื่นๆ ความมั่งคั่งมีความสำคัญต่อคนไทยเพราะทำให้เป็นผู้มีญาติพี่น้องมากเหมือนดังคำที่ว่า มีเงินนับเป็นน้อง พี่ทองนับเป็นพี่ ทำให้เป็นผู้มีเกียรติสังคมยกย่อง เป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม ทำให้เป็นผู้มีอำนาจ ซึ่งผลประโยชน์ที่ได้รับจากการมีเงินหรือความมั่งคั่งนี้ ทำให้คนไทยต้องคอยประพาศดินให้เหมือนกับว่ามีเงินอยู่ตลอดเวลา

2. อำนาจ คนไทยนั้นยกย่องอำนาจและนิยมที่จะได้เป็นเจ้าของอำนาจ ผู้ที่มีอำนาจในสังคมไทย ได้แก่ ข้าราชการ ทหารและตำรวจ ดังนั้นคนไทยจึงนิยมให้ลูกหลานรับราชการ

3. การเคารพผู้อาวุโส ผู้อาวุโสหมายถึงผู้ที่มีประสบการณ์มานาน เป็นผู้รอบรู้และหมายถึงผู้มีอายุมากกว่า รวมไปถึงผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า คนไทยในอดีตยกย่องให้ผู้อาวุโสเป็นผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจ (Decision making) ในเกือบทุกกรณี โดยให้เหตุผลว่าการตัดสินใจของผู้อาวุโสจะถูกต้องกว่า ดีกว่า เพราะมีประสบการณ์มากกว่า

4. ความเป็นผู้รู้ คนไทยนิยมยกย่องผู้มีความรู้ หากมีความรู้มากจะถูกขนานนามว่าเป็นผู้รู้ เป็นอาจารย์ ซึ่งจะถูยกย่องจนกลายเป็นปณินยบุคคล คนไทยจึงขวนขวายที่จะกลายเป็นผู้รู้

5. การให้ความสำคัญในงานบุคคล คนไทยนิยมให้ความสำคัญต่อบุคคลเป็นอันมาก มีการเลือกคบเลือกปฏิบัติต่อบุคคลต่างๆ ซึ่งมักจะมองว่าตนจะได้หรือเสียประโยชน์เท่าใด

6. ความสนุกสนานร่าเริง ซึ่งทำให้คนไทยมีนิสัยขี้เล่น ทำงานเป็นเล่น ทำงานเพื่อสนุก ไม่ให้ความสำคัญแก่งานเท่าที่ควรจนบางครั้งทำให้ขาดความตั้งใจจริงต่อการปฏิบัติงาน

7. ความวางเฉย ความใจเย็น และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เนื่องมาจากคำสอนของพระพุทธศาสนาให้พอใจในสิ่งที่ตนมี และในขณะเดียวกันให้เป็นผู้ระงับโทสะ ข่มความโกรธ จึงเหมือนกับขาดความกระตือรือร้น และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนไทยแสดงออกมาในรูปของการให้สิ่งของและใส่ใจในธุระของผู้อื่น จึงกลายเป็นการสร้างนิสัยสอครู้สอเห็นโดยไม่รู้ตัว

8. ความเชื่อในเรื่องบุญบาป กฎแห่งกรรม และทางสายกลาง คนไทยเห็นว่าคนดีโดยทั่วไปจะต้องเป็นผู้เชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม เชื่อเรื่องบุญและบาป โดยทำบุญเพราะคิดว่าผลบุญจะตามสนองตามกฎแห่งกรรม

9. ความสบายกายและใจ จากประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่เป็นนักสู้เพราะความรักในความเป็นไทย เป็นที่มาของอิสรภาพในหลายๆ เรื่อง จนบางครั้งเหมือนคนไทยไม่มีความรับผิดชอบต่อกฎเกณฑ์เพราะมุ่งเน้นแต่ความสะดวกสบายของตนและผู้ที่อยู่ใกล้ชิด

สุพัตรา สุภาพ (2534: 7-28) ได้กล่าวไว้ว่าค่านิยมต่างๆ ไปมีทั้งดีและไม่ดีซึ่งก็แล้วแต่ทัศนคติของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนตามโอกาสหรือวาระต่างๆ หากสิ่งใดที่บุคคลเห็นว่าไม่ดีก็ควรหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติ สิ่งใดที่บุคคลเห็นว่าดีเป็นประโยชน์แก่สังคมบุคคลก็ควรที่จะปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างสังคมให้ดีขึ้น ความเห็นของนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ได้กล่าวถึงค่านิยมในสังคมไทยที่ควรยกย่อง ดังต่อไปนี้

1. รักพระมหากษัตริย์
2. นับถือศาสนา
3. ความเป็นไทย
4. ความประหยัด
5. ความมีระเบียบวินัย
6. มีความรับผิดชอบ คือรู้จักหน้าที่ ที่ตนต้องกระทำต้องปฏิบัติ

7. ความซื่อสัตย์สุจริต
8. ความขยันขันแข็งมานะอดทน
9. การยกย่องผู้ทำความดี
10. การรักพวกรักพ้อง
11. มีเหตุผล
12. ความเชื่อมั่นในอุดมการณ์มากกว่าบุคคล
13. ธรรมเนียมของไทย
14. รักของส่วนรวม
15. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
16. เคารพผู้อาวุโส
17. กตัญญูรู้คุณ
18. ความรู้จักเสียสละในทางที่ถูกต้อง
19. ความสะอาด สุภาพเรียบร้อย
20. การตรงต่อเวลา

ประนอม เดชชัย (2536: 204-206) ได้กล่าวสรุปว่า ค่านิยมไทยที่สำคัญและควรปลูกฝังขึ้นให้เกิดในสังคมไทยทุกคนเพื่อให้พลเมืองเกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ตนเอง และประเทศชาติ ดังนี้

1. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งสถาบันทั้งสามนี้มีความสำคัญยิ่งที่ทำให้คนไทยมีสถานที่อยู่อาศัย มีศาสนาเป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดความสงบสุข และมีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของชนในชาติ ดังนั้นควรปลูกฝังให้ประชาชนเห็นความสำคัญ และร่วมกันรักษาสถาบันทั้งสามตลอดไป
2. ความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขและพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงนั้น สมาชิกทุกคนต้องซื่อสัตย์สุจริตต่อกันเพราะความซื่อสัตย์สุจริตนั้นเป็นค่านิยมที่ดีที่สุดในการดำเนินการทุกอย่างชาวไทยทุกคนจึงควรปฏิบัติตนและยึดมั่นในค่านิยมนี้ตลอดไป
3. ความมีระเบียบวินัย ระเบียบวินัย คือ ข้อปฏิบัติที่มีหลักเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุสำเร็จโดยดี ฉะนั้นการสร้างนิสัยให้เป็นคนมีระเบียบวินัยจึงจำเป็นต่อการสร้างสรรค์ความมั่นคงก้าวหน้าของประเทศ ระเบียบวินัยที่สำคัญๆ ได้แก่ รัก และรักทรัพยากรสมบัติของชาติ การตรงต่อเวลา ความสะอาด เป็นต้น
4. ความสุภาพเรียบร้อย การมีกิจกรรมารยาทเรียบร้อยอ่อนโยนนุ่มนวล ทำให้บุคคลที่สัมผัสด้วยเกิดความเมตตารักใคร่อยากช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนให้ก้าวหน้า
5. ความกตัญญูทดแทน ความกตัญญูทดแทนเป็นสิ่งที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมรักใคร่เมตตาช่วยเหลือเกื้อกูลกันทำให้บุคคลนั้นมีความก้าวหน้าในการทำงานหากสังคมไทยมีบุคคลเช่นนี้มาก ๆ คนส่วนใหญ่ก็จะเจริญก้าวหน้า และเป็นผลให้ชาติเจริญก้าวหน้าไปด้วย
6. การรู้จักเสียสละ เอื้อเฟื้อ และการให้อภัย การที่บุคคลอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือสงเคราะห์กันแบ่งปันทรัพย์ของตนเพื่อประโยชน์แก่ผู้ตกยากลำบาก หรือสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมแล้ว สังคมนั้นก็จะทำให้เกิดความรักใคร่สามัคคีและนำมาซึ่งความสงบสุขแก่หมู่คณะด้วย

7. ความขยันขันแข็ง ความขยันขันแข็งเอาใจใส่ปฏิบัติงานย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิตได้และสามารถช่วยให้ประเทศชาติเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะจะช่วยขจัดความยากจนของสังคมได้สำหรับประเทศไทยโชคดีที่มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอู่ข้าวอู่น้ำ หากปลูกฝังค่านิยมความขยันขันแข็งในการประกอบอาชีพสม่ำเสมอให้แก่ประชาชนแล้ว ประเทศไทยจะมีความเจริญทัดเทียมกับอารยประเทศในอนาคตอันใกล้

8. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ค่านิยมที่ปลูกฝังให้ประชาชนมีความรับผิดชอบในตนเองและส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จ และความรับผิดชอบทำงานร่วมกันในหมู่คณะให้ดำเนินไปด้วยดีแล้วย่อมหมายถึงความเจริญของประเทศชาติด้วยเช่นกัน

9. การนิยมประเพณีไทย ค่านิยมเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทยเป็นสิ่งที่ดีงาม ซึ่งบรรพบุรุษได้สร้างสมขึ้นอย่างเหมาะสมกับสังคมไทย เป็นการแสดงว่าชาติไทยมีความเจริญรุ่งเรืองมาแล้วในอดีต มีขนบประเพณีวัฒนธรรมเป็นแบบอย่างของตนเองมาช้านานจำเป็นต้องปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวนี้ให้ประชาชนคนไทยต้องผดุงรักษาไว้ตลอดไป

10. การประหยัด การประหยัดเป็นค่านิยมที่ช่วยให้บุคคลสามารถเก็บหอมรอมริบ รู้จักใช้เงินทองในทางที่ถูกที่ควร บุคคลที่รู้จักประหยัดย่อมสร้างอนาคตให้เป็นปึกแผ่นได้และนั่นหมายถึง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของชาติด้วย ดังนั้นประชาชนทุกคนจึงควรได้รับการปลูกฝังค่านิยมนี้ขึ้นโดยระลึกอยู่เสมอว่าไม่มีใครสร้างอนาคตที่ดีได้โดยไม่รู้จักประหยัด

11. การยกย่องคุณความดี คุณความดี หมายถึงการกระทำใดๆ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมโดยเหมาะสม และไม่ก่อความเดือดร้อนแก่คนส่วนใหญ่

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

ความหมายของความซื่อสัตย์

จากการศึกษาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ได้มีผู้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ไว้หลายท่าน ดังนี้

ศรีนาถ สุริยะ (2512: 46) ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง ความจริง ความตรง ความแท้ ความแน่นอน ไม่เป็นความเทียม ความเท็จ

ทวี บุญยเกตุ (2515 : 12) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมและเป็นความหมายในเชิงพฤติกรรมนั้น ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ คือ ความซื่อสัตย์สุจริตหมายถึง ความกักตุน ความซื่อตรง การประพฤติตรง คือ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง โดยมากผู้ซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นผู้มีกำลังใจเข้มแข็ง มีใจบริสุทธิ์ หนักแน่น อดทน รักเกียรติยศชื่อเสียง ไม่เห็นแก่ตัว

กรมการศาสนา (2521: 8) ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง การเป็นคนตรง ประพฤติอะไรด้วยน้ำใสใจจริง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 192-131) ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมและตรงความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

รุจิร ภู่อาระ (2541: 9) ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง ความจริงใจ ความซื่อตรงทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

ราชบัณฑิตยสถาน (2552: 371) ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง พฤติกรรมจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงหรือหลอกลวงใคร

Scott (1965: 24) ให้ความหมายว่าความซื่อสัตย์ หมายถึง พูดความจริงเสมอและมีความซื่อสัตย์ ไม่เคยคดโกงหรือโกหก แม้ว่าจะทำให้สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ง่ายขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ หมายถึง การพูดความจริงเสมอ จริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่หลอกลวงใคร ไม่เคยคดโกงหรือโกหก

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์เป็นพฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีจริยธรรม ทฤษฎีส่วนใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์จะสอดคล้องสอดแทรกอยู่ในทฤษฎีที่กล่าวถึงจริยธรรม ดังนั้นจึงอธิบายด้วยทฤษฎีจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget (1965)

Piaget (1965 อ้างใน ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2524: 27-31) เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับความฉลาดในการที่จะรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลนั้น เขาพบว่าเด็กจะมีพัฒนาการทางสติปัญญาได้ถึงขั้นสูงสุด (Formal operation) เมื่ออายุประมาณ 8-10 ปี ฉะนั้น พัฒนาการทางด้านจริยธรรมของเด็กจึงบรรลุขั้นสูงสุดได้เมื่ออายุ 8-10 ปีเช่นกัน Piaget ได้แบ่งขั้นของการพัฒนาจริยธรรมของมนุษย์เป็น 3 ขั้น ดังต่อไปนี้

1. ขั้นก่อนจริยธรรม เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ขวบ เด็กยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีแต่ความอยากความต้องการทางกาย ซึ่งต้องการที่จะได้รับการบำบัดโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใดๆ เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูด ก็จะเริ่มรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทของตนเองต่อบุคคลอื่นๆ

2. ขั้นยึดคำสั่ง ระหว่างอายุ 2-8 ขวบ เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่คือประกาศิตที่ตนต้องกระทำตาม

3. ขั้นยึดหลักแห่งตน Piaget เชื่อว่า ขั้นนี้เกิดจากการพัฒนาทางสติปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนเด็กเดียวกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะกลายเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรม ซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคล ในช่วงเด็กอายุระหว่าง 8-10 ปี เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่สาม

แต่มีเด็กบางคนที่พัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สอง เนื่องด้วยการบีบบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคม หรืออาจเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Kohlberg (Kohlberg's theory) (1969)

ทฤษฎีของ Kohlberg (1969: 405) ได้สรุปพัฒนาการทางจริยธรรมไว้ 6 ขั้น จัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Preconventional level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 10 ขวบ การตัดสินใจเลือกการกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองเท่านั้น จะไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในระดับนี้รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ ประกอบด้วย 2 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นหลบหลีกการลงโทษ (The punishment and obedience orientation) เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงไม่ให้ได้รับโทษเป็นเหตุผลในการกระทำหรือจะเลือกทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แต่ตนเองมากกว่า เนื่องจากเด็กเล็กนี้ ยังเป็นบุคคลที่ต้องพึ่งพาและอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่ จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่ง เด็กในวัยนี้เข้าใจคำว่าความดีในความหมายว่า คือสิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เช่น เด็กยอมแปรงฟันหลังอาหารเพราะกลัวโดนดุ ฉะนั้นการกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึง การเชื่อฟังผู้มีอำนาจเหนือกว่า เหตุผลในการกระทำหรือไม่ว่าสิ่งใดขึ้นอยู่กับกลัวการไม่ถูกลงโทษเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหารางวัล (The instrumental relativist orientation) เด็กเล็ก ๆ นั้นจะถูกผู้ใหญ่ดูหรือดีเพื่อที่จะให้กระทำตนเป็นคนดี เมื่อเด็กอายุมากขึ้นระหว่าง 7-10 ปี จะมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นธรรมดาสำหรับการกระทำของผู้ใหญ่ เด็กจะค่อยๆ เห็นความสำคัญของการได้รับรางวัลหรือคำชมเชย การสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีมากกว่าการดูค่าหรือการกลัวลงโทษ เริ่มมีความเข้าใจในความคิดของผู้อื่น

2. ระดับตามกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามสังคมและประเพณี (Conventional level) อายุ 10-16 ปี การดำเนินและการยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นสิ่งที่ควบคุมการประพฤติ ประกอบด้วย 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (The interpersonal concordance or “good boy-nice girl” orientation) เด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก เด็กในวัยนี้ส่วนมากจะทำในสิ่งที่ตนคิดว่าผู้อื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน หลักการขั้นนี้จะใช้มากในเด็กอายุประมาณ 13 ปี

ขั้นที่ 4 ขั้นทำตามสังคม (The “low and order” orientation) วัยรุ่นเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบว่าสังคมประกอบด้วยบุคคลต่างๆ แต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ และเข้าใจในหน้าที่ของตนในกลุ่มต่างๆ และมีสิทธิ์คัดค้านกฎเกณฑ์ของกลุ่มพอสมควร มีความเข้าใจบทบาทของผู้อื่นด้วยว่าบุคคลนั้นมีตำแหน่งอย่างไร จะปฏิบัติอย่างไร การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาเพื่อกลุ่มเพื่อส่วนรวมด้วย

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตนเอง (Postconventional level) มักเป็นผู้มีอายุ 16 ปีขึ้นไป บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้ซึ่งแยก “ตน” ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่น และกำหนดค่าของตนเองในรูปของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก บุคคลในระดับเหนือกฎเกณฑ์ของสังคมจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมโดยทั่วไปที่กำหนดขึ้นอย่างที่เป็นที่ยอมรับกัน และเป็นรากฐานของกฎของสังคม (Society’s rules) หลักจริยธรรมเหล่านี้ในบางกรณีจะขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งในกรณีเช่นนี้พวกเหนือกฎเกณฑ์จะพิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าใช้กฎเกณฑ์ ประกอบด้วย 2 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 5 ขั้นทำตามคำมั่นสัญญา (The social contract, Legalistic orientation) ในขั้นนี้จะพิจารณาเรื่องความถูกต้องโดยพิจารณาถึงค่านิยมส่วนตัวมีหลักการเกี่ยวกับระเบียบที่มีการตกลงเห็นชอบ เป็นเอกฉันท์ ยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ยังเห็นว่าสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้หากเป็นประโยชน์ต่อสังคม

ขั้นที่ 6 ขั้นยึดอุดมคติสากล (The universal ethical principle orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้พบในผู้ใหญ่ที่มีสติปัญญา มีประสบการณ์และมีความรู้อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง และสังคมอื่นๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการขั้นนี้จะเป็นผู้ที่รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากล มีสายตาหรือความคิดที่กว้างไกลกว่ากลุ่มหรือสังคมที่เป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ มีความละเอียดที่จะทำความชั่ว

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของ Bandura (1977)

Bandura (1977: 27) ได้นำหลักการเสริมแรง (Principle of reinforcement) หลักการเชื่อมโยง (Principle of association) และหลักการเลียนแบบ (Modeling) มาอธิบายวิธีการและกระบวนการที่บุคคลได้รับอิทธิพลจากสังคมและสิ่งแวดล้อมทางสังคม หรือวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดเงื่อนไขทางสังคมให้แก่เด็กนับตั้งแต่เกิด พ่อแม่จะเป็นผู้อบรมเลี้ยงดูให้เด็กทราบถึงแนวปฏิบัติของตนในสังคม สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ถูกหรือผิดได้โดยใช้การเสริมแรงทางคำพูด จะเห็นว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นความมั่งคั่งของพฤติกรรมและอารมณ์ให้เข้ากับกฎเกณฑ์ทางสังคม โดยมีแรงขับพื้นฐานมาจากทางชีวสังคม การแสวงหารางวัล ตลอดจนการหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ด้วยเหตุนี้แม้ว่าบุคคลจะไม่มีจริยธรรมมาแต่เกิด ก็สามารถมีพฤติกรรมที่เป็นไปตามแนวที่สังคมต้องการได้ จริยธรรมไม่ได้เกิดมาตั้งแต่เกิดแต่เกิดมาจากการเรียนรู้ทางสังคม การได้รับการศึกษา การอบรมเลี้ยงดู สถาบันหรือกลุ่มสังคมมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังและสร้างเสริมจริยธรรม

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ James (1994)

James (1994 อ้างใน พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์, 2549: 172-173) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรมโดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีของ Kohlberg เป็นพื้นฐาน โดยได้แบ่งเหตุผลทางจริยธรรมออกเป็น 6 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 การหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ (Punishment-obedience orientation) เป็นขั้นที่เด็กจะยึดถือพันธะที่มีต่อกัน (obligation) ได้แก่ พันธะต่อผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดามารดา ครู ผู้ใหญ่ เพื่อให้รอดพ้นจากการลงโทษจากผู้มีอำนาจเหล่านั้น

ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน (Instrumental hedrism and exchange) ในขั้นนี้พฤติกรรมจริยธรรมจะขึ้นอยู่กับวัตถุ รางวัล หรือการมีการตอบแทนในลักษณะที่เท่าเทียมกัน โดยทำให้ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจ

ขั้นที่ 3 การให้ผู้อื่นยอมรับตน (Orientation to approval and personal concordance) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับการรักษาสัมพันธภาพอันดีต่อกัน เป็นพันธะทางจริยธรรม

(moral obligation) รางวัลหรือสิ่งตอบแทนไม่มีความสำคัญเท่าการรักษาสัมพันธ์ภาพอันดีของบุคคลใกล้ชิด

ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎเกณฑ์ของสังคม (The law and order orientation) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับทำให้เกิดความสมดุลในสังคมส่วนใหญ่ โดยสนับสนุนการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ของสังคม

ขั้นที่ 5 การใช้หลักความคิดทางจริยธรรม (Principled moral thinking) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความสมดุลระหว่างบุคคลในสังคม มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งอาจแบ่งเป็น 2 ขั้นย่อยได้ดังนี้

ขั้น 5A ได้แก่ การเห็นชอบและเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคมโดยวิธีการแบบประชาธิปไตย ยอมรับค่านิยมและความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ในสังคม

ขั้น 5B ได้แก่ การมีอุดมคติในการสร้างสรรค์ให้สังคมอยู่ในสภาพที่เต็มไปด้วยความรักและสันติภาพ ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ มีเสรีภาพ ภราดรภาพ และมีความเสมอภาพระหว่างสมาชิกของสังคม

ขั้นที่ 6 การใช้หลักความคิดขั้นสูง (Organized principle) พฤติกรรมทางจริยธรรมขึ้นอยู่กับความถูกต้องอันเป็นสากล ความยุติธรรมสำหรับมนุษยชาติ โดยอาจไม่ติดอยู่กับกฎเกณฑ์หรือประเพณีที่ยึดถือกันในสังคม บุคคลที่มีจริยธรรมในขั้นนี้สามารถสร้างขอบเขตของพันธะและสิทธิอันยึดถือเป็นหลักสากลได้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์ที่บุคคลเรียนรู้มาในสังคม และจากกระบวนการสังคมประติของบุคคล

ประเภทของความซื่อสัตย์

ศรีนาถ สุริยะ (2512: 46) ได้จัดประเภทของสัจจะ คือ ความจริงและความซื่อสัตย์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. ความจริงต่อการทำงาน คือ ตรงต่อเวลาและหน้าที่

2. ความจริงต่อบุคคล คือ มีความจริงต่อมิตร จริงต่อผู้ใหญ่และผู้ปกครอง

2.1 จริงต่อมิตร คือ ซื่อสัตย์ต่อมิตร

2.2 ความจริงต่อบุคคล คือ สวามิภักดิ์ ไม่คิดคดต่อผู้ใหญ่และผู้ปกครองที่ตนยกย่อง

2.3 มีความกตัญญูทดแทน รู้ว่าผู้ใดทำคุณแก่ตนแล้วพยายามที่จะหาโอกาสตอบแทน

เสมอ

3. ความจริงต่อความดี คือ ประพฤติความจริงอย่างไรก็ประพฤติจริงอย่างนั้นเสมอ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525: 129-131) ได้วิเคราะห์โครงสร้างของความซื่อสัตย์ว่าแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือ ความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกคือ

1.1 ไม่สับปลับกลับกลอก

1.2 ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย

1.3 มั่นคงต่อการกระทำดีของตน

1.4 ไม่คดโกงมีความตั้งใจจริง

1.5 ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก คือ

2.1 ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ทำประโยชน์ส่วนตัว

2.2 ไม่ใช้อำนาจหน้าที่ทำประโยชน์ส่วนตัว

3. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ พฤติกรรมที่แสดงออก คือ

3.1 ประพฤติตรงไปตรงมา ไม่คิดคดต่อผู้อื่น

3.2 ไม่ชักชวนไปในทางที่เสื่อมเสีย

3.3 ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตัว

3.4 ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยาหรือกลั่นแกล้ง

4. ความซื่อสัตย์ต่อคณะ สังคม และประเทศชาติ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก คือ

4.1 ร่วมมือร่วมใจกัน ทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ

4.2 ไม่เห็นแก่ประโยชน์ของตน หรือเอาดีเข้าตน

4.3 ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมาย หรือผิดระเบียบข้อบังคับของสังคม หรือหมู่คณะ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2523: 147-148) ได้แบ่งประเภทของความซื่อสัตย์ ไว้ดังนี้

1. ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง คือการมีความรู้สึกรับผิดชอบชั่วดี มีความละเอียดเกรงกลัวต่อการกระทำผิด การไม่พูดสับปลั๊กหลอกลวง การไม่คิดโลภในของผู้อื่น ไม่คล้อยตามพวกที่ลากหรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย มั่นคงต่อการทำดีของตน ไม่คดโกง มีความตั้งใจทำจริง ประพฤติตรงตามที่พูดและคิด

2. ความซื่อสัตย์ต่อบุคคล คือ มีความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ต่อมิตร ต่อหัวหน้างาน ต่อผู้มีพระคุณ ลักษณะสำคัญคือ มีความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ชักชวนผู้อื่นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่สอพลอเพื่อหาประโยชน์ส่วนตน เตือนสติแนะนำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น ไม่คิดริษยากลั่นแก่ง ไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยการลักขโมย ก๊อโกง ไม่ละเมิดของรักผู้อื่น ขอมรับผิดหากตนเป็นผู้กระทำผิดต่อผู้อื่น ไม่ผิดนัด รู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่หยิบบของใช้ของผู้อื่นไปโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความประพฤติดีทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

3. ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ คือ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนทำหรือได้รับมอบหมาย และทำให้ดีที่สุด ไม่ทอดทิ้งหน้าที่ ไม่ทุจริตคดโกง ไม่ใช้อำนาจหน้าที่หาประโยชน์ส่วนตน รักษาระเบียบกฎเกณฑ์ ตรงต่อเวลา ไม่เอาเวลาทำงานในหน้าที่ไปใช้ประโยชน์ส่วนตน

4. ความซื่อสัตย์ต่อหมู่คณะสังคมและประชาชาติ คือ การรักษาความสัตย์สัญญา ไม่คิดประทุษร้ายต่อหมู่คณะ สังคม ประชาชาติ ไม่เป็นต้นเหตุให้คนภายนอกมาทำลายหมู่คณะ ไม่คิดทรยศทำลายสถาบันหลักของชาติ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพรรคพวกญาติมิตรเหนือประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนส่วนใหญ่หรือประเทศชาติ ไม่ร่วมมือกันทำงานใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ สำนึกว่าตนเป็นพลเมืองของประเทศ จะต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ช่วยกันรักษาความสงบ สิ่งใดที่สร้างขึ้นเป็นสาธารณะสมบัติจะต้องช่วยกันรักษาและรู้จักใช้อย่างทะนุถนอม

ทวิ บุญเขต (2515 : 12) ได้แบ่งประเภทของความซื่อสัตย์ออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง เป็นเรื่องของความมีหิริโอตตปปะ ไม่กล้ากระทำในสิ่งที่ไม่สุจริตแม้การกระทำนั้นๆ จะไม่มีใครเห็นก็ตาม ทำตามคำพูดโดยไม่เหลวไหล
2. ซื่อสัตย์ต่องานที่ทำ ได้แก่ ความซื่อตรงเที่ยงตรง ไม่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนในทางที่ไม่ชอบ
3. ซื่อสัตย์ต่อเพื่อนฝูง ได้แก่ การไม่คด ไม่โกง ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อนและต้องการความรักความหวังดี ความสงสารและซื่อตรงต่อกัน

การวัดความซื่อสัตย์

Scott (1965 cited in Cheng and Fleischmann, 2010: 3) ได้สร้างแบบทดสอบ Personal Values Scales (PVS) ขึ้นในปี 1965 เพื่อการตรวจสอบความคิดความสัมพันธ์ในอุดมคติของแต่ละบุคคลหรือมีลักษณะส่วนบุคคลที่เหมาะสม ซึ่งได้จำแนกค่านิยมออกเป็น 12 ประเภท โดยใช้คำถามเปิดเพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาโดยถามว่าพวกเขาชื่นชมลักษณะใด เป็นเครื่องมือที่มีข้อคำถามหลายข้อ ถูกสร้างขึ้นเพื่อวัดค่าการยอมรับตนเองของนักศึกษา

Personal Values Scales (PVS) ใช้ในการวิเคราะห์ค่านิยมของระดับบุคคลที่แสดงออกในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่ละค่านิยมมีค่านิยมสั้น ๆ และตามด้วยตัวอย่างคำถามหลายข้อ ค่านิยมทั้ง 12 ประเภท ใน PVS คือ (1) สติปัญญา (2) ความใจดี (3) ทักษะทางสังคม (4) ความรักดี (5) ความสำเร็จในการศึกษา (6) พัฒนาการทางร่างกาย (7) สถานภาพ (8) ความซื่อสัตย์ (9) ศาสนา (10) การควบคุมตนเอง (11) ความคิดสร้างสรรค์ และ (12) อิศรภาพ

แบบสอบถาม Personal Values Scales (PVS) ประกอบด้วยข้อคำถามด้านละ 20 ข้อ ซึ่งจะแบ่งเป็นข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบอย่างละ 10 ข้อ รวมแบบสอบถามทั้งหมดมีข้อคำถามทั้งสิ้น 240 ข้อ

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ความซื่อสัตย์ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Scott (1965) และการให้ความหมายของราชบัณฑิตยสถาน (2552) เป็นแนวทางในการศึกษา โดยใช้องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การพูดความจริง (2) ความจริงใจ (3) การไม่คิดคดทรยศ (4) การไม่หลอกลวง (5) การไม่คดโกง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายทางสังคม

นันทดี สังข์แดง (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่อง กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพ พบว่ากระบวนการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงจากอาชีพเกษตรกรรมมาเป็นอาชีพหัตถกรรมมีการถ่ายทอดมาจากวัด ครอบครัว เครือญาติและเข้าสู่โรงเรียน เมื่อเกิดปัญหาชุมชนจะช่วยกันคิดค้นหาวิธีแก้ไขร่วมกัน ส่วนปัจจัยที่สนับสนุนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ การมองเห็นคุณค่า การเกิดความตระหนัก และความสัมพันธ์กับภูมิปัญญาเดิม

ไพท วังศ้อนตรโรจน์ (2544) ได้ทำการศึกษากระบวนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายทางสังคม: กรณีศึกษากำนันหนองขาว อำเภอดอนตาล จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าโครงสร้างและฐานเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีในชุมชน ประกอบด้วยความสัมพันธ์แบบเครือญาติ เพื่อนบ้าน และเพื่อนฝูง ความสัมพันธ์ผ่านการประกอบอาชีพ ประเพณีพิธีกรรม ความเชื่อและวัฒนธรรม วัด โรงเรียน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเครือข่ายทางสังคมของชุมชนคือฐานความสัมพันธ์ที่หลากหลาย สถานภาพของกลุ่มและบุคคล ผู้นำและทรัพยากร ศูนย์รวมจิตใจและสำนึกร่วมของคนในชุมชน โครงสร้างของช่องทางการติดต่อสื่อสาร ธรรมเนียมปฏิบัติ ผลประโยชน์ร่วมกับความเข้าใจของคนในชุมชน และกระแสแนวคิดในสังคม

วรรณชัย แสงพาณิชย์ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วิถีชุมชนชนบท: กรณีศึกษาการชนไก่ พบว่าการถ่ายทอดความรู้ส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทอดในครอบครัว ในระบบเครือญาติ หรือเพื่อนฝูงภายในกลุ่ม และมีการแลกเปลี่ยนความรู้หลายอย่างรอบๆ ตัว โดยได้รับการบอกกล่าวของผู้รู้ภายในกลุ่ม การสังเกตจากกิจกรรมและสภาพแวดล้อม และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

ประทานพร วังสุริยพันธ์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เครือข่ายทางสังคมและการเรียนรู้ของผู้รับเหมาก่อสร้าง พบว่าเครือข่ายทางสังคมของผู้รับเหมาก่อสร้าง มีหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครือญาติและกลุ่มเพื่อนฝูง เป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดกับผู้รับเหมามากที่สุด มีการช่วยเหลือกันทั้งด้านการงานและด้านการเงิน เป็นกลุ่มที่มีความสัมพันธ์แนบแน่นและไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

อรชุนา พุ่มสวัสดิ์ (2539) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน ผลการวิจัยพบว่า (1) วัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าในตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าในตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย รักตามใจ ปล่อยปละละเลยอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่แตกต่างจากวัยรุ่นที่รับรู้ว่าคุณค่าในตนเองได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบคุ้มครอง (2) วัยรุ่นชายมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองไม่แตกต่างจากวัยรุ่นหญิงในทุกรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

อมรพรรณ ลีดวงษ์ (2547) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง และการปรับตัวทางสังคม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 624 คน พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีสัมพันธภาพกับครอบครัวต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองที่แตกต่างกัน และการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคม

ศิริวรรณ ทวีวัฒนปริชา (2549) ได้ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวในสังคมของนิสิต คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตปริญญาตรีคณะเภสัชศาสตร์ ทุกชั้นปี จำนวน 533 คน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองลดลงคือ การมีโรคประจำตัว ความสัมพันธ์กับบิดาหรือความสัมพันธ์กับมารดาแบบขัดแย้ง/ทะเลาะ สถานภาพที่บิดามารดาแยกกันอยู่ และนิสิตที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองที่สูงขึ้นจะมีการปรับตัวที่ดีขึ้น

พริยา เลิศมงคลนาม (2551) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการทำหน้าที่ของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อคุณธรรมของวัยรุ่นจิตอาสา: กรณีศึกษาโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรี ซึ่งได้ศึกษาจริยธรรม 8 ด้าน โดยแบ่งตามองค์ประกอบจากแนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความสุภาพ ความสะอาด ความสามัคคี และความมีน้ำใจ จากการศึกษาพบว่า การ

เห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณค่าที่ดี การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการแก้ปัญหาของสมาชิกในครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคมด้านสิ่งของและบริการมีอิทธิพลต่อคุณธรรม

วิภาวี วงศ์อนันต์นันท์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 จำนวน 679 คน พบว่าตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองมากที่สุดได้แก่ อัตมโนทัศน์ รองลงมาคือ การมองโลกในแง่ดี และความสำเร็จในงาน

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์

สุนทรี โคมิน และสนิท สมักรการ (2522) ได้ทำการศึกษารื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด เพื่อสร้างเครื่องมือวัดค่านิยม ระบบสังคมไทยและศึกษาระบบสังคมไทยกับตัวแปรด้านเศรษฐกิจ เปรียบเทียบค่านิยมคนไทยในชนบทและในเมือง โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,496 คน โดยนำเครื่องมือสำรวจวัดตามแนวคิดของ Rokeach มาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมไทย ประกอบด้วยค่านิยมจุดหมายปลายทาง 20 ค่านิยม ค่านิยมวิถีปฏิบัติ 23 ค่านิยม ซึ่งความซื่อสัตย์ได้จัดอยู่ในค่านิยมวิถีปฏิบัติ

สมาน ชาลีเครือ (2523) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2523 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 714 คน แบ่งเป็นนักเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 529 คน และนักเรียนในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 185 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบถามค่านิยมเชิงสังคมและแบบสอบถามวัดความซื่อสัตย์จากการวิจัยพบว่าค่านิยมเชิงสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ นักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดชัยภูมิ นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แสดงว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมและเพศน่าจะมีผลต่อความซื่อสัตย์สุจริต

ศุคนธ์ ศรีอรุณ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของข้าราชการชั้นประทวน กองกำกับการสืบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยจำแนกตามอายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ผู้ที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู และความเพียงพอของรายได้ จำนวนพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ คือ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคต ทักษะคิดต่อการทำงาน ระดับการศึกษา และการเห็นแบบอย่างทางสังคม และปัจจัยทางอ้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์ คือ อายุ จำนวนผู้ที่ต้องอุปการะเลี้ยงดู และความเพียงพอของรายได้

สุมาลี ภูพลา (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์มี 3 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย อายุ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

พระพรหมเมธี ลินปฐ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกตามเพศ สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว พบว่า นักเรียนที่มีอายุ 17 ปี มีความรู้และเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในระดับมาก ส่วนทัศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกอยู่ในระดับมากที่สุด

วินัย ไมถึง (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2546 จำนวน 610 คน พบว่า ทักษะคิดต่อความซื่อสัตย์ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และความเชื่ออำนาจในตน สามารถร่วมกันพยากรณ์ความซื่อสัตย์ได้ร้อยละ 52.2

อโนมา ชันพันธ์ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี โดยศึกษาปัจจัยทางด้านสังคม ได้แก่ เพศ รายรับของนักเรียน รายจ่ายของนักเรียน สถานภาพครอบครัว การศึกษาของบิดา การศึกษาของมารดา และการเข้าร่วมกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และศึกษาปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนุ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม การเป็นต้นแบบของบิดามารดา ครูและเพื่อน และหิริโอตตัปปะ พบว่า นักเรียนมีความซื่อสัตย์ของในระดับปานกลาง

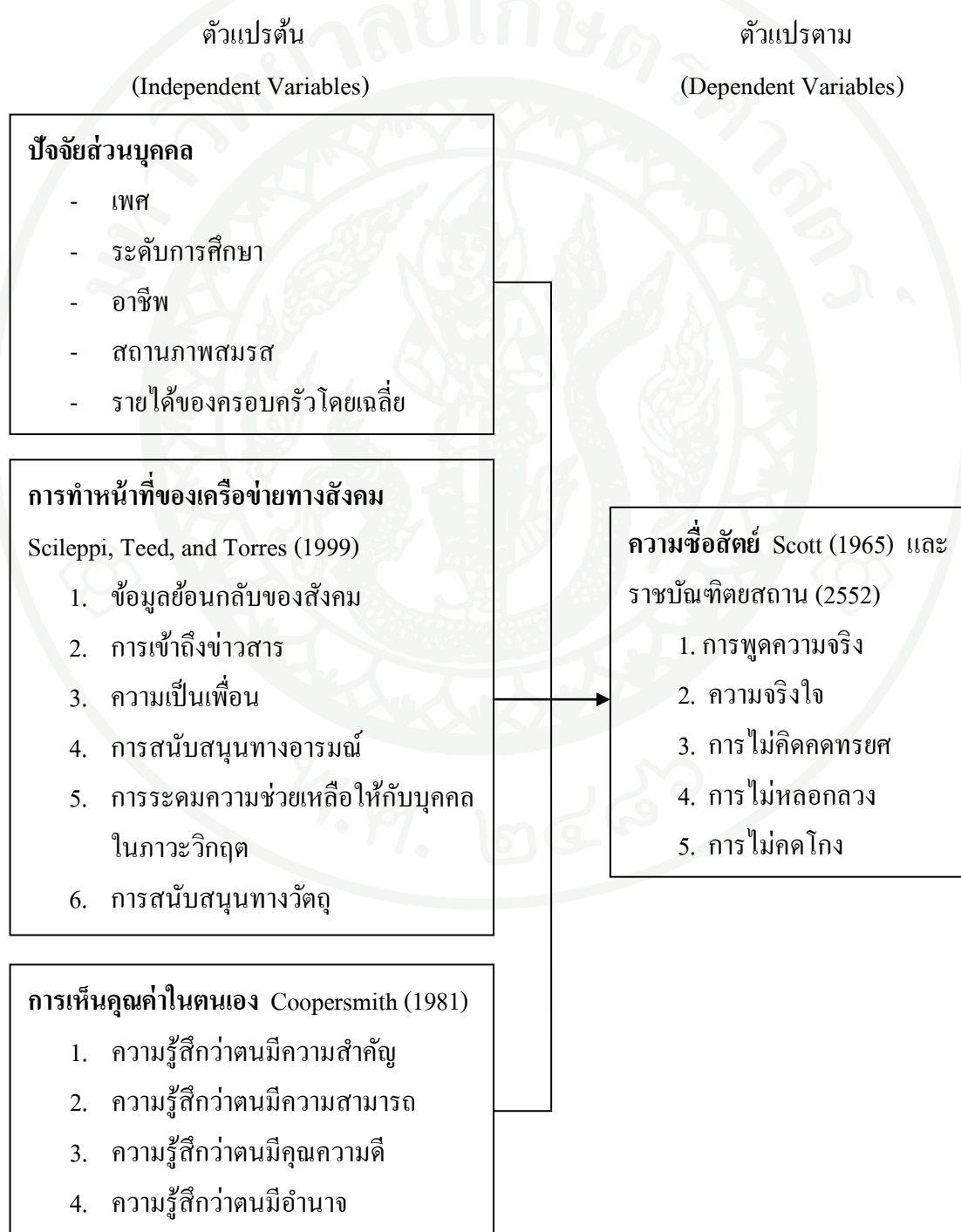
อภิญา อิงอาจ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยจำแนกตามเพศ สาขาวิชา สภาพครอบครัวของนักศึกษา ระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนุใช้เหตุผล ระดับความใกล้ชิดศาสนาของครอบครัว และระดับทัศนคติต่อพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่มีความใกล้ชิดศาสนาสูง จะมีจริยธรรมด้านพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตสูงกว่านักศึกษาที่ครอบครัวมีความใกล้ชิดศาสนาต่ำ และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสันทนุใช้เหตุผลมีความสัมพันธ์กับจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์

Cheung (2005) ได้ทำการศึกษาทัศนคติในการดาวน์โหลดที่ผิดกฎหมาย ความเบื่อหน่ายในเวลาว่าง ความรู้สึกที่ต้องการค้นหา และค่านิยมความซื่อสัตย์ กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 431 คน โดยใช้แบบทดสอบถาม Personal values scale (PVS) ของ Scott (1965) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ใหญ่ที่มีระดับความซื่อสัตย์น้อย มีระดับความเบื่อหน่ายในเวลาว่างสูง และระดับความรู้สึกที่ต้องการค้นหาสูงมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมในการดาวน์โหลดที่ผิดกฎหมาย

Johnson *et al.* (2007) ได้ทำการศึกษาค่านิยมในการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น และความซื่อสัตย์ ของนักเรียนพยาบาล โดยศึกษาเปรียบเทียบจากปี 1983 กับ ปี 2005 กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนพยาบาลจากทั้งสิ้น 176 คน โดยใช้แบบทดสอบถาม Personal values scale (PVS) ของ Scott จากผลการศึกษาพบว่า ค่านิยมในการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่น และความซื่อสัตย์ ของนักเรียนพยาบาลมีการเปลี่ยนแปลงไป นักเรียนพยาบาลมีค่านิยมในการเห็นแก่ประโยชน์ของผู้อื่นลดน้อยลง แต่มีค่านิยมความซื่อสัตย์ที่เพิ่มมากขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ ทำให้สามารถสรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยได้ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

1.1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

1.2 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่านิยมความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

1.3 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

1.4 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

1.5 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

2. การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

3. การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

4. การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ได้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัยได้กำหนดมีวิธีการและอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบเครื่องมือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุ 15-25 ปี จำนวน 917 คน ข้อมูล ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2554

กลุ่มตัวอย่าง

1. การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 600 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดด้วยวิธีการของ Yamane

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (ในกรณีศึกษานี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

ดังนั้น

$$n = \frac{917}{1+917(0.05)^2}$$

$$= 279$$

รวมจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 279 คน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามหมู่บ้านโดยผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังรายละเอียด

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{ประชากรในหมู่บ้าน}}{\text{ประชากรทั้งหมด}}$$

หมู่บ้านหินตั้ง (หมู่ 1)

$$\text{มีจำนวน 88 คน} = \frac{279 \times 88}{917} = 27$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านหินตั้ง (หมู่ 1) 27 คน

หมู่บ้านโลกก่อ (หมู่ 2)

$$\text{มีจำนวน 44 คน} = \frac{279 \times 44}{917} = 13$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านโลกก่อ (หมู่ 2) 13 คน

หมู่บ้านหนองฮี (หมู่ 3)

$$\text{มีจำนวน 58 คน} = \frac{279 \times 58}{917} = 18$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านหนองฮี (หมู่ 3) 18 คน

หมู่บ้านป่าจั่ว (หมู่ 4)

$$\text{มีจำนวน 44 คน} = \frac{279 \times 128}{917} = 39$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านป่าจั่ว (หมู่ 4) 39 คน

หมู่บ้านโนนสิงห์ทอง (หมู่ 5)

$$\text{มีจำนวน 29 คน} = \frac{279 \times 29}{917} = 9$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านโนนสิงห์ทอง (หมู่ 5) 9 คน

หมู่บ้านโนนทอง (หมู่ 6)

$$\text{มีจำนวน 100 คน} = \frac{279 \times 100}{917} = 30$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านโนนทอง (หมู่ 6) 30 คน

หมู่บ้านหินลาด (หมู่ 7)

$$\text{มีจำนวน 89 คน} = \frac{279 \times 89}{917} = 27$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านหินลาด (หมู่ 7) 27 คน

หมู่บ้านสว่าง (หมู่ 8)

$$\text{มีจำนวน 70 คน} = \frac{279 \times 70}{917} = 21$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านสว่าง (หมู่ 8) 21 คน

หมู่บ้านนาโน (หมู่ 9)

$$\text{มีจำนวน 38 คน} = \frac{279 \times 38}{917} = 12$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านนาโน (หมู่ 9) 12 คน

หมู่บ้านแก่นคำ (หมู่ 10)

$$\text{มีจำนวน 77 คน} = \frac{279 \times 77}{917} = 24$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านแก่นคำ (หมู่ 10) 23 คน

หมู่บ้านโคกก่อง (หมู่ 11)

$$\text{มีจำนวน 123 คน} = \frac{279 \times 123}{917} = 37$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านโคกก่อง (หมู่ 11) 37 คน

หมู่บ้านหนองไผ่ (หมู่ 12)

$$\text{มีจำนวน } 73 \text{ คน} = \frac{279 \times 73}{917} = 22$$

กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านหนองไผ่ (หมู่ 12) 22 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	N (คน)	n (คน)
หมู่บ้านหินตั้ง (หมู่ 1)	88	27
หมู่บ้านโคกก่อง (หมู่ 2)	44	13
หมู่บ้านหนองฮี (หมู่ 3)	58	18
หมู่บ้านป่าจั่ว (หมู่ 4)	128	39
หมู่บ้านโนนสิงห์ทอง (หมู่ 5)	29	9
หมู่บ้านโนนทอง (หมู่ 6)	100	30
หมู่บ้านหินลาด (หมู่ 7)	89	27
หมู่บ้านสว่าง (หมู่ 8)	70	21
หมู่บ้านนาโน (หมู่ 9)	38	12
หมู่บ้านแก่นคำ (หมู่ 10)	77	24
หมู่บ้านโคกก่อง (หมู่ 11)	123	37
หมู่บ้านหนองไผ่ (หมู่ 12)	73	22
รวม	917	279

3. ตรวจสอบรายชื่อเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากตามข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน (จปฐ.) จนกระทั่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ตลอดจนผลงานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยประยุกต์แนวความคิดของ Scileppi, Teed, and Torres (1999) ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ

<u>ระดับความคิดเห็น</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
จริงที่สุด	4
จริง	3
ไม่จริง	2
ไม่จริงที่สุด	1

เกณฑ์การให้คะแนนรายชื่อ

ทำการรวบรวมและหาค่าเฉลี่ยรายชื่อ เพื่อศึกษาการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{3} = 1.00 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมรายข้อ
1.00-2.00	ต่ำ
2.01-3.00	ปานกลาง
3.01-4.00	สูง

ผู้วิจัยได้แบ่งการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสมรายด้าน ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{20 - 5}{3} = 5.00 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม รายด้านได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมรายด้าน
5.00-10.00	ต่ำ
10.01-15.00	ปานกลาง
15.01-20.00	สูง

ผู้วิจัยได้แบ่งการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสมโดยรวม ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{120 - 30}{3} = 30.00\end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวม ได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวม
30.00-60.00	ต่ำ
60.01-90.00	ปานกลาง
90.01-120.00	สูง

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยประยุกต์จากแนวความคิดของ Coopersmith (1981) ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ

<u>ระดับความคิดเห็น</u>	<u>ค่าคะแนน</u>
จริงที่สุด	4
จริง	3
ไม่จริง	2
ไม่จริงที่สุด	1

เกณฑ์การให้คะแนนรายชื่อ

ทำการรวบรวมและหาค่าเฉลี่ยรายชื่อ เพื่อศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{4 - 1}{3} = 1.00
 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองรายข้อ
1.00-2.00	ต่ำ
2.01-3.00	ปานกลาง
3.01-4.00	สูง

ผู้วิจัยได้แบ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสมรายด้านตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{20 - 5}{3} = 5.00
 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองรายด้านได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองรายด้าน
5.00-10.00	ต่ำ
10.01-15.00	ปานกลาง
15.01-20.00	สูง

ผู้วิจัยได้แบ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสมโดยรวมตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{80 - 20}{3} = 20.00\end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม
20.00-40.00	ต่ำ
40.01-60.00	ปานกลาง
60.01-80.00	สูง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยประยุกต์จากแนวความคิดของ Scott (1965) และตามความหมายของราชบัณฑิตยสถาน (2552) ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ คือ

ระดับความคิดเห็น	ข้อความในทางบวก	ข้อความในทางลบ
จริงที่สุด	4	1
จริง	3	2
ไม่จริง	2	3
ไม่จริงที่สุด	1	4

เกณฑ์การให้คะแนนรายชื่อ

ทำการรวบรวมและหาค่าเฉลี่ยรายชื่อ เพื่อศึกษาความซื่อสัตย์ โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{3} = 1.00\end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความซื่อสัตย์รายชื่อ
1.00-2.00	ต่ำ
2.01-3.00	ปานกลาง
3.01-4.00	สูง

ผู้วิจัยได้แบ่งความซื่อสัตย์เป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ
นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสมรายด้าน ตามสูตรการ
คำนวณดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{20 - 5}{3} = 5.00\end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับความซื่อสัตย์รายด้านได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความซื่อสัตย์รายด้าน
5.00-10.00	ต่ำ
10.01-15.00	ปานกลาง
15.01-20.00	สูง

ผู้วิจัยได้แบ่งการความซื่อสัตย์เป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ นำมาจัดการกระจายข้อมูลเพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสมโดยรวม ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างระหว่างชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{100 - 25}{3} = 25.00 \end{aligned}$$

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายของระดับความซื่อสัตย์โดยรวมได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความซื่อสัตย์โดยรวม
25.00-50.00	ต่ำ
50.01-75.00	ปานกลาง
75.01-100.00	สูง

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม และนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อคำถามในด้านภาษา และความชัดเจน เพื่อเข้าใจได้ง่ายต่อการตอบแบบสอบถาม

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงมาทำการทดสอบ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Conbach (Conbach's Reliability Coefficient Alpha) ของแบบสอบถามการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม แบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบสอบถามความซื่อสัตย์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการวัดค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ดังนี้

แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคม	.6849
ด้านการเข้าถึงข่าวสาร	.8053
ด้านความเป็นเพื่อน	.8099
ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์	.7586
ด้านการระดมความช่วยเหลือในภาวะวิกฤติ	.8096
ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ	.8100
การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวม	.9044
แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ	.8845
ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ	.6874
ด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณความดี	.8365
ด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ	.8241
การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม	.9310

แบบสอบถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

ค่าความเชื่อมั่น

ด้านการพูดความจริง	.7744
ด้านความจริงใจ	.8562
ด้านการไม่คิดคดทรยศ	.7702
ด้านการไม่หลอกลวง	.8275
ด้านการไม่คดโกง	.8555
ความซื่อสัตย์โดยรวม	.8623

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับพิจารณาความเห็นชอบจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปแจกเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่ได้ มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดแล้ว ได้นำข้อมูลมาลงรหัส บันทึกข้อมูล และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา เพื่ออธิบายคุณลักษณะและการกระจายของข้อมูล โดยแสดงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติอนุมาน

2.1 ค่า t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม

2.2 ค่า F-test ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรตาม ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

3. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง กับความซื่อสัตย์

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้หาอิทธิพลของตัวแปรตามตัวหนึ่ง ซึ่งส่งผลจากตัวอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์

การกำหนดสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ คือ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว มีรายละเอียดดังนี้คือ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=279)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	134	48.0
หญิง	145	52.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	28.2
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช.	119	42.7
ปวส.	44	15.8
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	13.3
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	38.0
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	18.2
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	15.1
รับจ้างทั่วไป	80	28.7
สถานภาพสมรส		
โสด	217	77.8
สมรส	62	22.2
รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว		
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	25.1
7,0001 – 14,000 บาท	144	51.6
14,001 บาทขึ้นไป	65	23.3
$\bar{X}$ = 11464.77 บาท S.D. = 6004.04 บาท Min = 2500 บาท Max = 30000 บาท		

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 และเป็นเพศชายจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0

ระดับการศึกษา พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หรือต่ำกว่า จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ระดับปวส. จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

อาชีพ พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รับจ้างทั่วไป จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 และรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1

สถานภาพสมรส พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 77.8 และสมรส จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2

รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 7,001-14,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 7,000 บาท จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 และมีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 14,001 บาทขึ้นไป จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

(n=279)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคม							
1. พ่อแม่แนะนำท่าน เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสม	198 (71.0)	79 (28.2)	1 (0.4)	1 (0.4)	3.70	0.49	สูง
2. ท่านได้รับคำชมจากผู้ใหญ่ในชุมชน เมื่อท่านทำสิ่งที่ถูกต้อง	111 (39.8)	163 (58.4)	5 (1.8)	0 (0.0)	3.38	0.52	สูง
3. เพื่อนๆ ห้ามท่าน เมื่อท่านจะทำความผิด	104 (37.6)	159 (56.8)	16 (5.6)	0 (0.0)	3.32	0.58	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=279)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4. ท่านได้รับการปลอบใจจากเพื่อนๆ เมื่อท่านไม่สบายใจ	104 (37.2)	166 (59.5)	8 (2.9)	1 (0.4)	3.34	0.55	สูง
5. เพื่อนบ้านชื่นชมท่าน เมื่อท่านทำสิ่ง ที่ดี เช่น นำสิ่งของที่เก็บได้ไปส่งคืน เจ้าของ	92 (33.0)	180 (64.5)	7 (2.5)	0 (0.0)	3.30	0.51	สูง
รวมด้าน					17.04	1.82	สูง
ด้านการเข้าถึงข่าวสาร							
6. ท่านได้รับการอบรมเรื่องความ ซื่อสัตย์จากพ่อแม่	174 (62.4)	102 (36.6)	3 (1.1)	0 (0.0)	3.61	0.51	สูง
7. สื่อมวลชนให้ข่าวสารของผู้ที่ถูก ลงโทษเพราะทุจริต	89 (31.8)	179 (64.2)	10 (3.6)	1 (0.4)	3.28	0.54	สูง
8. ท่านรู้ถึงผลของการโกหกจากตัวอย่าง ที่อาจารย์ยกให้ฟัง	89 (31.9)	184 (65.9)	5 (1.8)	1 (0.4)	3.29	0.52	สูง
9. เมื่อท่านไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ด้วยตนเอง ท่านสามารถขอคำแนะนำ จากผู้ใหญ่ในชุมชนได้	155 (55.5)	118 (42.3)	5 (1.8)	1 (0.4)	3.53	0.55	สูง
10. ท่านรู้ถึงประโยชน์ในการพูดความ จริงจากเพื่อน	105 (37.6)	167 (59.9)	7 (2.5)	0 (0.0)	3.35	0.53	สูง
รวมด้าน					17.06	1.78	สูง
ด้านความเป็นเพื่อน							
11. ท่านมีเวลาในการทำกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับจริยธรรมร่วมกันกับพ่อแม่	97 (34.8)	173 (62.0)	9 (3.2)	0 (0.0)	3.32	0.53	สูง
12. พ่อแม่ให้เวลากับท่านในการอบรม ความประพฤติที่เหมาะสม	113 (40.5)	161 (57.7)	5 (1.8)	0 (0.0)	3.39	0.53	สูง
13. อาจารย์มักให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้ ท่านสามารถจัดการกับปัญหาได้อย่าง เหมาะสม	97 (34.8)	177 (63.4)	5 (1.8)	0 (0.0)	3.33	0.51	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=279)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
14. เพื่อนบ้านให้ความช่วยเหลือ เมื่อ ท่านเดือดร้อน	80 (28.7)	177 (63.4)	21 (7.5)	1 (0.4)	3.20	0.58	สูง
15. เพื่อนๆ เป็นมิตรกับท่าน	86 (30.8)	176 (63.1)	16 (5.7)	1 (0.4)	3.24	0.57	สูง
รวมด้าน					16.48	1.88	สูง
<u>ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์</u>							
16. ท่านจะได้รับเลือกจากเพื่อนๆ ให้ เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เมื่อต้องทำ กิจกรรมร่วมกัน	100 (35.8)	170 (60.9)	8 (2.9)	1 (0.4)	3.32	0.55	สูง
17. อาจารย์มักชักชวนให้ท่านเข้าร่วม กิจกรรมด้านจริยธรรมของโรงเรียน	91 (32.6)	173 (62.0)	15 (5.4)	0 (0.0)	3.27	0.55	สูง
18. เพื่อนๆ ชื่นชมเมื่อท่านได้รับรางวัล จากการทำความดี	111 (39.8)	157 (56.3)	11 (3.9)	0 (0.0)	3.36	0.56	สูง
19. ท่านได้รับการชักชวนจากพ่อแม่ให้ ทำกิจกรรมด้านจริยธรรมร่วมกัน	114 (40.8)	155 (55.6)	9 (3.2)	1 (0.4)	3.37	0.57	สูง
20. พ่อแม่ชมเชยท่าน เมื่อท่านพูดความ จริง	118 (42.3)	150 (53.8)	11 (3.9)	0 (0.0)	3.38	0.56	สูง
รวมด้าน					16.71	2.02	สูง
<u>ด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับ บุคคลในภาวะวิกฤต</u>							
21. เด็กๆ หรือผู้ที่มีอายุน้อยกว่าให้ความ เคารพในการตัดสินใจของท่านในภาวะ วิกฤต	92 (33.0)	174 (62.3)	12 (4.3)	1 (0.4)	3.28	0.56	สูง
22. เพื่อนๆ มักให้คำแนะนำหรือข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์กับท่าน	89 (31.9)	179 (64.2)	11 (3.9)	0 (0.0)	3.28	0.53	สูง
23. ท่านสามารถปรึกษาปัญหาต่างๆ กับ พ่อแม่ได้	122 (43.7)	150 (53.8)	7 (2.5)	0 (0.0)	3.41	0.54	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=279)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
24. พ่อแม่ให้ความช่วยเหลือ เมื่อท่านมี ปัญหาด้านการเงิน	116 (41.6)	153 (54.8)	9 (3.2)	1 (0.4)	3.38	0.57	สูง
25. พ่อแม่ทำให้ท่านมั่นใจและอบอุ่น เมื่อพบกับปัญหา	113 (40.5)	159 (57.0)	7 (2.5)	0 (0.0)	3.38	0.54	สูง
รวมด้าน					16.73	2.03	สูง
ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ							
26. ท่านได้รับอุปกรณ์ที่จำเป็นจาก หน่วยงานในชุมชนเมื่อท่านร้องขอ	79 (28.3)	174 (62.4)	23 (8.2)	3 (1.1)	3.18	0.61	สูง
27. ท่านได้รับสิ่งของที่จำเป็นจากพ่อแม่ เมื่อขาดแคลน	117 (41.9)	157 (56.3)	5 (1.8)	0 (0.0)	3.40	0.53	สูง
28. ท่านสามารถยืมสิ่งของจากเพื่อนๆ ได้	89 (31.9)	184 (65.9)	5 (1.8)	1 (0.4)	3.29	0.52	สูง
29. ท่านได้รับการแบ่งปันข้าวปลา อาหารจากเพื่อนบ้าน	82 (29.4)	175 (62.7)	19 (6.8)	3 (1.1)	3.20	0.60	สูง
30. ท่านได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สถานีอนามัย) เป็นอย่างดี	100 (35.9)	168 (60.2)	11 (3.9)	0 (0.0)	3.32	0.55	สูง
รวมด้าน					16.40	2.00	สูง
การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม โดยรวม					100.41	9.21	สูง

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างส่วนใหญ่มีการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 100.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 17.04) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงที่สุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 1 พ่อแม่แนะนำท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.70) ข้อที่ 2 ท่านได้รับความจากผู้ใหญ่ในชุมชน

เมื่อท่านทำสิ่งที่ถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 3.38) และข้อที่ 4 ท่านได้รับการปลอบใจจากเพื่อนๆ เมื่อท่านไม่สบายใจ (ค่าเฉลี่ย 3.34)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 17.06) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 6 ท่านได้รับการอบรมเรื่องความซื่อสัตย์จากพ่อแม่ (ค่าเฉลี่ย 3.61) ข้อที่ 9 เมื่อท่านไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ท่านสามารถขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่ในชุมชนได้ (ค่าเฉลี่ย 3.53) และข้อที่ 10 ท่านรู้ถึงประโยชน์ในการพูดความจริงจากเพื่อน (ค่าเฉลี่ย 3.35)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านความเป็นเพื่อนอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.48) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 12 พ่อแม่ให้เวลากับท่านในการอบรมความประพฤติที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.39) ข้อที่ 13 อาจารย์มักให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้ท่านสามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.33) และข้อที่ 11 ท่านมีเวลาในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมร่วมกันกับพ่อแม่ (ค่าเฉลี่ย 3.32)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.71) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 20 พ่อแม่ชมเชยท่าน เมื่อท่านพูดความจริง (ค่าเฉลี่ย 3.38) ข้อที่ 19 ท่านได้รับการชักชวนจากพ่อแม่ให้ทำกิจกรรมด้านจริยธรรมร่วมกัน (ค่าเฉลี่ย 3.37) และข้อที่ 18 เพื่อนๆ ชื่นชมเมื่อท่านได้รับรางวัลจากการทำความดี (ค่าเฉลี่ย 3.36)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤตอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.73) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 23 ท่านสามารถปรึกษาปัญหาต่างๆ กับพ่อแม่ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.41) ข้อที่ 24 พ่อแม่ให้ความช่วยเหลือ เมื่อท่านมีปัญหาด้านการเงิน ซึ่งเท่ากับข้อที่ 25 พ่อแม่ทำให้ท่านมั่นใจและอบอุ่น เมื่อพบกับปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.38)

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.40) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 27 ท่านได้รับสิ่งของที่จำเป็นจากพ่อแม่เมื่อขาดแคลน (ค่าเฉลี่ย 3.40) ข้อที่ 30 ท่านได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สถานีอนามัย) เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 3.32) และข้อที่ 28 ท่านสามารถยืมสิ่งของจากเพื่อนๆ ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.29)

เห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมนั้นเยาวชนได้รับจากพ่อแม่ เพื่อน บุคคลในชุมชน โดยได้รับคำแนะนำ การชมเชย รวมทั้งการปลอบโยนจากเพื่อนเมื่อไม่สบายใจ ด้านการเข้าถึงข่าวสารนั้นเยาวชนได้รับการอบรมจากพ่อแม่ เพื่อน อาจารย์ และสื่อมวลชน ซึ่งเยาวชนสามารถขอคำแนะนำเมื่อไม่สามารถแก้ไขได้ ด้านความเป็นเพื่อนนั้นพ่อแม่ อาจารย์ และเพื่อนๆ จะให้โอกาสเยาวชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้ความเป็นมิตรแก่เยาวชน ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์พ่อแม่ เพื่อน และบุคคลในชุมชนมีการชื่นชม และสนับสนุนการเข้าร่วมทำกิจกรรมด้านจริยธรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านอารมณ์ให้แก่เยาวชน ในด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤตพ่อแม่ เพื่อน ให้การช่วยเหลือเยาวชนในการให้คำปรึกษาสนับสนุนด้านการเงิน รวมทั้งให้ความมั่นใจกับเยาวชนเมื่อต้องเผชิญกับปัญหา และด้านการสนับสนุนทางวัตถุพ่อแม่ เพื่อน บุคคลในชุมชน และหน่วยงานในชุมชนให้การสนับสนุนสิ่งของที่จำเป็น หรือขาดแคลน พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ยังให้การบริการแก่เยาวชน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดดังนี้คือ

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

(n=279)

การเห็นคุณค่าในตนเอง	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ							
1. เพื่อนๆ ยอมรับว่าท่านเป็นคนดีมี จริยธรรม	100 (35.9)	172 (61.6)	7 (2.5)	0 (0.0)	3.33	0.52	สูง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=279)

การเห็นคุณค่าในตนเอง	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. ท่านได้รับความเชื่อถือจากเพื่อนๆ	95 (34.0)	179 (64.2)	5 (1.8)	0 (0.0)	3.32	0.51	สูง
3. ท่านได้รับมอบหมายจากพ่อแม่ให้ ทำงานต่างๆ เสมอ	95 (34.0)	167 (59.9)	17 (6.1)	0 (0.0)	3.28	0.57	สูง
4. เพื่อนๆ ให้ความสนใจกับความรู้สึก ของท่าน	78 (28.0)	190 (68.1)	11 (3.9)	0 (0.0)	3.24	0.51	สูง
5. พ่อแม่ให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ กับ ท่าน	114 (40.8)	159 (57.0)	5 (1.8)	1 (0.4)	3.38	0.54	สูง
รวมด้าน					16.56	1.92	สูง
ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ							
6. ท่านได้รับการยอมรับจากเพื่อนว่าเป็น ผู้ที่มีความสามารถ	90 (32.2)	174 (62.4)	14 (5.0)	1 (0.4)	3.27	0.56	สูง
7. ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จทันเวลาได้	100 (35.8)	173 (62.0)	6 (2.2)	0 (0.0)	3.34	0.52	สูง
8. ท่านแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างทันทั่วทั้งที่	84 (30.1)	176 (63.1)	19 (6.8)	0 (0.0)	3.23	0.56	สูง
9. ท่านสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้	88 (31.6)	177 (63.4)	14 (5.0)	0 (0.0)	3.27	0.54	สูง
10. ท่านมีความสุข เมื่อได้ช่วยงานพ่อ แม่	109 (39.0)	164 (58.8)	5 (1.8)	1 (0.4)	3.37	0.54	สูง
รวมด้าน					17.06	1.78	สูง
ด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณความดี							
11. ท่านเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์กับคำพูด ของตนที่พูดไว้กับผู้อื่น	110 (39.4)	161 (57.7)	8 (2.9)	0 (0.0)	3.37	0.53	สูง
12. ท่านไม่คดโกงเพื่อน แม้แต่เรื่อง เล็กๆ น้อยๆ	105 (37.6)	157 (56.3)	15 (5.4)	2 (0.7)	3.31	0.60	สูง
13. ท่านพูดความจริงกับพ่อแม่เสมอ	113 (40.5)	156 (55.9)	10 (3.6)	0 (0.0)	3.37	0.55	สูง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=279)

การเห็นคุณค่าในตนเอง	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
14. ท่านช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน	100 (35.8)	172 (61.6)	7 (2.5)	0 (0.0)	3.33	0.52	สูง
15. ท่านคืนสิ่งของที่เก็บได้ให้แก่เจ้าของ	108 (38.7)	165 (59.1)	5 (1.8)	1 (0.4)	3.36	0.54	สูง
รวมด้าน					16.74	2.09	สูง
ด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ							
16. ท่านสามารถหยุดพฤติกรรมที่ไม่ดี ของเพื่อนได้	88 (31.6)	160 (57.3)	31 (11.1)	0 (0.0)	3.20	0.62	สูง
17. ท่านเชื่อมั่นว่าตนเองจะประสบ ความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง	101 (36.2)	164 (58.8)	14 (5.0)	0 (0.0)	3.31	0.56	สูง
18. ท่านสามารถทำให้ครอบครัวของ ท่านทำในสิ่งที่ท่านคิดว่าสมควรได้	107 (38.3)	167 (59.9)	5 (1.8)	0 (0.0)	3.37	0.52	สูง
19. ท่านสามารถควบคุมตนเองได้	108 (38.7)	158 (56.6)	13 (4.7)	0 (0.0)	3.34	0.56	สูง
20. ท่านยังสามารถทำงานให้สำเร็จได้ แม้จะมีเหตุการณ์ที่ทำให้เสียใจ	96 (34.4)	169 (60.6)	14 (5.0)	0 (0.0)	3.29	0.56	สูง
รวมด้าน					16.51	2.18	สูง
การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม					66.88	6.46	สูง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 66.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.56) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 5 พ่อแม่ให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ กับท่าน (ค่าเฉลี่ย 3.38) ข้อที่ 1 เพื่อนๆ ยอมรับว่าท่านเป็นคนดีมีจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.33) และข้อที่ 2 ท่านได้รับความเชื่อถือจากเพื่อนๆ (ค่าเฉลี่ย 3.32)

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 17.06) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 10 ท่านมีความสุข เมื่อได้ช่วยงานพ่อแม่ (ค่าเฉลี่ย 3.37) ข้อที่ 7 ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาได้ (ค่าเฉลี่ย 3.34) และข้อที่ 6 ท่านได้รับการยอมรับจากเพื่อนว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ ซึ่งเท่ากับข้อที่ 9 ท่านสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ (ค่าเฉลี่ย 3.27)

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณค่าอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.74) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 11 ท่านเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์กับคำพูดของตนที่พูดไว้กับผู้อื่น ซึ่งเท่ากับข้อที่ 13 ท่านพูดความจริงกับพ่อแม่เสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.37) และข้อที่ 15 ท่านกินสิ่งของที่เก็บได้ให้แก่เจ้าของ (ค่าเฉลี่ย 3.36)

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.51) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 18 ท่านสามารถทำให้ครอบครัวของท่านทำในสิ่งที่ท่านคิดว่าสมควรได้ (ค่าเฉลี่ย 3.37) ข้อที่ 19 ท่านสามารถควบคุมตนเองได้ (ค่าเฉลี่ย 3.34) และข้อที่ 17 ท่านเชื่อมั่นว่าตนเองจะประสบความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง (ค่าเฉลี่ย 3.31)

เห็นได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญนั้น พ่อแม่ และเพื่อน มีการให้การยอมรับ ความเชื่อถือแก่เยาวชน ทั้งยังให้คำแนะนำในเรื่องราวต่างๆ ด้านความรู้สึว่าตนมีความสามารถนั้นเยาวชนเองสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ หรือทำงานให้สำเร็จได้ทันเวลา และทันท่วงที่ได้ด้วยตนเอง และได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ และเพื่อนๆ ว่าเยาวชนมีความสามารถ ด้านความรู้สึว่าตนมีคุณค่าในตนเองนั้นเยาวชนมีการพูดความจริงกับพ่อแม่ รักษาคำพูด มีความซื่อสัตย์โดยนำสิ่งของที่เก็บไปได้คืน และช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเดือดร้อน ด้านความรู้สึว่าตนมีอำนาจนั้นเยาวชนสามารถควบคุมตนเองได้ และสามารถควบคุมให้ครอบครัวและเพื่อนทำในสิ่งที่เยาวชนเห็นว่าเหมาะสมได้

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของเยาวชนตัวอย่างในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดดังนี้คือ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความซื่อสัตย์
ของเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง

(n=279)

ความซื่อสัตย์	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการพูดความจริง							
1. ท่านพูดความจริงเกี่ยวกับความ ล้มเหลวของท่าน แม้จะทำให้ตนเองหรือ ผู้อื่นเจ็บปวด	81 (29.1)	129 (46.2)	69 (24.7)	0 (0.0)	3.04	0.73	สูง
2. ท่านพูดความจริง แม้จะทำให้ตนเอง เดือดร้อน	76 (27.2)	147 (52.7)	55 (19.7)	1 (0.4)	3.07	0.69	สูง
3. ท่านพูดความจริงในทุกสถานการณ์	66 (23.7)	144 (51.6)	69 (24.7)	0 (0.0)	2.99	0.70	ปาน กลาง
4. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำ ผิด แม้ว่าจะต้องพาดพิงถึงเพื่อนท่านก็จะ พูดความจริง	71 (25.5)	134 (48.0)	72 (25.8)	2 (0.7)	2.98	0.74	ปาน กลาง
5. แม้จะเป็นการช่วยเหลือเพื่อน ท่านก็ จะไม่โกหก	74 (26.5)	139 (49.8)	65 (23.3)	1 (0.4)	3.02	0.71	สูง
รวมด้าน					15.11	3.03	สูง
ด้านความจริงใจ							
6. ท่านแสดงความรู้สึกต่อเพื่อนอย่าง ตรงไปตรงมา	93 (33.3)	173 (62.0)	13 (4.7)	0 (0.0)	3.29	0.55	สูง
7. ท่านซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเอง	94 (33.7)	140 (50.2)	45 (16.1)	0 (0.0)	3.18	0.68	สูง
8. ท่านแสดงถึงความจริงใจของท่าน เสมอ	96 (34.4)	139 (49.8)	44 (15.8)	0 (0.0)	3.19	0.68	สูง
9. เมื่อถูกขอร้องให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ ท่านจะปฏิเสธทันที	77 (27.6)	134 (48.0)	68 (24.4)	0 (0.0)	3.03	0.72	สูง
*10. ท่านยอมทำตามความต้องการของ ผู้อื่นที่ไม่เต็มใจ	2 (0.7)	50 (17.9)	158 (56.6)	69 (24.8)	3.05	0.67	สูง
รวมด้าน					15.73	2.50	สูง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=279)

ความซื่อสัตย์	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการไม่กีดกตพยศ							
11. ท่านสามารถรักษาความลับของเพื่อน ได้ หากท่านได้สัญญาไว้	91 (32.6)	174 (62.4)	14 (5.0)	0 (0.0)	3.38	0.55	สูง
12. ท่านรักษาสัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เล็กน้อยเพียงใดก็ตาม	76 (27.2)	154 (55.2)	46 (16.5)	3 (1.1)	3.09	0.69	สูง
*13. ท่านไม่บอกข่าวสารบางอย่างแก่ เพื่อน เพื่อที่จะนำไปรับผลประโยชน์เอง	18 (6.4)	109 (39.1)	90 (32.3)	62 (22.2)	2.70	0.89	ปาน กลาง
*14. ท่านนำเรื่องที่น่ายำของเพื่อนไป เล่าให้ผู้อื่นฟัง	24 (8.6)	122 (43.7)	89 (31.9)	44 (15.8)	2.55	0.86	ปาน กลาง
*15. เพื่อให้ตนเองพ้นผิด ท่านอาจโยน ความผิดให้ผู้อื่น	30 (10.8)	124 (44.4)	79 (28.3)	46 (16.5)	2.51	0.89	ปาน กลาง
รวมด้าน					14.12	2.92	ปาน กลาง
ด้านการไม่หลอกลวง							
*16. การหลอกลวงผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำได้ ถ้าตนเองจะได้รับผลประโยชน์	25 (9.0)	132 (47.3)	79 (28.3)	43 (15.4)	2.50	0.86	ปาน กลาง
*17. การแอบอ้างว่ารู้จักกับผู้มีอำนาจเป็น สิ่งที่ควรทำ เพราะทำให้ได้รับสิทธิพิเศษ	30 (10.8)	132 (47.3)	81 (29.0)	36 (12.9)	2.44	0.85	ปาน กลาง
*18. ท่านเคยใช้บัตรปลอมเพื่อเข้าไป เที่ยวในสถานบันเทิง	38 (13.6)	124 (44.4)	77 (27.6)	40 (14.4)	2.43	0.90	ปาน กลาง
*19. ท่านเคยลอกรายงานเพื่อนไปส่ง อาจารย์	12 (4.3)	60 (21.5)	166 (59.5)	41 (14.7)	2.85	0.72	ปาน กลาง
*20. การแกล้งป่วยทำให้ไม่ต้องไปเรียน หรือทำงาน	22 (7.9)	89 (31.9)	128 (45.9)	40 (14.3)	2.67	0.82	ปาน กลาง
รวมด้าน					12.88	3.54	ปาน กลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=279)

ความซื่อสัตย์	จริง ที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริง ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านการไม่คดโกง							
21. ท่านขออนุญาตเพื่อนทุกครั้งที่ยืม ของเพื่อนมาใช้	52 (18.7)	163 (58.4)	55 (19.7)	9 (3.2)	2.92	0.71	ปาน กลาง
*22. หากแถวขามาก การลัดคิวก็ทำให้ ไม่เสียเวลา	28 (10.0)	124 (44.4)	77 (27.6)	50 (18.0)	2.53	0.90	ปาน กลาง
*23. ท่านมักโกงเมื่อเล่นเกมสกับน้อง หรือผู้ที่เด็กกว่า	22 (7.9)	149 (53.4)	67 (24.0)	41 (14.7)	2.46	0.84	ปาน กลาง
*24. หากมีความจำเป็นก็สามารถขโมย ได้	43 (15.4)	145 (52.0)	59 (21.1)	32 (11.5)	2.29	0.86	ปาน กลาง
*25. การได้คะแนนดีจากการโกงการ สอบไม่ใช่เรื่องเสียหาย	42 (15.1)	141 (50.5)	57 (20.4)	39 (14.0)	2.33	0.90	ปาน กลาง
รวมด้าน					12.53	3.36	ปาน กลาง
ความซื่อสัตย์โดยรวม					70.38	11.85	ปาน กลาง

หมายเหตุ: เครื่องหมาย * หมายถึง ข้อคำถามเชิงลบ

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความซื่อสัตย์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 70.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 15.11) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงที่สุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่านพูดความจริง แม้จะทำให้ตนเองเดือดร้อน (ค่าเฉลี่ย 3.07) ข้อที่ 1 ท่านพูดความจริงเกี่ยวกับความล้มเหลวของท่าน แม้จะทำให้ตนเองหรือผู้อื่นเจ็บปวด (ค่าเฉลี่ย 3.04) และข้อที่ 5 แม้จะเป็นการช่วยเหลือเพื่อน ท่านก็จะไม่โกหก (ค่าเฉลี่ย 3.02)

ความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 15.73) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 6 ท่านแสดงความรู้สึกต่อเพื่อนอย่างตรงไปตรงมา (ค่าเฉลี่ย 3.29) ข้อที่ 8 ท่านแสดงถึงความจริงใจของท่านเสมอ (ค่าเฉลี่ย 3.19) และข้อที่ 7 ท่านซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเอง (ค่าเฉลี่ย 3.18)

ความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 14.12) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 11 ท่านสามารถรักษาความลับของเพื่อนได้ หากท่านได้สัญญาไว้ (ค่าเฉลี่ย 3.38) ข้อที่ 12 ท่านรักษาสัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม (ค่าเฉลี่ย 3.09) และข้อที่ 13 ท่านไม่บอกข่าวสารบางอย่างแก่เพื่อน เพื่อที่จะนำไปรับผลประโยชน์เอง (ค่าเฉลี่ย 2.70)

ความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.88) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 19 ท่านเคยลอกรายงานเพื่อนไปส่งอาจารย์ (ค่าเฉลี่ย 2.85) ข้อที่ 20 การแกล้งป่วยทำให้ไม่ต้องไปเรียนหรือทำงาน (ค่าเฉลี่ย 2.67) และข้อที่ 16 การหลอกลวงผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำได้ ถ้าตนเองจะได้รับผลประโยชน์ (ค่าเฉลี่ย 2.50)

ความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.53) โดยมีข้อคำถามที่มีคะแนนอยู่ในระดับสูงสุด 3 ข้อตามลำดับ ได้แก่ ข้อที่ 21 ท่านขออนุญาตเพื่อนทุกครั้งที่ยืมของเพื่อนมาใช้ (ค่าเฉลี่ย 2.92) ข้อที่ 22 หากแถวยาวมาก การลัดคิวก็ทำให้ไม่เสียเวลา (ค่าเฉลี่ย 2.53) และข้อที่ 23 ท่านมักโกงเมื่อเล่นเกมสลับกับน้อง หรือผู้ที่เด็กกว่า (ค่าเฉลี่ย 2.46)

เห็นได้ว่าเยาวชนมีการพูดความจริงเสมอในทุกสถานการณ์และจะพูดความจริงแม้ตนเองหรือผู้อื่นจะเดือดร้อน ด้านความจริงใจเยาวชนมีการแสดงความรู้สึกต่อเพื่อนอย่างตรงไปตรงมา และซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเองอย่างจริงใจ ทั้งยังกล้าปฏิเสธสิ่งที่ตนเองไม่ต้องการ ด้านการไม่คิดคดทรยศเยาวชนจะไม่นำเรื่องน่าอายของผู้อื่นไปเล่า ไม่โยนความผิดของตนไปให้ผู้อื่น ด้านการไม่หลอกลวงนั้นเยาวชนไม่เห็นด้วยกับการลอกลวงผู้อื่น แม้การกระทำนั้นจะทำให้ตนเองได้ประโยชน์หรือสิทธิพิเศษ ด้านการไม่คดโกงเยาวชนเห็นว่าการคดโกงเล็กๆ น้อยๆ จะทำให้ตนเองสะดวกสบายขึ้น เช่น การลัดคิว การยืมของของผู้อื่นมาใช้โดยไม่ขออนุญาตนั้นเป็นเรื่องที่อาจทำได้

ตอนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามเพศ

(n=279)

ความซื่อสัตย์	n	$\bar{X}$	S.D	t	p
1. ด้านการพูดความจริง					
ชาย	134	15.00	3.04	-0.570	0.569
หญิง	145	15.21	3.02		
2. ด้านความจริงใจ					
ชาย	134	15.59	2.47	-0.931	0.353
หญิง	145	15.67	2.54		
3. ด้านการไม่คิดคดทรยศ					
ชาย	134	14.54	3.01	2.319*	0.021
หญิง	145	13.73	2.80		
4. ด้านการไม่หลอกลวง					
ชาย	134	13.84	3.27	4.507***	0.000
หญิง	145	11.99	3.56		
5. ด้านการไม่คดโกง					
ชาย	134	13.25	3.37	3.466***	0.001
หญิง	145	11.88	3.22		
โดยรวม					
ชาย	134	72.22	12.39	2.517*	0.012
หญิง	145	68.68	11.11		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 6 พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 72.22) มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 68.68) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 14.54) มีการไม่คิดคดทรยศสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 13.73)

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 13.84) มีการไม่หลอกลวงสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 11.99)

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพศชาย (ค่าเฉลี่ย 13.25) มีการไม่คดโกงสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง (ค่าเฉลี่ย 11.88)

เห็นได้ว่าเยาวชนที่มีเพศชายและเพศหญิงมีความซื่อสัตย์โดยรวมต่างกัน โดยเพศชายมีความซื่อสัตย์โดยรวมสูงกว่าเพศหญิง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า เพศชายด้านการไม่คิดคดทรยศ ด้านการไม่หลอกลวง ด้านการไม่คดโกงสูงกว่าเพศหญิง ส่วนเพศหญิงมีการพูดความจริงและความจริงใจมากกว่าเพศชาย

สมมติฐานที่ 1.2 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง
อำเภอบ้านไร่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=279)

ความซื่อสัตย์	n	$\bar{X}$	S.D
1. ด้านการพูดความจริง			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	15.70	2.71
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	15.40	2.81
ปวส.	44	14.11	3.04
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	14.08	3.80
2. ด้านความจริงใจ			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	16.16	2.31
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	15.87	2.26
ปวส.	44	15.09	2.74
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	15.13	3.14
3. ด้านการไม่คิดลดทอน			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	13.90	2.73
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	14.78	3.02
ปวส.	44	13.41	2.41
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	13.30	3.20
4. ด้านการไม่หลอกลวง			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	12.30	3.39
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	13.56	3.87
ปวส.	44	12.14	2.77
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	12.81	3.28
5. ด้านการไม่คดโกง			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	11.86	3.09
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	13.13	3.74
ปวส.	44	12.23	2.71
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	12.41	3.10
โดยรวม			
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	79	69.92	10.37
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	119	72.76	12.46
ปวส.	44	66.98	9.76
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	37	67.73	13.75

การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัด
ขอนแก่นจำแนกตามระดับการศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่
จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามระดับการศึกษา

(n=279)

ความซื่อสัตย์	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการพูดความจริง	ระหว่างกลุ่ม	3	120.24	40.08	4.546**	0.004
	ภายในกลุ่ม	275	2424.54	8.82		
	รวม	278	2544.77			
2. ด้านความจริงใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	48.44	16.15	2.618	0.051
	ภายในกลุ่ม	275	1695.93	6.17		
	รวม	278	1744.37			
3. ด้านการไม่คิดคดทรยศ	ระหว่างกลุ่ม	3	103.22	34.41	4.16**	0.007
	ภายในกลุ่ม	275	2273.87	8.27		
	รวม	278	2377.10			
4. ด้านการไม่หลอกลวง	ระหว่างกลุ่ม	3	106.25	35.42	2.88*	0.036
	ภายในกลุ่ม	275	3382.84	12.30		
	รวม	278	3489.10			
5. ด้านการไม่คดโกง	ระหว่างกลุ่ม	3	83.46	27.82	2.51	0.059
	ภายในกลุ่ม	275	3051.96	11.10		
	รวม	278	3135.43			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1457.73	485.91	3.55*	0.015
	ภายในกลุ่ม	275	37597.75	136.72		
	รวม	278	39055.48			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 8 พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

(n=279)					
ความซื่อสัตย์	$\bar{X}$	(1)	(2)	(3)	(4)
1. ด้านการพูดความจริง		15.70	15.40	14.11	14.08
(1) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	15.70	-			
(2) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	15.40	ns	-		
(3) ปวศ.	14.11	*	*	-	
(4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	14.08	*	*	ns	-
2. ด้านการไม่คิดคดทรยศ	$\bar{X}$	13.90	14.78	13.41	13.30
(1) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	13.90	-			
(2) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	14.78	*	-		
(3) ปวศ.	13.41	ns	*	-	
(4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	13.30	ns	*	ns	-
3. ด้านการไม่หลอกลวง	$\bar{X}$	12.30	13.56	12.14	12.81
(1) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	12.30	-			
(2) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	13.56	*	-		
(3) ปวศ.	12.14	ns	*	-	
(4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	12.81	ns	ns	ns	-

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(n=279)

ความซื่อสัตย์	$\bar{X}$	(1)	(2)	(3)	(4)
โดยรวม	$\bar{X}$	69.92	72.76	66.98	67.73
(1) มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	69.92	-			
(2) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	72.76	ns	-		
(3) ปวส.	66.98	ns	*	-	
(4) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	67.73	ns	*	ns	-

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 15.70) มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. (ค่าเฉลี่ย 14.11)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 15.70) มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย 14.08)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 15.40) มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. (ค่าเฉลี่ย 14.11)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความเชื่อส่วนตัวด้านการพูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 15.40) มีความเชื่อส่วนตัวด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย 14.08)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 16.16) มีความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. (ค่าเฉลี่ย 15.09)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามีความเชื่อศรัทธาด้านความจริงใจแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 16.16) มีความเชื่อศรัทธาด้านความจริงใจสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย 15.13)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่กีดกตพฤษแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 14.78) มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่กีดกตพฤษสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 13.90)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความเชื่อส่วนตัวด้านการไม่คิดคดทรยศแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 14.78) มีความเชื่อส่วนตัวด้านการไม่คิดคดทรยศสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. (ค่าเฉลี่ย 13.41)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่กีดกตพยศแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 14.78) มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่กีดกตพยศสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย 13.30)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 13.56) มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 12.30)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 13.56) มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. (ค่าเฉลี่ย 12.14)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. (ค่าเฉลี่ย 13.13) มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า (ค่าเฉลี่ย 11.86)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 72.76) มีความซื่อสัตย์โดยรวมสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. (ค่าเฉลี่ย 66.98)

เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีความซื่อสัตย์ โดยรวมแตกต่างจากเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. (ค่าเฉลี่ย 72.76) มีความซื่อสัตย์โดยรวมสูงกว่าเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย 67.73)

เห็นได้ว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่าจะมีการพูดความจริง และความจริงใจสูงกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ แต่มีการไม่คดโกงต่ำกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. มีการไม่คิดคดทรยศ การไม่หลอกลวง และการไม่คดโกงสูงกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปวส. มีความจริงใจ และการไม่หลอกลวงต่ำกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ เยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีการพูดความจริง และการไม่คิดคดทรยศต่ำกว่าเยาวชนที่มีระดับการศึกษาในระดับอื่นๆ

สมมติฐานที่ 1.3 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ

(n=279)			
ความซื่อสัตย์	n	$\bar{X}$	S.D
1. ด้านการพูดความจริง			
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	15.45	2.56
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	15.59	2.55
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	15.38	3.58
รับจ้างทั่วไป	80	14.20	3.39

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n=279)

ความซื่อสัตย์	n	$\bar{X}$	S.D
2. ด้านความจริงใจ			
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	15.84	2.13
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	15.94	2.11
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	16.02	3.00
รับจ้างทั่วไป	80	15.31	2.88
3. ด้านการไม่คิดลดทอน			
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	13.92	2.61
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	14.68	2.85
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	14.21	3.22
รับจ้างทั่วไป	80	13.85	3.16
4. ด้านการไม่หลอกลวง			
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	12.32	3.66
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	12.96	3.65
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	13.36	2.79
รับจ้างทั่วไป	80	13.33	3.11
5. ด้านการไม่คดโกง			
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	12.06	3.21
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	12.47	3.20
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	12.45	3.43
รับจ้างทั่วไป	80	13.25	3.55
โดยรวม			
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	106	69.59	10.47
เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	51	71.82	11.04
รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	42	71.43	13.47
รับจ้างทั่วไป	80	69.94	13.21

การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามอาชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ

(n=279)

ความซื่อสัตย์	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการพูดความจริง	ระหว่างกลุ่ม	3	93.45	31.15	3.50*	0.016
	ภายในกลุ่ม	275	2451.32	8.91		
	รวม	278	2544.77			
2. ด้านความจริงใจ	ระหว่างกลุ่ม	3	21.11	7.04	1.12	0.340
	ภายในกลุ่ม	275	1723.26	6.27		
	รวม	278	1744.37			
3. ด้านการไม่คิดคดทรยศ	ระหว่างกลุ่ม	3	38.39	12.80	1.51	0.214
	ภายในกลุ่ม	275	2338.10	8.50		
	รวม	278	2377.10			
4. ด้านการไม่หลอกลวง	ระหว่างกลุ่ม	3	58.89	19.63	1.57	0.196
	ภายในกลุ่ม	275	3430.21	12.47		
	รวม	278	3489.10			
5. ด้านการไม่คดโกง	ระหว่างกลุ่ม	3	65.66	21.89	1.96	0.120
	ภายในกลุ่ม	275	3069.77	11.16		
	รวม	278	3135.43			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	233.54	77.85	0.55	0.648
	ภายในกลุ่ม	275	38821.94	141.17		
	รวม	278	39055.48			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
จำแนกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัด
ขอนแก่น จำแนกตามอาชีพเป็นรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

(n=279)

ความซื่อสัตย์	$\bar{X}$	(1)	(2)	(3)	(4)
1. ด้านการพูดความจริง		15.45	15.59	15.38	14.20
(1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ	15.45	-			
(2) เกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว	15.59	ns	-		
(3) รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน	15.38	ns	ns	-	
(4) รับจ้างทั่วไป	14.20	*	*	*	-

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่
จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ พบว่า

เยาวชนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่
ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่ไม่ได้ประกอบ
อาชีพ (ค่าเฉลี่ย 15.45) มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้าง
ทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 14.20)

เยาวชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัวมีความซื่อสัตย์ด้านการ
พูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยเยาวชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย 15.59) มีความ
ซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 14.20)

เยาวชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนมีความ
ซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงแตกต่างจากเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงาน

บริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย 15.38) มีความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงสูงกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 14.20)

เยาวชนที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มพบว่า เยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงแตกต่างจากเยาวชนที่ไม่ประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 13.25) มีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงสูงกว่าเยาวชนที่ไม่ประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 12.06)

เห็นได้ว่าเยาวชนไม่ได้ประกอบอาชีพ มีการไม่หลอกลวง และการไม่คดโกงต่ำกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ เยาวชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีการพูดความจริง และการไม่คิดคดทรยศสูงกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ เยาวชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน มีความจริงใจ และการไม่หลอกลวงสูงกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และเยาวชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีการพูดความจริง ความจริงใจ การไม่คิดคดทรยศต่ำกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ แต่มีการไม่คดโกงสูงกว่าเยาวชนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ

สมมติฐานที่ 1.4 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามสถานภาพสมรส

(n=279)

ความซื่อสัตย์	n	$\bar{X}$	S.D	t	p
1. ด้านการพูดความจริง					
โสด	217	15.28	2.89	1.597	0.114
สมรส	62	14.52	3.42		
2. ด้านความจริงใจ					
โสด	217	15.85	2.43	1.414	0.158
สมรส	62	15.34	2.72		
3. ด้านการไม่คิดคดทรยศ					
โสด	217	14.36	2.95	2.604**	0.010
สมรส	62	13.27	2.69		
4. ด้านการไม่หลอกลวง					
โสด	217	13.13	3.60	2.348*	0.021
สมรส	62	12.02	3.20		
5. ด้านการไม่คดโกง					
โสด	217	12.82	3.36	2.649**	0.009
สมรส	62	11.55	3.20		
โดยรวม					
โสด	217	71.43	11.76	2.808**	0.005
สมรส	62	66.69	11.54		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 13 พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสโสด (ค่าเฉลี่ย 71.43) มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสสมรส (ค่าเฉลี่ย 66.69) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มี

สถานภาพสมรสโสด (ค่าเฉลี่ย 14.36) มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสสมรส (ค่าเฉลี่ย 13.27)

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสโสด (ค่าเฉลี่ย 13.13) มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสสมรส (ค่าเฉลี่ย 12.02)

เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสโสด (ค่าเฉลี่ย 12.82) มีความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรสสมรส (ค่าเฉลี่ย 11.55)

เห็นได้ว่าเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสโสดมีการไม่คิดคดทรยศ การไม่หลอกลวง และการไม่คดโกงสูงกว่าเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสสมรส ส่วนด้านการพูดความจริงและความจริงใจแม้เยาวชนที่มีสถานภาพสมรสโสดและสมรสจะไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่าเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสโสดมีการพูดความจริง และความจริงใจสูงกว่าเยาวชนที่มีสถานภาพสมรสสมรส

สมมติฐานที่ 15 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้

(n=279)

ความซื่อสัตย์	n	$\bar{X}$	S.D
1. ด้านการพูดความจริง			
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	14.76	3.13
7,001 – 14,000 บาท	144	15.23	2.95
14,0001 ขึ้นไป	65	15.22	3.10
2. ด้านความจริงใจ			
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	15.19	2.39
7,001 – 14,000 บาท	144	15.94	2.48
14,0001 ขึ้นไป	65	15.88	2.64
3. ด้านการไม่คิดลดทอนยศ			
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	14.13	2.83
7,001 – 14,000 บาท	144	14.16	3.00
14,0001 ขึ้นไป	65	14.02	2.91
4. ด้านการไม่หลอกลวง			
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	13.09	3.11
7,001 – 14,000 บาท	144	12.93	3.58
14,0001 ขึ้นไป	65	12.55	3.91
5. ด้านการไม่คดโกง			
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	12.60	2.76
7,001 – 14,000 บาท	144	12.67	3.51
14,0001 ขึ้นไป	65	12.15	3.61
โดยรวม			
ต่ำกว่า 7,000 บาท	70	69.76	11.34
7,001 – 14,000 บาท	144	70.93	11.72
14,0001 ขึ้นไป	65	69.82	12.80

การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นจำแนกตามรายได้ มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามรายได้

(n=279)

ความซื่อสัตย์	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านการพูดความจริง	ระหว่างกลุ่ม	2	11.48	5.74	0.62	0.536
	ภายในกลุ่ม	276	2533.29	9.18		
	รวม	278	2544.77			
2. ด้านความจริงใจ	ระหว่างกลุ่ม	2	28.33	14.17	2.28	0.104
	ภายในกลุ่ม	276	1716.04	6.22		
	รวม	278	1744.37			
3. ด้านการไม่คิดคดทรยศ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.94	0.47	0.06	0.947
	ภายในกลุ่ม	276	2376.15	8.61		
	รวม	278	2377.10			
4. ด้านการไม่หลอกลวง	ระหว่างกลุ่ม	2	10.24	5.12	0.41	0.666
	ภายในกลุ่ม	276	3478.90	12.61		
	รวม	278	3489.10			
5. ด้านการไม่คดโกง	ระหว่างกลุ่ม	2	12.51	6.25	0.55	0.576
	ภายในกลุ่ม	276	3122.92	11.32		
	รวม	278	3135.43			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	91.52	45.76	0.32	0.723
	ภายในกลุ่ม	276	38963.97	141.17		
	รวม	278	39055.48			

จากตารางที่ 15 พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

เห็นได้ว่าเยาวชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,000 บาท มีการพูดความจริง และความจริงใจต่ำกว่าเยาวชนที่มีรายได้ในระดับอื่นๆ แต่มีการไม่หลอกลวงสูงกว่าเยาวชนที่มีรายได้ในระดับอื่นๆ เยาวชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,001 – 14,000 บาท มีการพูดความจริง ความจริงใจ การไม่คิดคดทรยศ และการไม่คดโกงสูงกว่าเยาวชนที่มีรายได้ในระดับอื่นๆ เยาวชนที่มีรายได้ 14,000 ขึ้นไป มีการไม่คิดคดทรยศ การไม่หลอกลวง และการไม่คดโกงต่ำกว่าเยาวชนที่มีรายได้ในระดับอื่นๆ

สมมติฐานที่ 2 การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมรายด้านและโดยรวม กับ ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ความซื่อสัตย์	ด้านการพูดความจริง		ด้านความจริงใจ		ด้านการไม่คิดคดทรยศ		ด้านการไม่หลอกลวง		ด้านการไม่คดโกง		โดยรวม	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม												
1. ด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคม	.424***	.000	.442***	.000	.152*	.011	-.027	.651	-.049	.415	.217***	.000
2. ด้านการเข้าถึงข่าวสาร	.286***	.000	.282***	.000	.138*	.021	-.003	.956	-.038	.532	.155**	.010
3. ด้านความเป็นเพื่อน	.454***	.000	.477***	.000	.308***	.000	.002	.972	.013	.832	.297***	.000
4. ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์	.485***	.000	.548***	.000	.268***	.000	.047	.436	.001	.987	.320***	.000
5. การระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤต	.451***	.000	.508***	.000	.325***	.000	.050	.401	-.001	.983	.317***	.000
6. ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ	.513***	.000	.532***	.000	.342***	.000	.124*	.039	.141*	.019	.405***	.000
โดยรวม	.550***	.000	.587***	.000	.324***	.000	.043	.477	.016	.789	.362***	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 16 พบว่า การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านความตั้งใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดลดทอนของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านความตั้งใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดลดทอนของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านความเป็นเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านความเป็นเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ชื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านความเป็นเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ชื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านความเป็นเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ชื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวก
 กับความชื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวก
 กับความชื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวก
 กับความชื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางบวก
 กับความชื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะ
 วิกฤตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความชื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะ
 วิกฤตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความชื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่กีดกตทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่กีดกตทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เห็นได้ว่าการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ของเยาวชน ซึ่งการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคมสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านความเป็นเพื่อนสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางอารมณ์สูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในสภาวะวิกฤติสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ ด้านการไม่คิดคดทรยศ ด้านการไม่หลอกลวง และด้านการไม่คดโกงจะสูง

สมมติฐานที่ 3 การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองรายด้านและโดยรวม กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ความซื่อสัตย์	ด้านการพูดความจริง		ด้านความจริงใจ		ด้านการไม่คิดคดทรยศ		ด้านการไม่หลอกลวง		ด้านการไม่คดโกง		โดยรวม	
	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p	r	p
การเห็นคุณค่าในตนเอง												
1. ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ	.601***	.000	.559***	.000	.440***	.000	.175**	.003	.155**	.009	.476***	.000
2. ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ	.286***	.000	.282***	.000	.138*	.021	-.003	.956	-.038	.532	.155**	.010
3. ด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณความดี	.534***	.000	.527***	.000	.269***	.000	.020	.738	.035	.556	.330***	.000
4. ด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ	.576***	.000	.539***	.000	.364***	.000	.131*	.029	.060	.322	.406***	.000
โดยรวม	.624***	.000	.596***	.000	.378***	.000	.102	.090	.067	.263	.428***	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 17 พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์ด้านการไม่หลอกลวงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความ
 ซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
 ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
 ความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
 ความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านความจริงใจของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เห็นได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ของเยาวชน โดย การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ ด้านการไม่คิดคดทรยศ ด้านการไม่หลอกลวง และด้านไม่คดโกงจะสูง การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณความดีสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ และด้านการไม่คิดคดทรยศจะสูง การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจสูงความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริง ด้านความจริงใจ ด้านการไม่คิดคดทรยศ และด้านการไม่หลอกลวงจะสูง

สมมติฐานที่ 4 การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นได้

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรรายด้านที่ได้รับการคัดเลือก
เข้าสมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) และทดสอบการมีนัยสำคัญของค่า
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น

(n=279)

ตัวแปร	R	R^2	Adjusted R^2	R^2 Change	F	p
1. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่า ตนมีความสำคัญ	0.476	0.227	0.224	0.227	81.279***	0.000
2. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่า ตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ	0.500	0.250	0.244	0.023	8.473**	0.004
3. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่า ตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ด้านการเข้าถึงข่าวสาร	0.522	0.272	0.264	0.022	8.342**	0.004
4. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่า ตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ด้านการเข้าถึงข่าวสาร การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึก ว่าตนมีอำนาจ	0.535	0.286	0.276	0.014	5.401*	0.021

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 18 พบว่า มีตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนได้มี 4
ตัวแปร คือ การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่าย
ทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร

และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 28.6 ($R^2 = 0.286$)

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนได้เป็นอันดับแรก ซึ่งทำนายได้ร้อยละ 22.7 ($R^2 = 0.227$)

เมื่อเพิ่มตัวทำนาย พบว่า การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุสามารถเพิ่มอำนาจการทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนขึ้นอีกร้อยละ 2.3 ($R^2 \text{ Change} = 0.023$)

เมื่อเพิ่มตัวทำนายการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสารเข้าไป พบว่าสามารถเพิ่มอำนาจการทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนขึ้นร้อยละ 2.2 ($R^2 \text{ Change} = 0.022$)

เมื่อเพิ่มตัวทำนายการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจเข้าไป พบว่าสามารถเพิ่มอำนาจการทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนขึ้นร้อยละ 1.4 ($R^2 \text{ Change} = 0.014$)

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) ที่สามารถทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

(n=279)

ตัวแปรทำนาย	b	SEb	Beta	t	p
การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ	2.144	0.450	0.347	4.762***	0.000
การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ	1.253	0.406	0.211	3.085**	0.002
การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร	-1.388	0.419	-0.209	-3.311***	0.001
การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ	0.904	0.389	0.166	2.324*	0.021
ค่าคงที่ (Constant)	23.068				

$R = 0.535$ $R^2 = 0.286$ Adjusted $R^2 = 0.276$ $F = 5.401$ Sig of $F = 0.021$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ สามารถทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้สูงสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 2.144 และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.347 รองลงมาคือ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ สามารถทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 1.253 และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.211 ลำดับต่อมาคือ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร สามารถทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ -1.388 และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ -0.209 และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ สามารถทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.904 และมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ 0.166

โดยสามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้

1. สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\text{ความซื่อสัตย์} = 23.068 (\text{Constant}) + 2.144 (a) + 1.253 (b) - 1.388 (c) + 0.904 (d)$$

2. สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\text{ความซื่อสัตย์} = 0.347 (a) + 0.211 (b) - 0.209 (c) + 0.166 (d)$$

- เมื่อ a = การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ
 b = การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ
 c = การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร
 d = การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ

เห็นได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจสามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนได้ร้อยละ 28.6

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาเรื่อง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ได้แบ่งข้อวิจารณ์ตามผลการทดสอบสมมติฐาน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

เยาวชนมีการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 100.41) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงทั้ง 6 ด้าน คือ ข้อมูลย้อนกลับของสังคม การเข้าถึงข่าวสาร ความเป็นเพื่อน การสนับสนุนทางอารมณ์ การระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤต และการสนับสนุนทางวัตถุ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพ่อแม่ เพื่อน อาจารย์ ผู้ใหญ่หรือบุคคลต่างๆ ในชุมชน หน่วยงานในชุมชน มีเวลาให้กับเยาวชนในการดูแลช่วยเหลือ อบรมสั่งสอน โดยเยาวชนมีการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมจากพ่อแม่มากที่สุด เนื่องจากเยาวชนมีความสนิทสนมกับพ่อแม่มีการใช้เวลาร่วมกัน ทำให้พ่อแม่เข้าใจความต้องการหรือความเดือดร้อนขอเยาวชนมากที่สุด อีกทั้งเยาวชนส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ในส่วนที่ประกอบอาชีพเป็นอาชีพที่ทำงานอยู่ที่บ้าน หรือภายในชุมชน ทำให้มีเวลาในการพูดคุยพบปะกับครอบครัวและบุคคลในชุมชน อีกทั้งตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ยังคงความเป็นสังคมชนบทไว้ได้โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชน สมาชิกในชุมชนมีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Specht (1988) ที่กล่าวว่า เครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นและใกล้ชิด มีกิจกรรม

การปฏิสัมพันธ์กันสูงจะมีอิทธิพลต่อกันมาก ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) กล่าวถึงเครือข่ายในสังคมไทยไว้ว่า เครือข่ายที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติอยู่บนพื้นฐานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพึ่งพาอาศัย

การเห็นคุณค่าในตนเอง

เยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีการเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 66.88) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงทั้ง 4 ด้าน คือ ความรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญ ความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถ ความรู้สึกว่าคุณมีคุณค่าดี และความรู้สึกว่าคุณมีอำนาจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนที่สามารถจัดการกับปัญหาและกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จึงเกิดความมั่นใจ เชื่อว่าตนเองมีความสามารถ จนเกิดเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1970) ที่กล่าวถึงการเห็นคุณค่าในตนเองมาจากการต้องการความเข้มแข็ง ผลสัมฤทธิ์ความสามารถที่เพียงพอในการกระทำสิ่งต่างๆ ความเชี่ยวชาญความสามารถ ความเชื่อมั่น และความเป็นอิสระ นอกจากนั้นการที่เยาวชนได้รับการยอมรับจากพ่อแม่ เพื่อน เพื่อนบ้าน อาจารย์ ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มมาจากการมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลรอบข้าง ซึ่งตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ยังคงความเป็นสังคมชนบทไว้อยู่ บุคคลในชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล เยาวชนกับบุคคลรอบข้างมีเวลาในการพบปะพูดคุย ซึ่งช่วยส่งเสริมการมีคุณค่าให้กับตนเองแก่เยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Coopersmith (1981) ที่กล่าวว่า สัมพันธภาพเป็นรากฐานในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง และ พรรณราย ทรัพย์ะประภา (2528) ที่กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มจากสัมพันธภาพอันดีระหว่างพ่อแม่ และบุคคลในครอบครัวผ่านกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล อีกทั้งสังคมชนบทที่มีการแข่งขันกันต่ำ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีความใกล้เคียงกันมากกว่าสังคมเมือง เยาวชนจึงไม่มีความรู้สึกว่าตนด้อยกว่าผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Rosenberg (1979) ที่กล่าวว่า บุคคลจะนำตนเองไปประเมินกับสิ่งอื่นหรือคนอื่น เพื่อที่จะให้บุคคลรู้ว่าเขามีคุณค่า หรือมีความภาคภูมิใจในตนเองสูงต่ำเพียงไร

ความซื่อสัตย์

เยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีความซื่อสัตย์โดยรวมในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 70.38) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เยาวชนพบเห็นความไม่ซื่อสัตย์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของ

สังคม มองความไม่ซื่อสัตย์เล็กๆ น้อยๆ เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ
 อโนมา ชันพันธ์ (2548) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของนักเรียน
 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี พบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 มี
 ความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ความซื่อสัตย์ด้านการพูดความจริงอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 15.11) และความซื่อสัตย์ด้าน
 ความจริงใจอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 15.73) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมาพูดความจริงนั้นทำให้เยาวชน
 เกิดความสบายใจ ได้ระบายความรู้สึกผิดที่ตนได้กระทำไว้กับบุคคลอื่นหรือความผิดพลาดที่เกิด
 ขึ้นกับตนเองจึงทำให้มีระดับการพูดความจริงสูง อีกทั้งชุมชนยังมีขนาดเล็ก เยาวชนและสมาชิก
 ภายในชุมชนจึงมีความสนิทสนมคุ้นเคยกัน ซึ่งเยาวชนยังเป็นบุคคลในท้องถิ่นเกิดและเติบโตมา
 ภายในชุมชน สมาชิกในชุมชนจึงเป็นเหมือนญาติพี่น้องของเยาวชน เยาวชนจึงแสดงพฤติกรรม
 หรือพูดความต้องการได้ตามที่ตนเองคิดจึงทำให้มีระดับการพูดความจริงสูง

ความซื่อสัตย์ด้านการไม่คิดคดทรยศอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 14.12) ความซื่อสัตย์
 ด้านการไม่หลอกลวงในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.53) ความซื่อสัตย์ด้านการไม่คดโกงอยู่ใน
 ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.53) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนมีการปกปิดความจริง ข้อมูล
 บางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง การคดโกงเพื่อความสะดวกสบาย หรือเพื่อไม่ได้ตนเองต้อง
 เสียเวลา เช่น การลัดคิวเมื่อเข้าแถว การหยิบของผู้อื่นมาใช้โดยไม่ขออนุญาต

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล
 ต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน
 มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เยาวชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความซื่อสัตย์โดยรวม
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่เพศชายมีความซื่อสัตย์โดยรวมสูงกว่าเพศ
 หญิงทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงมีความสนใจ และใส่ใจความรู้สึกของบุคคลรอบข้างมากกว่า
 เพศชาย จึงมีการปิดบังหรือหลอกลวงเพื่อให้ผู้อื่นสบายใจ อีกทั้งยังอาจทำเพื่อสร้างความสัมพันธ์
 อันดีให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น ส่วนเพศชายมีความตรงไปตรงมามากกว่าจึงพูดและกระทำสิ่งต่างๆ

ออกไปอย่างตั้งใจอีกทั้งสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเพศหญิงที่มีความสนใจต่อบุคคลรอบข้างมากกว่า จึงมีความต้องการสิ่งต่างๆ หรือมีการโอ้อวดเพื่อให้สามารถเข้ากับกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลในสังคมได้ เพื่อซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี โคมิน และ สนิท สมักรการ (2522) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย พบว่า เพศชายมีทัศนคติต่อการพูดความจริงสูงกว่าเพศหญิง เนื่องจากสภาพสังคมทำให้เพศหญิงไม่สามารถพูดความจริงได้อย่างตรงไปตรงมาเหมือนอย่างเพศชาย อโนมา ชันพันธ์ (2548) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยเพศชายมีความซื่อสัตย์มากกว่าเพศหญิง เนื่องจากสภาพสังคมไทยที่ปลูกให้ให้เพศชายมีศักดิ์ศรี มีความเป็นผู้นำ ขอมรับในการกระทำที่ไม่ดีของตน ส่วนเพศหญิงนั้นอาจไม่กล้าที่จะยอมรับ อับอายในความผิด

สมมติฐานที่ 1.2 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาในระดับต่างๆ มีการเรียนการสอน การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกัน และสภาพสังคมในแต่ละระดับการศึกษาที่มีความแตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษาที่ต่ำกว่ามีความกดดันต่อการเรียนการสอนน้อยกว่า เพื่อนร่วมชั้นมีการช่วยเหลือที่มากกว่า ในระดับการศึกษาที่สูงกว่ามีการแข่งขัน ความกดดันในการเรียนที่มากกว่าอาจส่งผลให้เยาวชนมีความไม่ซื่อสัตย์เพื่อให้ตนเองสอบผ่าน หรือประสบความสำเร็จในการเรียน และระดับการศึกษาที่ต่ำกว่ามีความใกล้ชิดกับพ่อแม่ที่มากกว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่านั้นในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงอุดมศึกษาจะมีการย้ายออกไปอยู่หอพักใกล้สถานศึกษา ทำให้เยาวชนมีการเปิดรับสื่อจากบุคคลอื่นมากยิ่งขึ้นและมีโอกาสได้รับข่าวสารต่างๆ จนสร้างค่านิยมที่ผิดๆ ขึ้นมาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี โคมิน และ สนิท สมักรการ (2522) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาดังกันมีค่านิยมความซื่อสัตย์ที่แตกต่างกัน โดยผู้ที่มีการศึกษาสูงมีทัศนคติต่อการพูดความจริงต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษาดำ เนื่องจากผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีความรู้มากจึงมีเล่ห์เหลี่ยมรู้จักพลิกแพลงมากกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุคนธ์ ศรีอรุณ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของข้าราชการชั้นประทวน พบว่า ข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความเชื่อศรัทธาแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เยาวชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความเชื่อศรัทธาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เยาวชนที่มีอาชีพต่างกันมีความเชื่อศรัทธาด้านการพูดความจริงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเผชิญสภาพแวดล้อมในการทำงานของแต่ละอาชีพที่แตกต่างกัน อาชีพเกษตรกร ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัวนั้นเป็นเจ้านายตนเอง การมีความเชื่อศรัทธาจะส่งผลต่อกิจการความน่าเชื่อถือของธุรกิจหรืออาชีพของตนเอง อาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชนนั้นเป็นลูกจ้างที่มีรายได้แน่นอนซึ่งอาจมีความเชื่อศรัทธาน้อยกว่าเพราะตนเองไม่ใช่เจ้าของกิจการ มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อองค์กรน้อยกว่า และอาชีพรับจ้างทั่วไปนั้นเป็นลูกจ้างที่มีรายได้ไม่แน่นอนซึ่งอาจมีความเชื่อศรัทธาน้อยกว่าเพราะต้องแบกรับกับความไม่แน่นอนของการทำงาน และรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุคนธ์ โคมิน และ สนิท สมักรการ (2522) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย พบว่า ผู้ที่มีอาชีพต่างกันมีค่านิยมความเชื่อศรัทธาที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความเชื่อศรัทธาแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เยาวชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความเชื่อศรัทธาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ เยาวชนอายุระหว่าง 15-25 ปี เป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลางถึงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นที่มีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย การควบคุมอารมณ์ยังไม่ดี ดังนั้นเยาวชนที่สมรสแล้วมีความรับผิดชอบมากกว่าเยาวชนที่ยังไม่สมรส มีความกดดัน ความเครียดที่มากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุคนธ์ ศรีอรุณ (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความเชื่อศรัทธาของข้าราชการชั้นประทวน พบว่า ข้าราชการที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีพฤติกรรมความเชื่อศรัทธาไม่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เยาวชนที่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่างกันมีความซื่อสัตย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากสภาพทางสังคมของชุมชนที่ยังคงความเป็นสังคมชนบท มีการแข่งขันกันต่ำ รายได้ที่สูงหรือต่ำไม่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต ซึ่งเยาวชนที่มีรายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือนต่ำอาจมีความเพียงพอ หรือสามารถขอยืม แบ่งปันสิ่งของที่ขาดแคลนอาหารให้แก่กันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระพรหมเมศร์ สีนปรุ (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่องจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวแตกต่างกันมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน และการวิจัยของ วินัย ไหมถึง (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่องตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือนและนักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ตั้งแต่ 5,000 บาท ต่อเดือนมีความซื่อสัตย์ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนและสมาชิกในชุมชนมีความใกล้ชิด มีการอบรมสั่งสอน ให้อ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์และโทษของความซื่อสัตย์และไม่ซื่อสัตย์ให้แก่เยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Specht (1988) ที่กล่าวว่า เครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นและใกล้ชิด มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร หรือมีกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์กันสูง ทำให้มีลักษณะความคล้ายคลึงกันค่อนข้างมาก และมีอิทธิพลต่อกันและกันมาก และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเมื่อเยาวชนได้รับการสนับสนุนสิ่งของต่างๆ อย่างเพียงพอเยาวชนไม่ต้องแสวงหาเพื่อให้ได้มาด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมหรือการโกหก หลอกลวง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1971) ที่กล่าวว่า มนุษย์คิดจะทำสิ่งอื่นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการพื้นฐานได้รับการตอบสนอง

สมมติฐานที่ 3 การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนมีความคิดเห็นต่อตนเองในด้านบวก คิดว่าตนเองมีความสำคัญ รับรู้ถึงศักยภาพความสามารถของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Coopersmith (1981) ที่กล่าวว่า ผู้ที่การเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะยอมรับความจริง มีความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ ไม่ท้อแท้ง่าย มีความสุขกับชีวิตของตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์โดยรวม และรายด้านทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 15-25 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นตอนกลางถึงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งมีความไม่แน่นอน ต้องการแสดงออกว่าตนเองมีตัวตน ต้องการให้บุคคลรอบข้างเห็นความสำคัญ

สมมติฐานที่ 4 การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ได้

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ สามารถพยากรณ์ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 28.6 เรียงตามตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ได้ดีที่สุดตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ และการเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ ทำให้เยาวชนทำให้เยาวชนรู้สึกว่าตนเองมีตัวตน เป็นที่ยอมรับ และมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ส่วนการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ และการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร ทำให้เยาวชนมีความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ ได้รับข้อมูลข่าวสาร การอบรมสั่งสอนให้มีความซื่อสัตย์ ซึ่งสามารถลดความเครียดให้แก่เยาวชนเมื่อเกิดปัญหา เยาวชนรับรู้ว่ามีเครือข่ายในการช่วยเหลือทำให้มีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษา ระดับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ระดับของการเห็นคุณค่าในตนเอง และระดับความซื่อสัตย์ ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 5) เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 279 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถาม 4 ส่วน คือ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบสอบถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ดังนี้

เพศ ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.0 และ 48.0 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช. คิดเป็นร้อยละ 42.7 รองลงมาคือมีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 28.3 มีระดับการศึกษาในระดับปวส. คิดเป็นร้อยละ 15.8 และมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 13.3

อาชีพ ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 28.7 ประกอบอาชีพเกษตรกร ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 18.3 และประกอบอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 15.1

สถานภาพสมรส ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสโสด คิดเป็นร้อยละ 77.8 และสถานภาพสมรสสมรส คิดเป็นร้อยละ 22.2

รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว ในการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนอยู่ในช่วง 7,0001 – 14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.6 รองลงมา มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนต่ำกว่า 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.1 และมีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 14,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.3

การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมของเยาวชน พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 100.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าถึงข่าวสารอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 17.06) ด้านข้อมูล

ย้อนกลับของสังคมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 17.04) ด้านการระดมความช่วยเหลือให้กับบุคคลในภาวะวิกฤตอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.73) ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.71) ด้านความเป็นเพื่อนอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.48) และด้านการสนับสนุนทางวัตถุอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.40)

การเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชน พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 66.88) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 17.06) ด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณค่าอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.74) ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.56) และด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 16.51)

ความซื่อสัตย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความซื่อสัตย์ของเยาวชน พบว่า เยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 70.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความจริงใจอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 15.73) ด้านการพูดความจริงอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 15.11) ด้านการไม่คิดคดทรยศอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 14.12) ด้านการไม่หลอกลวงอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.88) และด้านการไม่คดโกงอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.53)

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยเรื่อง การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีผลการทดสอบสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีเพศต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เยาวชนเพศชายและเยาวชนเพศหญิงมีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.2 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.3 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เยาวชนที่มีอาชีพต่างกันมีความซื่อสัตย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.4 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เยาวชนที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความซื่อสัตย์โดยรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 1.5 เยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ที่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีความซื่อสัตย์แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เยาวชนที่มีรายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่างกัน มีความซื่อสัตย์โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์โดยรวมของเยาวชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่นได้

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการเข้าถึงข่าวสาร การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจสามารถร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนได้ร้อยละ 28.6 เรียงตามตัวแปรที่สามารถทำนายได้ดีที่สุด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. ปัจจัยส่วนบุคคล		
1.1 เพศ	✓	
1.2 ระดับการศึกษา	✓	
1.3 อาชีพ		✓
1.4 สถานภาพสมรส	✓	
1.5 รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว		✓
2. การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	✓	
3. การเห็นคุณค่าในตนเอง	✓	
4. ปัจจัยในการร่วมกันทำนายความซื่อสัตย์	✓	

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และ ความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยขอเสนอแนะจาก ผลการวิจัยดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า เยาวชนมีความซื่อสัตย์อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเยาวชนยัง เห็นการทำผิดเล็กๆ น้อยๆ เป็นเรื่องที่สมควร สามารถทำได้ พ่อแม่ บุคคลในชุมชน รวมทั้ง หน่วยงานต่างๆ ในชุมชน ควรให้การชี้แนะ อบรม เพื่อให้เยาวชนเห็นการทำผิดหรือการทุจริต เล็กๆ น้อยๆ เป็นบ่อเกิดของการทำผิดที่ใหญ่ขึ้น อีกทั้งยังควรเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน ให้ เยาวชนเห็นว่าแม้แต่เรื่องที่สามารถทุจริตได้เขาก็ไม่ควรทำ

2. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า เยาวชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส แตกต่างกันมีความซื่อสัตย์ที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ และ ความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาความซื่อสัตย์ให้แก่เยาวชน ทั้งการให้ความรู้

การจัดกิจกรรมในชุมชนที่สอดแทรกให้เยาวชนได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของความซื่อสัตย์ หรือโทษของการทุจริต อีกทั้งพ่อแม่ บุคคลใกล้ชิดควรมีการชี้แนะ อบรม ตลอดจนสร้างความกล้าที่จะแสดงความซื่อสัตย์ให้แก่เยาวชน ซึ่งกิจกรรมในชุมชนนั้นอาจเป็นการให้หน้าที่ หรือมอบหมายให้เยาวชนรับผิดชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งและมีอำนาจในการตัดสินใจทำตามขอบเขตของหน้าที่นั้น ซึ่งจะทำให้เยาวชนรับรู้ว่าคุณสมบัติเหล่านั้นสำคัญทั้งยังมีอำนาจในการทำสิ่งต่างๆ ได้ตามหน้าที่

3. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความซื่อสัตย์ของเยาวชน โดยเฉพาะด้านการได้รับการสนับสนุนทางวัตถุ และการเข้าถึงข่าวสาร ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนและบุคคลใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ เพื่อน เพื่อนบ้าน อาจารย์ บุคคลและหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน ผ่านการทำกิจกรรมภายใน ชุมชนโดยให้ชุมชนร่วมกันเสริมสร้างความซื่อสัตย์ให้เกิดแก่เยาวชน ซึ่งเน้นในการให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อาจเป็นการจัดกิจกรรมร่วมกับวัดนำเยาวชนเข้าฟังคำสอนของพระพุทธศาสนา และการสนับสนุนทางด้านวัตถุนั้นควรเป็นการแลกเปลี่ยน ให้เยาวชนรู้จักทำงาน หรือทำ ประโยชน์ให้แก่ชุมชน เพราะการให้เยาวชนโดยไม่มีเงื่อนไขจะทำให้เยาวชนไม่รู้จักคุณค่าของการ ช่วยเหลือและสิ่งของอื่นๆ

4. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซื่อสัตย์ ของเยาวชน ดังนั้นจึงควรเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้เกิดแก่เยาวชน โดยการจัดกิจกรรม ต่างๆ ตามความถนัดและความสามารถของเยาวชน ซึ่งนอกจากจะเป็นการทำให้เยาวชนได้เห็นถึง ความสามารถของตนเอง ทำให้ผู้อื่นยอมรับได้แล้ว เยาวชนยังเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของ ตนเองเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหา จัดการกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำกิจกรรม

5. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ การ ทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมด้านการสนับสนุนทางวัตถุ การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม ด้านการเข้าถึงข่าวสาร การเห็นคุณค่าในตนเองด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ สามารถร่วมกัน ทำนายความซื่อสัตย์ของเยาวชนได้ ซึ่งเยาวชนต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างเพื่อสร้าง ความซื่อสัตย์ให้เกิดขึ้น บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การดูแลเยาวชนทั้งทางด้านวัตถุ สิ่งของและข่าวสารต่างๆ ให้ความสำคัญ ให้อำนาจในการทำสิ่งต่างๆ หรือตัดสินใจเรื่องต่างๆ ซึ่ง ทำได้โดยการชักชวนให้เยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มอาชีพของชุมชน มอบหมายงานให้แก่ เยาวชนให้มีหน้าที่ อำนาจในขอบเขตหน้าที่ของตน โดยจะทำให้เยาวชนได้รับรายได้จากการทำ

กิจกรรมร่วมกับชุมชนซึ่งเป็นการสนับสนุนทางด้านวัตถุ โดยให้เยาวชนรู้จักการแลกเปลี่ยนด้วยการทำงาน ทั้งยังเป็นการเรียนรู้ในการได้สิ่งต่างๆ มาได้ด้วยการทำงานอย่างซื่อสัตย์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่และเยาวชนที่จบการศึกษาแล้วหรือออกมาจากระบบการศึกษา เพื่อนำมาเปรียบเทียบ และนำไปเสริมสร้างความซื่อสัตย์ของเยาวชนต่อไป
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ความใกล้ชิดศาสนา ความเพียงพอของรายได้ ระดับความสัมพันธ์กับพ่อแม่ อายุ เพื่อนำมาเสริมสร้างความซื่อสัตย์ให้แก่เยาวชนและเพื่อนำตัวแปรเหล่านี้มาพยากรณ์ความซื่อสัตย์ของเยาวชนต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมการศาสนา. 2521. ศิลธรรมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.

กรรณิการ์ อักษรกุล. 2541. วัฒนธรรมและบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. 2523. แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ: การศาสนา.

กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์. 2525. การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เล่มที่ 1 หลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างเสริมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

ก่อ สวัสดิพานิช. 2518. วัยรุ่นกับค่านิยมและระบบศีลธรรม. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

กันตยา เพิ่มผล. 2552. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาทุนมนุษย์.

เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2543. ผู้ชีวิตด้วยจิตวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ที พี พรินท์.

ขัตติยา กรรณสูต, ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, เสาวนิจ รัตนวิจิตร และ ขวัญรัก สุขสมฤทัย. 2547. รายงานการวิจัยคุณธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของคนไทย. กรุงเทพฯ: ป.ป.ช.

ชนิดา ราธิ. 2543. การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยมหิดล.

ชม ภูมิภาค. 2525. บทความวิทย์ของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ชุดการศึกษาเพื่อคุณธรรม. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.

ณรงค์ เลื่องประชา. 2539. **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์. 2551. **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ทวี บุญยเกตุ. 2515. **พ่อสอนลูก**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

ทัศนีย์ ทองสว่าง. 2537. **สังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

ธีระ ชัยยุทธบรรยงค์. 2544. “การเสริมสร้างความรู้สึกรักเห็นคุณค่าในตนเอง.” **วารสารการศึกษา** 24 (5): 19-26.

นันทวดี สังข์แดง. 2542. **กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพ** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญมี แท่นแก้ว และคณะ. 2520. **สังคม 102 สังคมไทยและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

ประทานพร วังสุริยนันท์. 2546. **เครือข่ายทางสังคมและการเรียนรู้ของผู้รับเหมาก่อสร้าง** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประนอม เดชชัย. 2436. **เสริมทักษะการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2534. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

ปาริชาติ วลัยเสถียร และ คณะ. 2543. **กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อูษาการพิมพ์.

- ไพฑูรย์ วงศ์อนุตรโรจน์. 2544. กระบวนการสร้างและพัฒนาเครือข่ายทางสังคม กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พนัส หันนาคินทร์. 2523. การสอนคำนิยามและจริยธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ. 2549. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระพรหมเมธี ลินปฐ. 2548. การศึกษาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหาสุทิตย์ อาภากร. 2547. เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พัชรินทร์ สิริสุนทร และ จิรวัดน์ พิระสันต์. 2550. ชุมชนปฏิบัติการด้านการเรียนรู้: แนวคิด เทคนิค และกระบวนการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัทธา สายหู. 2516. โลกสมมุติ. กรุงเทพฯ: ศักดิ์สยาม.
- พิมพ์วัลย์ ปรีดาสวัสดิ์. 2530. “เครือข่ายสังคมกับการดูแลสุขภาพตนเอง.” การดูแลสุขภาพตนเอง ทัศนะทางสังคมวัฒนธรรม. นครปฐม: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล, 150-181.
- พริยา เลิศมงคลนาม. 2551. อิทธิพลของการทำหน้าที่ของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม และการเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อคุณธรรมของวัยรุ่นจิตอาสา: กรณีศึกษาโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ไพฑูรย์ เครือแก้ว. 2518. **ลักษณะสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัท บพิธ จำกัด.

ราชันกร เสริมโฐ. 2523. **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2552. **พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัยและสมบูรณ์**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

รุจิร ภู่อาร. 2541. **แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนากระบวนการสร้างเสริมลักษณะนิสัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรทัศน์.

วรรณชัย แสงพาณิชย์. 2545. **วิถีชีวิตชุมชนชนบท: กรณีศึกษากิจกรรมการชนไก่**. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัชร ฐวธรรม. 2525. **ยุทธวิธีในการพิจารณาสร้างเสริมค่านิยม**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

วันทนี วาสิตะสิน และคณะ. 2530. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิเชียร วิทยอุดม. 2547. **พฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

วินัย ไมถึง. 2548. **ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วิภาวี วงศ์อนันต์นนท์. 2552. **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศรีนาถ สุริยะ. 2512. **แบบเรียนสังคมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

ศรีเรือน แก่งกังวาล. 2549. จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2 วัยรุ่น-วันสูงอายุ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริวรรณ ทวีวัฒนปรีชา. 2549. การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวในสังคมของนิสิต คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชัย โกวิทเจริญกุล. 2542. “จิตวิทยาวัยรุ่น สู่สหัสวรรษใหม่ ปี 2000.” ในหลวงกับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: มปท., 65.

สมาน ชาลีเครือ. 2523. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. 2551. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับการส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กลุ่มประชาสัมพันธ์ สำนักบริหารงานกลาง สำนักงาน ป.ป.ช.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2530. วิทยากรกับการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. 2545. นโยบายเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (Online). <http://www.opp.go.th>, 8 กันยายน 2554.

สิริอร วิชชาวุธ. 2549. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุคนธ์ ศรีอรุณ. 2545. พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองกำกับการสืบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สุนทรี โคมิน และ สนิท สมัการ. 2522. รายงานการวิจัยเรื่องค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องในการสำรวจวัด. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุพัตรา สุภาพ. 2518. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุภักดิ์ อนุกุล. 2539. วันสำคัญของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.

สุมาลี ภูผา. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรพงษ์ อำพันวงษ์. 2550. ความภูมิใจในตนเอง ตอนที่ 2 การเสริมสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง (Online). http://www.clinicdek.com/index.php?option=com_content&task=view&id=684&Itemid=29, 21 กันยายน 2554.

องค์การบริหารส่วนตำบลหินตั้ง. 2554. ประวัติการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลหินตั้ง (Online). <http://www.hintang.com/pages/history.html>, 1 ตุลาคม 2554.

อนุรักษ์ บัณฑิตยชาติ. 2542. “ความตระหนักในคุณค่าของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.” วารสารสุขภาพจิตแห่งประเทศไทย 7 (กพ.-พค.42): 77-83.

อโนมา ชันพันธ์. 2548. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความซื่อสัตย์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนศรีบุญยานนท์ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อภิญา อิงอาจ. 2554. “พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.” วารสารพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 21 (1): 167-176.

- อมรพรรณ ลีวดิวงษ์. 2547. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัมพันธภาพในครอบครัว การเห็นคุณค่าในตนเอง และการปรับตัวทางสังคม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรา พงศาพิชญ์. 2534. วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์: วิเคราะห์สังคมไทยแนวมนุษยวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรชума พุ่มสวัสดิ์. 2539. การศึกษาเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อานนท์ อาภาภิรม. 2514. มนุษย์กับสังคม: สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ.
- อุบลรัตน์ เฟื่องสถิตย์. 2546. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2543. Everest พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง. กรุงเทพฯ: ชันดีการพิมพ์.
- Bandura, A. 1977. **Social Learning Theory**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Barrera, M. and S. L. Ainlay. 1983. "The Structure of Social Support: A Conceptual and Empirical Analysis." **Journal of Community Psychology** 11 (4): 133-143.
- Brandt, P. A. and C. Weinert. 1981. "The PRQ-A Social Support Measure." **Nursing Research** 30: 227-280.

Cheng, A. S. and K. R. Fleischmann. 2010. "Developing a Meta-inventory of Human Values."

Proceedings of the American Society for Information Science and Technology

47: 1–10.

Cheung, S. 2005. **Illegal Download Attitudes, Leisure Boredom, Sensation Seeking and**

Value of Honesty. Degree of Master of Science in New Media, The Chinese University of Hong Kong.

Coopersmith, S. 1981. **The Antecedent of Self-Esteem.** 2nd ed. California: Consulting Psychologist Press.

Hault, T. F. 1969. **Dictionary of Modern Sociology.** New Jersey: Littlefield, Adams & Co.

James, W. 1950. **The Principle of Psychology.** New York: Dover.

Jennings, B. M. 1987. "Social support: a way to a climate of caring." **Nursing Administration Quarterly** 11 (4): 63-71.

Kluckhohn, C. 1962. **Culture and Behavior.** New York: The Free Press of Glencoe.

Kohlberg, L. 1969. **Handbook of Socialization Theory and Research.** Chicago: Rand McNally & Company.

Lilian, G. K. 1998. "Your Child's Self-Esteem." **Parents Magazine** 11: 248.

Makay, J. J. and B. A. Gaw. 1975. **Personal and interpersonal communication: Dialogue with the self and with others.** Ohio: Merrill.

Martin, J. *et al.* 2006. "Valuing of altruism and honesty in nursing students: a two-decade replication study." **JAN Original Research** 57 (4): 366-374.

Maslow, A. H. 1970. **Motivation and Personality**. 2nd ed. New York: Harper and Row Publishers Inc.

Piaget, J. 1962. **The Moral Judgment of Child**. IL: Free Press.

Rokeach, M. 1973. **The Nature of Human Values**. New York: Free Press.

Rosenberg, M. 1979. **Conceiving The Self**. New York: Basic Books Inc Publishers.

Schermerhorn, J. R., J. G. Hunt and R. N. Osborn. 1994. **Organization Behavior**. 6th ed. New York: John Wiley & Sons.

Schaefer, C., J. C. Coyne and R. S. Lazarus. 1981. "The health-related functions of social support." **Journal of Behavioral Medicine** 4 (4): 381-406.

Scileppi, J. A. 1999. **Community Psychology: A Common Sense Approach to Mental Health**. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice-Hall.

Scott, W. A. 1965. **Values and Organizations: A Study of Fraternities and Sororities**. Chicago: Rand McNally & Company.

Specht, H. 1988. **New Directions for Social Work Practice**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลเกี่ยวกับเขาวชน

ข้อมูลเกี่ยวกับเยาวชน

เยาวชน ความหมายตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552 เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุเกิน 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ และไม่ใช่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว จากการจดทะเบียนสมรส ในทางกฎหมายก็ถือว่าบุคคลที่มีอายุระหว่างนี้เป็นเยาวชนและหากต้อง ระวังโทษก็จะพิจารณาโทษแตกต่างจากผู้ใหญ่ ความหมายในระดับสากล โดย UN ระบุว่า เยาวชน หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว คือ ผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี หรือเป็นช่วงวัยหนุ่มสาว แต่ ในประเทศไทยคนส่วนใหญ่มักเข้าใจกันว่า เยาวชนมีช่วงอายุระหว่าง 13 - 25 ปี เพราะเริ่มต้นช่วง รอยต่อระดับชั้นเรียนจากประถมเป็นมัธยมและปลายช่วงของการจบปริญญาตรีแล้ว

องค์การสหประชาชาติ (สุภักดิ์ อนุกุล, 2539: 82) ได้ให้ความหมายสากลของคำว่า “เยาวชน” หมายถึง คนในวัยหนุ่มสาว คือ ผู้มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี

เนื่องจากเยาวชนอยู่ในช่วงวัยรุ่น จึงได้นำพัฒนาการวัยรุ่นมาอธิบาย

ช่วงความเป็นวัยรุ่นในทศวรรษที่ผ่านมา คือประมาณอายุตั้งแต่ 12-18 ปี แต่ในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันว่า ช่วงความเป็นวัยรุ่นได้ขยายออกไป โดยประมาณอย่างหลวมๆ ตั้งแต่ 12-15 ปี โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากเด็กทุกวันนี้ต้องอยู่ในสถานศึกษานานขึ้น การเป็นผู้ใหญ่ พึ่งตนเองได้ทางเศรษฐกิจต้องยืดยาวเวลาออกไป อีกทั้งรูปแบบชีวิตสมัยใหม่ทำให้เด็กมีวุฒิภาวะ ทางใจช้ากว่าสมัยที่ผ่านมา

อุบลรัตน์ เฟื่องสฤตย์ (2546: 33) ได้แบ่งวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะคือ

วัยรุ่นตอนต้น (อายุประมาณ 11-14 ปี) เป็นระยะเริ่มแรกจากการเปลี่ยนแปลงจากเด็กไปสู่ วัยรุ่น โดยวัยรุ่นจะสังเกตตัวเองได้จากการเริ่มมีขนขึ้นในที่ลับ และต่อมาเกิดขนขึ้นตามลำตัว ระยะนี้ได้รับการขนานนามว่า เจริญเต็มไปด้วยขน

วัยรุ่นตอนกลาง (อายุประมาณ 15-18 ปี) ระยะนี้บางครั้งถูกเรียกว่า วัยหนุ่มสาว เพราะ วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงจะมีวุฒิภาวะทางเพศ เมื่อวัยรุ่นหญิงหรือชายมีเพศสัมพันธ์ก็จะสามารถ ให้กำเนิดลูกได้ ระยะนี้ได้รับการขนานนามว่า ยุคของความเป็นมนุษย์ในระยะนี้พฤติกรรมแบบ

เด็กจะค่อยๆ หายไปและมีการแสดงออกของความเป็นหญิงสาวหรือชายหนุ่มเข้ามาแทนที่ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่จึงเป็นด้านจิตใจที่เกิดจากการพัฒนาทางร่างกาย

วัยรุ่นตอนปลาย (อายุประมาณ 18-21 ปี) ระยะนี้ได้รับการขนานนามว่า ขั้นบรรลุนิติภาวะ (Maturity) วัยรุ่นจะมีสภาพร่างกาย อารมณ์ สังคม การรู้จัก และจริยธรรมเท่าเทียมผู้ใหญ่ ได้แก่ รูปร่างแบบบุรุษหรือสตรี สังคมที่มีเพื่อนสนิทหรือเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขแบบผู้ใหญ่ เป็นต้น

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2549: 329) ได้แบ่งวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ โดยใช้เกณฑ์ความเป็น เด็ก – ผู้ใหญ่ตัดสิน คือ

1. ช่วงอายุประมาณ 12-15 ปี เป็นช่วงวัยแรกเริ่ม ยังมีพฤติกรรมค่อนข้างเด็กอยู่มาก
2. ช่วงอายุประมาณ 16-17 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนกลาง มีพฤติกรรมกำลังระยะเด็กกับผู้ใหญ่
3. ช่วงอายุประมาณ 18-25 ปี เป็นระยะวัยรุ่นตอนปลาย กระบวนการพฤติกรรมค่อนข้างไปทางผู้ใหญ่

ลักษณะพัฒนาการวัยรุ่น

แบ่งออกได้เป็น 5 ด้าน ดังนี้

พัฒนาการทางด้านร่างกาย

พัฒนาการทางด้านร่างกาย เกิดจากการที่ต่อมพิทูอิทารีผลิตฮอร์โมน ทำให้วัยรุ่นมีการเจริญเติบโตแบบพุ่งพรวด (Growth Spurt) และกระตุ้นให้ต่อมไร้ท่ออื่นๆ ทำงานมากกว่าวัยที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

1. การเปลี่ยนแปลงขนาดของร่างกาย เป็นการเติบโตทางด้านส่วนสูง และน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นอย่างพุ่งพรวดในเด็กหญิงอายุ 10-13 ปี ส่วนเด็กชายอายุ 12-14 ปี นั่นคือเด็กหญิงโตเร็วกว่า

เด็กชาย 1-2 ปี (ผศ.น.พ. สาธิต วรรณแสง 2525 : 19) โดยเฉลี่ยวัยรุ่นจะมีส่วนสูงเพิ่มขึ้น 4-6 นิ้วต่อปี และจะเริ่มคงที่เมื่อวัยรุ่นหญิงอายุประมาณ 15-16 ปี ส่วนวัยรุ่นชายอาจจะสูงได้จนกระทั่งอายุประมาณ 20 ปี

2. การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของร่างกาย จากรูปร่างแบบเด็กที่มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า วัยรุ่นชายจะกลายเป็นมีสัดส่วนคล้ายสามเหลี่ยมคว่ำ และวัยรุ่นหญิงจะมีรูปร่างคล้ายนาฬิกาทรายบอกเวลา แขนขายาวเร็วขึ้น ทำให้ดูเก้งก้าง มือและเท้าโตมากขึ้น ใบหน้าของวัยรุ่นหญิงจะเป็นรูปไข่มากขึ้น ส่วนวัยรุ่นชายมีรูปเป็นสี่เหลี่ยมและมูมมากขึ้น

3. ลักษณะปฐมภูมิทางเพศ วัยรุ่นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่อวัยวะเพศซึ่งมีมาแต่กำเนิดในด้านปริมาณ คือขยายใหญ่ขึ้น และด้านคุณภาพคือมีการหลั่งน้ำอสุจิ (วัยรุ่นชาย) หรือการผลิตไข่ (วัยรุ่นหญิง) ผลที่ตามมาทำให้วัยรุ่นชายและหญิง ถ้ามีเพศสัมพันธ์กันจะสามารถให้กำเนิดลูกได้ (แต่เนื่องจากวัยรุ่นยังอยู่ในวัยเรียน จึงมักจะแก้ไขปัญหาด้วยการทำแท้ง)

4. คุณลักษณะทุติยภูมิทางเพศ (Secondary Characteristic) หมายถึง ลักษณะทางร่างกายที่แสดงความแตกต่างระหว่างเพศ (ไม่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์) แต่ปรากฏให้เห็นชัดว่าเป็นหญิงหรือชายอย่างแท้จริง

พัฒนาการทางอารมณ์

วัยรุ่นได้รับการขนานนามว่า เป็น วัยพายุแค้น (Storm and Stress) หรือมีอารมณ์ที่รุนแรงและบีบคั้น บางครั้งก็กล่าวว่า วัยรุ่นมีอารมณ์ที่มากกว่าปกติ

อารมณ์ที่มากกว่าปกติ เป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการเปรียบเทียบระหว่างปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคลในเวลาเฉพาะ กับปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคลนั้นในเวลาปกติ เช่น ความทุกข์ทรมานและชอกช้ำที่คนรักดีตัวออกห่างจากวัยรุ่น ความอิจฉาริษยาเพื่อนที่มีฐานะร่ำรวย หรือมีสิ่งของราคาแพงใช้ การเก็บกดอารมณ์โกรธที่ถูกเพื่อนดูถูกเหยียดหยาม เป็นต้น ในเรื่องอารมณ์ที่มากกว่าปกตินี้ นักจิตวิทยามีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันอยู่ กลุ่มหนึ่งเชื่อว่าวัยรุ่นต้องมามีอารมณ์ที่มากกว่าปกติ และแสดงอารมณ์ที่มากกว่าปกติแตกต่างกันตามเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล (Gesell และคณะ 1956)

ลักษณะของอารมณ์ที่มากกว่าปกติของวัยรุ่น วัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมของอารมณ์รุนแรงและบีบคั้นในลักษณะสำคัญ 4 ประเภท ดังนี้

1. ความรู้สึกที่รุนแรงและไวเกินไป เมื่อวัยรุ่นได้รับความกระทบกระเทือนเพียงเล็กน้อยก็จะแสดงพฤติกรรมที่ร้ายแรงกับตนเอง ได้แก่ พ่อแม่ตำหนิ ทำให้วัยรุ่นกินยาตาย หรือหนีออกจากบ้าน
2. อารมณ์ที่ไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา วัยรุ่นจะมีอารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและหายได้ง่าย ได้แก่ วัยรุ่นร้องไห้เพราะเพื่อนแยก แต่เมื่อเพื่อนจอก็ยิ้มแย้มได้ทันที (แต่ในกรณีที่มีอคติเข้ามาเกี่ยวข้อง วัยรุ่นบางคนจะมีอารมณ์ที่ถาวร อาทิเช่น ความรักชาติ-สถาบัน การรักความยุติธรรม เป็นต้น) ดังนั้นผู้ใหญ่บางคนจึงใช้วัยรุ่นให้ร่วมมือในการเรียกร้องความยุติธรรม โดยอ้างเหตุผลว่า เป็นการกระทำของผู้รักชาติไทย หรือคืนความยุติธรรมกลับสู่ปวงชน
3. การควบคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้ เนื่องจากวัยรุ่นมีอารมณ์มากมายหลายประเภทและมีความรุนแรง บางครั้งจึงแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น วัยรุ่นรักเพื่อน เมื่อใครพูดถูกเพื่อนก็อาจทำร้ายด้วยกำลังเพื่อปกป้องเพื่อน (โดยไม่ใช้เหตุผล หรือหาต้นเหตุในเรื่องนั้นก่อนการแก้แค้น)
4. อารมณ์ค้าง (Moody) เป็นอารมณ์ที่เกิดจากความผิดหวัง และลดความรุนแรงลง (แต่ยังติดอยู่ภายในใจ) ถ้าเป็นเวลานาน วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมเครียด ซึมเศร้า หรือฆ่าตัวตาย

ส่วนอารมณ์โดยทั่วไปที่พบในวัยรุ่น ก็มีอารมณ์เช่นเดียวกับวัยเด็กที่ผ่านมา ได้แก่ ความกลัว ความวิตกกังวล ความโกรธ ความอิจฉาริษยา ความรัก ความอยากรู้อยากเห็น ความโสโครก และความสุข แต่เขาจะพบการแสดงพฤติกรรมเหล่านี้แตกต่างจากวัยเด็กในด้านสิ่งเร้า

พัฒนาการทางสังคม

สังคมของวัยรุ่นได้เปลี่ยนแปลงจากพ่อแม่หรือครู ไปเป็นเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน เพราะเพื่อนช่วยให้วัยรุ่นรอดพ้นอันตราย (ซึ่งพ่อแม่หรือครูทำไม่ได้เพราะมีช่องว่างระหว่างวัย) ใน

การดำรงชีวิตของวัยรุ่นจึงมีลักษณะการติดต่อที่ทำให้วัยรุ่นแตกต่างจากเด็กและผู้ใหญ่ ซึ่งเราเรียกว่า “วัฒนธรรมคนหนุ่มสาว” (Youth Culture)

ความหมายของวัฒนธรรมคนหนุ่มสาว หมายถึง ระบบการติดต่อและรูปแบบของพฤติกรรม เพื่อการมีชีวิตอยู่ที่ได้แสดงออกมาอย่างแน่นอนในระหว่างวัยรุ่น ได้แก่ การติดต่อสื่อสารโดยใช้ E-mail หรือ Facebook แทนพูดคุยทางโทรศัพท์ การทำผมทรงเก๋ากลิ การรับประทานอาหารเก๋ากลิหรือญี่ปุ่น การฟังเพลงหมอลำซิ่ง เป็นต้น

ลักษณะการคบเพื่อนของวัยรุ่น แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ฝูงชน (Crowds) เป็นกลุ่มเพื่อนของวัยรุ่นที่ใหญ่ที่สุด มีสมาชิกประมาณ 15 -30 คน เป็นเพศชายและหญิงมารวมกลุ่มกันด้วยความสนใจที่เหมือนกัน หรือโอกาสที่จำเป็น ได้แก่ เพื่อนเรียนวิชาเลือกเดียวกัน การมารวมกลุ่มปลุกดันไม้ป้องกันภาวะโลกร้อน การเข้าชมรมต่างๆ กระทำกิจกรรมนอกหลักสูตร เป็นต้น

2. เพื่อนสนิท มีสมาชิก 5-6 คน วัยรุ่นคบกันเป็นเพื่อนสนิทใน 3 รูปแบบคือ

2.1 ก๊ิก (Cliques) สมาชิกในกลุ่มจะเป็นเพศชายและหญิงและอายุเท่ากัน มารวมกันด้วยมาตรฐานของผู้ใหญ่หรือชนชั้นทางสังคม ได้แก่ วัยรุ่นที่มีฐานะร่ำรวยจะเล่นเทนนิส วัยรุ่นที่มีฐานะปานกลาง – ต่ำ จะเล่นกีฬาฟุตบอล (กีฬาประเภทอื่นๆ ที่ค่าอุปกรณ์การเล่นไม่แพงมาก) การใช้สินค้าราคาแพงและผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศสำหรับวัยรุ่นที่มีฐานะร่ำรวย แต่วัยรุ่นฐานะปานกลางจะซื้อเสื้อผ้าราคาถูก โดยอ้างว่าเปลี่ยนบ่อยๆได้ตามแฟชั่น

2.2 แก๊ง (Gang) สมาชิกในกลุ่มมักจะเป็นเพศชาย มารวมกลุ่มกันด้วยคุณสมบัติ หรือความสามารถของแต่ละคน และแสดงพฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม ได้แก่ แก๊งลักขโมย แก๊งรถซิ่ง

2.3 เพื่อนคู่หู (Pals) ส่วนใหญ่มีสมาชิกคนเดียว ซึ่งวัยรุ่นไว้วางใจและเล่าทุกสิ่งทุกอย่างให้ฟังได้ (ถ้าเป็นชายหนึ่งคน และหญิงหนึ่งคน จะเรียกว่า “แฟน” ถ้าเป็นชายทั้งคู่หรือหญิงทั้งคู่ จะเรียกว่า “เพื่อนคู่หู” หรือ “ปาท่องโก๋” ในปัจจุบันมีการคบเพื่อนต่างเพศอีกหนึ่งคน เพื่อทดแทนแฟนที่ไม่สามารถไปไหนมาไหนได้ในบางครั้ง คนที่เป็นแฟนสำรองจึงถูกตั้งชื่อว่า “ก๊ิก”)

พัฒนาการทางการรู้คิด

พัฒนาการทางการรู้คิด หรือสติปัญญา หรือความคิดความเข้าใจหรือความรู้ หรือความถนัด บุคคลทุกคนมีการสัมผัสสิ่งเร้าภายในโลก โดยใช้อวัยวะรับสัมผัส 5 ทาง ทำให้เกิดการรับรู้ด้วยการแปลความหมายสิ่งเร้าในโลก และบูรณาการกลายเป็นความรู้หรือประสบการณ์ของบุคคลเพิ่มขึ้นตามอายุที่มากขึ้น ทำให้บุคคลมีความสามารถทางพุทธิพิสัยหรือปัญญาในการแก้ปัญหา หรือการปรับตัวของบุคคลแตกต่างกัน เราจึงแบ่งนักเรียนตามความสามารถในการวิเคราะห์ หรือการให้เหตุผลต่อสภาพแวดล้อมเหล่านี้ว่า “เก่ง” หรือ “โง่” โดยแสดงความสามารถเหล่านี้ตามคะแนนที่อาจารย์แต่ละกลุ่มสาระตัดสินให้แก่นักเรียนแต่ละบุคคล ส่วนบุคคลทั่วไปตัดสินใจจากการกระทำ หรือผลงานของแต่ละบุคคล เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องนี้ จึงควรเริ่มจากความหมายของการรู้คิดดังนี้

การรู้คิด (Cognition) หมายถึง ความสามารถในการให้เหตุผล การจินตนาการ การหยั่งรู้ (Insight) การตัดสินใจ และการปรับตัวของบุคคล ซึ่งจัดว่าเป็นพฤติกรรมภายใน โดยเป็นกระบวนการทางสมอง

วิธีวัดระดับการรู้คิด จะกระทำได้โดยการสังเกต (จากภาษาพูด) หรือวัดทางอ้อมจากข้อสอบของอาจารย์ในรูปแบบของคะแนน, เกรดหรือประเมินจากผลงานของนักเรียน เช่น สิ่งประดิษฐ์ รายงาน การแสดงความคิด การแสดงออก เป็นต้น

พัฒนาการทางจริยธรรม

ในระยะตอนต้นความสนใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมมุ่งมั่นในเรื่องของระเบียบวินัย กฎหรือกฎหมาย เพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลจะเรียนรู้เพื่อปรับตัวทางด้านส่วนตัวและสังคม ต่อมาจึงพัฒนาในรูปของจริยธรรมโดยตรงส่วนวัยรุ่นได้รับความสนใจในเรื่องจริยธรรม เนื่องจากวัยรุ่นได้กลายเป็นผู้ที่เชื่อฟังกฎของสังคมมากขึ้น ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นได้รับความสนใจมากกว่าวัยอื่นๆ ในด้านนี้ เพราะวัยรุ่นเกรงเพิ่มขึ้นหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากมาตรฐานที่สังคมกำหนดไว้ จากผลงานของ Glueck ศึกษาพบว่า สิ่งที่ทำให้วัยรุ่นกลายเป็นคนเกรงมาจากสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ความเกรงของวัยรุ่นไม่ใช่ปรากฏการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นเฉพาะในช่วงระยะวัยรุ่น แต่เกิดขึ้นมาอย่างค่อนข้างต่อเนื่อง ในรูปของพฤติกรรมโดยสัญชาตญาณของมนุษย์ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กโดยเฉพาะในช่วงอายุ 2 หรือ 3 ปีแรกของชีวิต สามารถนำมาใช้ทำนายได้ว่าบุคคลนั้นจะกลายเป็นคนเกรงในเวลาต่อมาหรือไม่ (ได้แก่ เด็กที่มีรูปร่างใหญ่โต เมื่อโตเป็นวัยรุ่นก็จะใช้กำลังแก้ปัญหาเรื่องอื่นๆ ตามความเคยชินมักจะใช้พลังกำลังในการแก้ไขปัญหาคาถะและวิวาทกับเพื่อน เป็นต้น)

2. ความเกรงของวัยรุ่นเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ พ่อเป็นนักเลง ลูกก็มักเป็นนักเลงตามแบบอย่างของพ่อ เป็นต้น

แบบสอบถาม

**เรื่อง : การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์
ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น**

เป็นแบบสอบถามแบบกรอกข้อมูลลงในช่องว่าง ซึ่งประกอบด้วยคำถามจำนวน 80 ข้อ
แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

1. ข้อมูลส่วนบุคคล	5 ข้อ
2. การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม	30 ข้อ
3. การเห็นคุณค่าในตนเอง	20 ข้อ
4. ความซื่อสัตย์	25 ข้อ

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความเกี่ยวกับสถานการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน
โปรดอ่านแต่ละข้อโดยละเอียด กรุณาตอบคำถามทุกข้อ และเลือกคำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็น
จริงมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยใส่เครื่องหมาย / ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด
คำตอบมีให้เลือก 4 ระดับ คือ จริงที่สุด จริง ไม่จริง และไม่จริงที่สุด

หมายเหตุ: ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ ผลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยโดยภาพรวม
เท่านั้น จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัย

นางสาวปัทมา โพธิ์วงษ์

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาจิตวิทยา

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
3. เพื่อนๆ ห้ามท่าน เมื่อท่านจะทำความผิด				
4. ท่านได้รับการปลอบใจจากเพื่อนๆ เมื่อท่านไม่สบายใจ				
5. เพื่อนบ้านชื่นชมท่าน เมื่อท่านทำสิ่งที่ดี เช่น นำสิ่งของที่เก็บได้ไปส่งคืนเจ้าของ				
6. ท่านได้รับการอบรมเรื่องความซื่อสัตย์จากพ่อแม่				
7. สื่อมวลชนให้ข่าวสารของผู้ที่ถูกลงโทษเพราะทุจริต				
8. ท่านรู้ถึงผลของการโกหกจากตัวอย่างที่อาจารย์ยกให้ฟัง				
9. เมื่อท่านไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง ท่านสามารถขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่ในชุมชนได้				
10. ท่านรู้ถึงประโยชน์ในการพูดความจริงจากเพื่อน				
11. ท่านมีเวลาในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมร่วมกันกับพ่อแม่				
12. พ่อแม่ให้เวลากับท่านในการอบรมความประพฤติที่เหมาะสม				
13. อาจารย์มักให้คำแนะนำ เพื่อช่วยให้ท่านสามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม				
14. เพื่อนบ้านให้ความช่วยเหลือ เมื่อท่านเดือดร้อน				
15. เพื่อนๆ เป็นมิตรกับท่าน				

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
16. ท่านจะได้รับเลือกจากเพื่อนๆ ให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เมื่อต้องทำกิจกรรมร่วมกัน				
17. อาจารย์มักชักชวนให้ท่านเข้าร่วมกิจกรรมด้านจริยธรรมของโรงเรียน				
18. เพื่อนๆ ชื่นชมเมื่อท่านได้รับรางวัลจากการทำความดี				
19. ท่านได้รับการชักชวนจากพ่อแม่ให้ทำกิจกรรมด้านจริยธรรมร่วมกัน				
20. พ่อแม่ชมเชยท่าน เมื่อท่านพูดความจริง				
21. เด็กๆ หรือผู้ที่มีอายุน้อยกว่าให้ความเคารพในการตัดสินใจของท่านในภาวะวิกฤต				
22. เพื่อนๆ มักให้คำแนะนำหรือข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับท่าน				
23. ท่านสามารถปรึกษาปัญหาต่างๆ กับพ่อแม่ได้				
24. พ่อแม่ให้ความช่วยเหลือ เมื่อท่านมีปัญหาด้านการเงิน				
25. พ่อแม่ทำให้ท่านมั่นใจและอบอุ่น เมื่อพบกับปัญหา				
26. ท่านได้รับอุปกรณ์ที่จำเป็นจากหน่วยงานในชุมชนเมื่อท่านร้องขอ				
27. ท่านได้รับสิ่งของที่จำเป็นจากพ่อแม่เมื่อขาดแคลน				
28. ท่านสามารถยืมสิ่งของจากเพื่อนๆ ได้				

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
29. ท่านได้รับการแบ่งปันข้าวปลาอาหารจากเพื่อนบ้าน				
30. ท่านได้รับการบริการจากเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (สถานีอนามัย) เป็นอย่างดี				

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเอง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่สอดคล้องกับระดับความคิดเห็นท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
1. เพื่อนๆ ยอมรับว่าท่านเป็นคนดีมีจริยธรรม				
2. ท่านได้รับความเชื่อถือจากเพื่อนๆ				
3. ท่านได้รับมอบหมายจากอาจารย์ให้ทำงานต่างๆ เสมอ				
4. เพื่อนๆ ให้ความสนใจกับความรู้สึกรของท่าน				
5. พ่อแม่ให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ กับท่าน				
6. ท่านได้รับการยอมรับจากอาจารย์ว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถ				
7. ท่านสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันเวลาได้				
8. ท่านแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างทันท่วงที				
9. ท่านสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้				
10. ท่านมีความสุข เมื่อได้ช่วยงานพ่อแม่				

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
11. ท่านเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์กับคำพูด ของคนที่พูดไว้กับผู้อื่น				
12. ท่านไม่ค่อยโกงเพื่อน แม้แต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ				
13. ท่านพูดความจริงกับพ่อแม่เสมอ				
14. ท่านช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน				
15. ท่านคืนสิ่งของที่เก็บได้ให้แก่เจ้าของ				
16. ท่านสามารถหยุดพฤติกรรมที่ไม่ดีของ เพื่อนได้				
17. ท่านเชื่อมั่นว่าตนเองจะประสบ ความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง				
18. ท่านสามารถทำให้ครอบครัวของท่าน ทำในสิ่งที่ท่านคิดว่าสมควรได้				
19. ท่านสามารถควบคุมตนเองได้				
20. ท่านยังสามารถทำงานให้สำเร็จได้ แม้ จะมีเหตุการณ์ที่ทำให้เสียใจ				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความซื่อสัตย์

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่สอดคล้องกับระดับ
ความคิดเห็นท่านมากที่สุด

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
1. ท่านพูดความจริงเกี่ยวกับความล้มเหลว ของท่าน แม้จะทำให้ตนเองหรือผู้อื่น เจ็บปวด				
2. ท่านพูดความจริง แม้จะทำให้ตนเอง เดือดร้อน				
3. ท่านพูดความจริงในทุกสถานการณ์				

ข้อคำถาม	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
4. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิด แม้ว่าจะต้องพาดพิงถึงเพื่อนท่านก็จะพูดความจริง				
5. แม้จะเป็นการช่วยเหลือเพื่อน ท่านก็จะไม่โกหก				
6. ท่านแสดงความรู้สึกต่อเพื่อนอย่างตรงไปตรงมา				
7. ท่านซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเอง				
8. ท่านแสดงถึงความจริงใจของท่านเสมอ				
9. เมื่อถูกขอร้องให้ทำในสิ่งที่ไม่ต้องการ ท่านจะปฏิเสธทันที				
10. ท่านยอมทำตามความต้องการของผู้อื่น ทั้งที่ไม่เต็มใจ				
11. ท่านสามารถรักษาความลับของเพื่อนได้ หากท่านได้สัญญาไว้				
12. ท่านรักษาสัญญา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยเพียงใดก็ตาม				
13. ท่านไม่บอกข่าวสารบางอย่างแก่เพื่อน เพื่อที่จะนำไปรับผลประโยชน์เอง				
14. ท่านนำเรื่องที่น่ายำของเพื่อนไปเล่าให้ผู้อื่นฟัง				
15. เพื่อให้ตนเองพ้นผิด ท่านอาจโยนความผิดให้ผู้อื่น				
16. การหลอกลวงผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทำได้ ถ้าตนเองจะได้รับผลประโยชน์				
17. การแอบอ้างว่ารู้จักกับผู้มีอำนาจเป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะทำให้ได้รับสิทธิพิเศษ				

ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
18. ท่านเคยใช้บัตรปลอมเพื่อเข้าไปเที่ยวในสถานบันเทิง				
19. ท่านเคยลอกรายงานเพื่อนไปส่งอาจารย์				
20. การแกล้งป่วยทำให้ไม่ต้องไปเรียนหรือทำงาน				
21. ท่านขออนุญาตเพื่อนทุกครั้งที่ยืมของเพื่อนมาใช้				
22. หากแฉวยามาก การลัดคิวก็ทำให้ไม่เสียเวลา				
23. ท่านมักโกงเมื่อเล่นเกมสกับน้อง หรือผู้ที่เด็กกว่า				
24. หากมีความจำเป็นก็สามารถขโมยได้				
25. การได้คะแนนดีจากการโกงการสอบไม่ใช่เรื่องเสียหาย				

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ตารางผนวกที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคม

Item No.	Corrected Item-Total Correlation	Alpha If Item Deleted
1	.4714	.6265
2	.3767	.6600
3	.4525	.6453
4	.4163	.6443
5	.5376	.5983
ด้านข้อมูลย้อนกลับของสังคม Alpha = .6849		
6	.7445	.7179
7	.4806	.8065
8	.6646	.7492
9	.3735	.8259
10	.7280	.7209
ด้านการเข้าถึงข่าวสาร Alpha = .8053		
11	.6405	.7597
12	.5250	.7936
13	.6618	.7523
14	.4904	.8040
15	.6941	.7425
ด้านความเป็นเพื่อน Alpha = .8099		
16	.6500	.6732
17	.5951	.6937
18	.5902	.6966
19	.4096	.7557
20	.4473	.7570
ด้านการสนับสนุนทางอารมณ์ Alpha = .7586		

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

Item No.	Corrected Item-Total Correlation	Alpha If Item Deleted
21	.6444	.7628
22	.4416	.8150
23	.4959	.8007
24	.7881	.7057
25	.6759	.7600
ด้านการระดมความช่วยเหลือในภาวะวิกฤติ Alpha = .8096		
26	.5449	.7883
27	.5495	.7873
28	.5848	.7768
29	.7130	.7382
30	.6036	.7725
ด้านการสนับสนุนทางวัตถุ Alpha = .8100		
การทำหน้าที่ของเครือข่ายทางสังคมโดยรวม Alpha = .9044		

ตารางผนวกที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการเห็นคุณค่าในตนเอง

Item No.	Corrected Item-Total Correlation	Alpha If Item Deleted
1	.7309	.8574
2	.6802	.8689
3	.6216	.8816
4	.8576	.8255
5	.7311	.8585
ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสำคัญ Alpha = .8845		
6	.4548	.6317
7	.3683	.6667
8	.4338	.6473
9	.5448	.5913
10	.4261	.6455
ด้านความรู้สึกว่าตนมีความสามารถ Alpha = .6874		
11	.5303	.8343
12	.5232	.8352
13	.6505	.8011
14	.8332	.7427
15	.6925	.7877
ด้านความรู้สึกว่าตนมีคุณความดี Alpha = .8365		
16	.5972	.7988
17	.6549	.7799
18	.7867	.7447
19	.5197	.8238
20	.5918	.7985
ด้านความรู้สึกว่าตนมีอำนาจ Alpha = .8241		
การเห็นคุณค่าในตนเองโดยรวม Alpha = .9310		

ตารางผนวกที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความซื่อสัตย์

Item No.	Corrected Item-Total Correlation	Alpha If Item Deleted
1	.4616	.7626
2	.7697	.6530
3	.5517	.7312
4	.5694	.7254
5	.4053	.7790
ด้านการพูดความจริง Alpha = .7744		
6	.8466	.7752
7	.4610	.8737
8	.3811	.8986
9	.9157	.7597
10	.8101	.7898
ด้านความจริงใจ Alpha = .8562		
11	.4090	.7685
12	.4213	.7659
13	.5748	.7174
14	.6684	.6801
15	.6684	.6802
ด้านการไม่คิดคดทรยศ Alpha = .7702		
16	.6971	.7732
17	.6444	.7873
18	.7922	.7400
19	.5098	.8228
20	.5010	.8323
ด้านการไม่หลอกลวง Alpha = .8275		

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

Item No.	Corrected Item-Total Correlation	Alpha If Item Deleted
21	.4953	.8675
22	.7658	.7999
23	.7789	.8018
24	.6422	.8327
25	.6975	.8181
ด้านการไม่คดโกง Alpha = .8555		
ความซื่อสัตย์โดยรวม Alpha = .8623		

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม การทำหน้าที่ของ
เครือข่ายทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเอง และความซื่อสัตย์ของเยาวชนในตำบลหินตั้ง อำเภอ
บ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อารี เพชรผุด
อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์พิเศษ โครงการบัณฑิตศึกษา สาขาจิตวิทยาชุมชน
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ บัณฑิต ทองสว่างโสภากุล
อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์พิเศษ โครงการบัณฑิตศึกษา สาขาจิตวิทยาชุมชน
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. คุณศศิกรณ ละเอียด
ครูแกนนำตำบล ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล

นางสาวปัทมา โพธิ์วงษ์

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2530

สถานที่เกิด

จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี

